

การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็น
ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส

รอชีตะ เอ็ง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

พ.ศ. 2555

**School Administration by Good Governance of Administrators
As Perceived by Teachers under the office of Primary
Educational Region in Narathiwat Province**

Rowseadah Heng

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of
The Requirement for the Master of Education
Field in Educational Administration**

Graduate School

Yala Rajabhat University

2012

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ (ภาษาไทย)

การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาล
ของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาใน
จังหวัดนราธิวาส

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ (ภาษาอังกฤษ)

School Administration by Good Governance of
Administrators As Perceived by Teachers under
the office of Primary Educational Region in
Narathiwat Province

ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์

รอชิตะ เสง

สาขาวิชา

การบริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

.....

.....ประธาน

(ดร.จรรณี เก้าเอียน)

(รองศาสตราจารย์ ดร.ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

.....กรรมการ

.....

(ดร.จรรณี เก้าเอียน)

(รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ บุญภิรมย์)

.....กรรมการ

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

(รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ บุญภิรมย์)

.....

(ดร.บุญสิทธิ์ ไชยชนะ)

.....กรรมการ

(ดร.บุญสิทธิ์ ไชยชนะ)

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา อนุมัติให้แนบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

.....คณบดีคณะครุศาสตร์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เกสรี ลัดเลีย)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

“ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา”

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา
ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์	รอชีตะ เสง
ชื่อปริญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา
ปีการศึกษา	2555

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. ดร.จตุณี แก้วเอี่ยม	ประธานกรรมการ
2. รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ บุญยภิรมย์	กรรมการ
3. ดร.บุญสิทธิ์ ไชยชนะ	กรรมการ

การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาระดับการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร (2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ วุฒิการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ในการทำงาน ขนาดของสถานศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ และสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ และ (3) เพื่อประมวลข้อเสนอแนะการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 369 คน โดยใช้สูตรของยามานะ (Yamane) เครื่องมือเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .976 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่าที (t-test) และทดสอบค่าเอฟ F-test โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) และทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method) ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร ภาพรวม อยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายหลัก พบว่าอยู่ในระดับมาก 3 หลัก และระดับปานกลาง 3 หลัก
2. เปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร จำแนกตามตัวแปรเพศ วุฒิการศึกษาสูงสุด และประสบการณ์ในการทำงาน ภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่ตัวแปรอายุ ภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ส่วนตัวแปรขนาดของสถานศึกษาที่

ปฏิบัติหน้าที่ และสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ ภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

3. ผลการประมวลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โดยเรียงจากความถี่สูงสุดในแต่ละหลักดังนี้ หลักนิติธรรม ควรส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติตาม กฎระเบียบของสถานศึกษาอย่างเคร่งครัด หลักคุณธรรม ควรมีการสั่งการต่อผู้ใต้บังคับบัญชาโดยเลือกพิจารณาจากความรู้ ความสามารถของบุคลากรเป็นหลัก หลักความโปร่งใส ควรชี้แจงให้กับบุคลากรทุกคนทราบเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณของสถานศึกษา หลักความรับผิดชอบ ควรมีการกำหนดหน้าที่รับผิดชอบงานต่างๆ ให้เหมาะสมกับความสามารถและความถนัด หลักการมีส่วนร่วม ควรให้คณะกรรมการสถานศึกษา เข้าร่วมประชุมร่วมกับคณะครู เพื่อให้มีส่วนร่วมในการรับรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมของสถานศึกษา และหลักความคุ้มค่า ควรมีการใช้งบประมาณในการจัดการศึกษาให้เป็นตามวัตถุประสงค์

Abstract

Thesis title	School Administration by Using Good Governance Principle of School Administrators as Perceived by Teachers Under The Primary Educational Service Area Offices in Narathiwat Province
Researcher	Rowseadah Heng
Degree Sought	Master of Education
Major	Educational Administration
Academic year	2012

Thesis Advisors

1. Dr.Jarunee Kao-ian
2. Assoc. Prof. Dr.Santi Bunphirom
3. Dr. Bunsit Chaichana

The purposes of this research were (1) to study the level of good governance principle of the school administrators; (2) to compare school administration by using good governance principle of the school administrators classified by gender, age, qualifications and administrative experience of school administrators, the size and affiliated educational service area offices of the schools; and (3) to examine suggestions on school administration by using good governance principle of the school administrators as perceived by teachers under the office of primary educational service area offices in Narathiwat province.

The research samples were 369 teachers using Yamane's method. The employed research instrument was a questionnaire consisting of three parts with .976 reliability. Statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, T-test and F-test One-way ANOVA and Scheffe's method for pairwise comparison.

Research findings were as follows:

1. The overall level of good governance principle of the school administrators was found at medium level; but when considering each component individually, the result was found at high level in 3 components, and at medium level in the other 3 components.
2. The comparison of school administration by using good governance principle of the school administrators as classified by gender, qualifications and administrative experience, was

found no significant difference in overall; but, when considering the age, it was found that there is significant difference at .05 level; whereas, when the size and affiliated educational service area offices of the schools were compared in overall, it was found that there is significant difference at .01 level.

3. The suggestions can be manipulated, from the most to the least of frequency respectively, as the following: regarding the rule of law principle, the personnel should be promoted to act in accordance with the rule of the school strictly; as for the moral principle, the personnel should be given tasks according to their knowledge and ability; as far as transparency principle is concern, the personnel should be informed about the school budgeting clearly; as regard to accountability principle, the personnel should be assigned duties to suit their ability and expertise; in terms of participation principle, school committee board should be involved and well aware of school activities; and lastly, cost-effective principle, school budgeting should be used to meet the school objective.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จด้วยกรุณาช่วยเหลืออนุเคราะห์ของบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายแห่ง ซึ่งไม่อาจได้กล่าวได้ทั้งหมด ผู้มีพระคุณท่านแรกคือ ดร.จรรณี แก้วเอี่ยม กรรมการที่ปรึกษาหลักที่ให้ความช่วยเหลืออย่างดียิ่งโดยเอาใจใส่ตรวจแก้วิทยานิพนธ์เพื่อให้สมบูรณ์ที่สุดและให้กำลังใจผู้วิจัยมาโดยตลอด รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ บุญภิรมย์ ดร.บุญสิทธิ์ ไชยชนะ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมศักดิ์ ค่านเดชา และดร.เนาวรัตน์ ตรีไพบูลย์ ซึ่งเป็นที่ปรึกษา ท่านได้เสียสละเวลาให้คำปรึกษาและช่วยเหลือให้ข้อคิดในแง่มุมต่างๆ ทำให้ผู้วิจัยมีความรู้มากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.ชุมศักดิ์ อินทร์รักษา ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ให้ความกระจ่าง แนะนำ ช่วยเหลือ ตรวจสอบ และเสนอแนะข้อมูลอันเป็นประโยชน์ในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญที่ช่วยตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ ผู้อำนวยการสถานศึกษาที่ให้ความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือ และผู้อำนวยการสถานศึกษาที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณอาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชา ครอบครัวยุ เพื่อนๆ ที่คอยสนับสนุนและเป็นกำลังใจ ช่วยในการเก็บข้อมูล จัดพิมพ์เข้าเล่มจนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์อันพึงจะเกิดจากวิทยานิพนธ์นี้ ผู้วิจัยขอมอบความกตัญญูบูชาแต่บิดามารดาที่คอยเป็นกำลังใจ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน

รอชีตะ เสง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	6
2. ขอบเขตด้านเนื้อหา.....	6
3. ขอบเขตด้านตัวแปร.....	6
3.1 ตัวแปรต้น.....	6
3.2 ตัวแปรตาม.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	11
1. แนวคิดด้านธรรมาภิบาล.....	11
2. แนวคิดด้านการบริหารสถานศึกษา.....	23
3. คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา.....	35
4. ขอบข่ายและภารกิจการบริหารสถานศึกษา.....	37
5. ข้อมูลทั่วไปของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาใน จังหวัดนราธิวาส.....	42

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 2 (ต่อ)	
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	45
1. งานวิจัยในประเทศ.....	45
2. งานวิจัยต่างประเทศ.....	71
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	73
สมมติฐานการวิจัย.....	74
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	75
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	80
1. ลักษณะของเครื่องมือ.....	80
2. วิธีการสร้างเครื่องมือ.....	81
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	82
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	82
1. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล.....	83
2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	84
แผนปฏิบัติการวิจัย.....	85
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
สัญลักษณ์ ทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	86
ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล.....	86
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	87
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการวิจัย.....	119
อภิปรายผล.....	125

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 5 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะในการวิจัย.....	141
1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้.....	141
2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	143
บรรณานุกรม.....	144
ภาคผนวก.....	155
ภาคผนวก ก สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	156
ภาคผนวก ข ค่า IOC ในการวิจัย.....	160
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	165
ภาคผนวก ง ค่าความเชื่อมั่น.....	176
ภาคผนวก จ หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการวิจัย.....	178
ภาคผนวก ฉ รายชื่อหน่วยงานที่ให้ทดลองเครื่องมือ.....	189
ภาคผนวก ช รายชื่อหน่วยงานที่ทำการวิจัย.....	191
ภาคผนวก ซ รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	199
ประวัติผู้ทำวิทยานิพนธ์.....	202

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงจำนวนสถานศึกษา จำแนกตามขนาดในแต่ละอำเภอ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1.....	43
2	แสดงจำนวนสถานศึกษา จำแนกตามขนาดในแต่ละอำเภอ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2.....	44
3	แสดงจำนวนสถานศึกษา จำแนกตามขนาดในแต่ละอำเภอ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 3.....	45
4	แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษา.....	76
5	แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอำเภอในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา.....	76
6	แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาในแต่ละอำเภอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1	78
7	แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาในแต่ละอำเภอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2	78
8	แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาในแต่ละอำเภอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 3	79
9	แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ทั้ง 3 เขต.....	80
10	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ในการทำงาน ขนาดของสถานศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ และสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่.....	88
11	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา.....	90
12	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านหลักนิติธรรม จำแนกเป็นรายชื่อ	91

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
13	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านหลักคุณธรรม จำแนกเป็นรายชื่อ	93
14	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านหลักความโปร่งใส จำแนกเป็นรายชื่อ.....	95
15	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านหลักการมีส่วนร่วม จำแนกเป็นรายชื่อ.....	97
16	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านหลักความรับผิดชอบ จำแนกเป็นรายชื่อ	99
17	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านหลักความคุ้มค่า จำแนกเป็นรายชื่อ.....	100
18	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส จำแนกตามตัวแปรเพศ	102
19	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส จำแนกตามตัวแปรอายุ	103

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
20	ผลการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลัก ธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส จำแนกตามตัวแปร วุฒิ การศึกษาสูงสุด.....	104
21	ผลการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลัก ธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส จำแนกตามตัวแปร ประสบการณ์ในการทำงาน.....	105
22	ผลการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลัก ธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส จำแนกตามตัวแปร ขนาด ของสถานศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่	106
23	ผลการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลัก ธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส จำแนกตามตัวแปร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่.....	107
24	แสดงความถี่ของปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานสถานศึกษา ของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส ในด้านหลักนิติธรรม.....	110
25	แสดงความถี่ของปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานสถานศึกษา ของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาสในด้านหลักคุณธรรม.....	111
26	แสดงความถี่ของปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานสถานศึกษา ของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส ในด้านหลักความโปร่งใส.....	112

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
27	แสดงความถี่ของปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานสถานศึกษา ของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส ในด้านหลักความรับผิดชอบ.....	113
27	แสดงความถี่ของปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานสถานศึกษา ของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส ในด้านหลักการมีส่วนร่วม.....	114
29	แสดงความถี่ของปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานสถานศึกษา ของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส ในด้านหลักความคุ้มค่า.....	115

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความเจริญก้าวหน้าในยุคโลกาภิวัตน์ ทำให้โลกเกิดการเปลี่ยนแปลงในเกือบทุกด้าน ทำให้ในแต่ละประเทศต้องมีการเตรียมความพร้อมที่จะเผชิญกับความท้าทายให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เครื่องมือเพื่อความอยู่รอด คือการปรับตัว หรือการปฏิรูปจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2545) ทำให้เกิดการปฏิรูปทางสังคม หนึ่งในนั้นว่าด้วยเรื่องการศึกษา เนื่องจากในช่วงเวลานั้นประเทศไทยยังอยู่ห่างไกลจากการพัฒนาคุณภาพของคนให้เต็มตามศักยภาพของความเป็นมนุษย์ กระบวนการจัดการเรียนรู้อยังไม่ได้สร้างคนให้คิดเป็นทำเป็น และมีคุณธรรมจริยธรรม (ประเวศ วสี, 2546 : 19-24) ในส่วนของการพัฒนาการศึกษานั้นได้กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ในมาตรา 81 เพื่อตอบสนองรัฐธรรมนูญดังกล่าว ทำให้รัฐบาลต้องร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งในหมวด 4 มาตรา 22 แนวการจัดการศึกษาโดยให้ยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพของความเป็นมนุษย์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542:1) เพราะคนที่ได้รับการศึกษาจะเป็นกำลังสำคัญในการแก้ไขปรับปรุง และพัฒนาสังคมเศรษฐกิจและการเมืองให้รุดหน้า ส่งผลให้ประเทศชาติก้าวสู่ความมั่นคงต่อไป เริ่มตั้งแต่การให้การศึกษา เพื่อให้ศักยภาพที่มีอยู่ในคนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่โดยมีสถานศึกษาเป็นหน่วยงานหลักในการจัดการศึกษา (สมศักดิ์ สิ้นธุระเวช, 2543 : 164)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งกำหนดไว้ในหมวด 5 มาตรา 39 ว่า “ให้กระทรวงกระจายอำนาจ การบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการ บริหารงานทั่วไปไปยัง คณะกรรมการ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง” (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545 : 17) ทั้งนี้เพื่อให้สถานศึกษา มีความคล่องตัว เป็นอิสระ และสามารถบริหารจัดการศึกษาในสถานศึกษาได้สะดวกรวดเร็ว มี ประสิทธิภาพ ประกอบกับสถานศึกษามีฐานะเป็นนิติบุคคล ตามระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 มาตรา 35 ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษามีอำนาจในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาได้อย่างเต็มที่ผู้บริหาร

สถานศึกษา จึงควรทำความเข้าใจในเรื่องกฎหมาย กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานให้ชัดเจน ทั้งนี้ก็เพื่อสร้างความมั่นใจและป้องกันข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้น อีกทั้งการบริหารยังเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงาน ส่งผลให้การตัดสินใจในการดำเนินงาน อาจมีปัญหาจากการถูกอิทธิพลครอบงำและอาจนำไปสู่ การคอร์รัปชันการทุจริตเชิงนโยบาย หรือการมีผลประโยชน์ทับซ้อน จึงมีการเสนอแนวคิดหลักธรรมาภิบาลมาใช้สำหรับผู้บริหารเพื่อใช้ในการบริหารสถานศึกษา ซึ่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ประกอบด้วย หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถทำงานได้อย่างอิสระ ไร้ความขัดแย้งของผลประโยชน์ (มลิตา มะอักษะ, 2550 : 3)

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลนั้น มีการกล่าวถึงในหลายระดับ เริ่มจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 เกี่ยวกับการตรวจสอบการใช้อำนาจอรัฐโดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน และเน้นเรื่องจริยธรรมและคุณธรรมเจ้าหน้าที่ของรัฐ (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2550 : 22) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – พ.ศ. 2554) ได้กำหนดการเสริมสร้างธรรมาภิบาลเป็นหนึ่งในยุทธศาสตร์การบริหารจัดการประเทศ เนื่องจากการพัฒนาประเทศที่ผ่านมา ประชาชนมีส่วนร่วมในระดับที่ค่อนข้างน้อย มีปัญหาเกี่ยวกับความโปร่งใสไม่เป็นธรรมและการทุจริตประพฤติมิชอบ ส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของประเทศไทยในเวทีนานาชาติ จากการจัดอันดับดัชนีการรับรู้เกี่ยวกับการคอร์รัปชัน (Corruption Perceptions Index) ของประเทศในแถบภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ประจำปี พ.ศ. 2550 พบว่าไทย ติดการคอร์รัปชันอันดับที่ 84 ของโลก และอันดับที่ 14 ของเอเชีย (แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย พ.ศ. 2551 - พ.ศ. 2555, 2554: 16) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2559 ให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบราชการและข้าราชการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล ควบคู่ไปกับปลูกจิตสำนึกค่านิยมประชาธิปไตย และธรรมาภิบาลแก่ประชาชนทุกกลุ่ม (สำนักนายกรัฐมนตรี, สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554 : 7) ในส่วนกรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) เน้นการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน ภาคเอกชนและทุกภาคส่วน มีระบบการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ประกอบกับนโยบายของรัฐบาลที่ต้องดำเนินการเร่งด่วนในปีแรกของนายกรัฐมนตรียิ่งลักษณ์ ชินวัตร โดยให้ยึดหลักความโปร่งใสและมีธรรมาภิบาล เน้นคุณธรรมจริยธรรมและธรรมาภิบาลของบุคลากรภาครัฐ (แผนการบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2555-2558, 2554 : 11-15) เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายดังกล่าวสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กำหนดให้นำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการในสถานศึกษาทุกแห่ง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาสเขต 1,2555:66-68)

ในการนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาสภาพปัญหาเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตจังหวัดภาคใต้ตอนบน พบว่า ด้านการบริหารวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษา还不能ดำเนินการให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาเข้าใจและจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาได้ด้วยตนเองมีการลอกเลียนแบบหลักสูตรจากสถานศึกษาอื่นๆที่บริบทไม่เหมือนกัน บางแห่งมีการหลักสูตรใหม่แล้วแต่ยังใช้หลักสูตรเก่าอยู่เหมือนเดิม ด้านการบริหารงบประมาณ ผู้บริหารส่วนใหญ่ได้รับงบประมาณจากทางราชการไม่เพียงพอต่อความต้องการที่จะใช้บริหารให้มีประสิทธิภาพได้ การจัดสรรงบประมาณล่าช้าไม่ทันต่อความต้องการของสถานศึกษา การจัดซื้อจัดจ้างไม่เป็นไปตามความต้องการที่แท้จริง และไม่โปร่งใส มีการเอื้อประโยชน์ในการจัดสรรงบประมาณ ด้านการบริหารบุคคล สถานศึกษานขนาดเล็กขาดอัตรากำลัง มีการบรรจุครูไม่ตรงวุฒิไม่ตรงตามความต้องการของสถานศึกษา มีการโยกย้ายไม่เป็นธรรม มีการใช้ระบบอุปถัมภ์ในการดำเนินการทางวินัย ด้านการบริหารงานทั่วไป ภาระงานของสถานศึกษามีมากแต่ครูต้องแบ่งงานมาทำงานธุรการซึ่งมีมาก ทำให้ต้องเบียดบังเวลาเวลาการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารยังขาดความรู้ด้านกฎระเบียบ ครูผู้สอนยังห่างไกลจากความเป็นครูมืออาชีพ ขาดแรงจูงใจในการทำงาน และผู้บริหารส่วนใหญ่ไม่อยู่สถานศึกษา (บรรจง เจริญสุข,2552 : 112-113)

สภาพปัญหาการบริหารงานสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในจังหวัดปัตตานี พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่คุ้นคำว่าธรรมาภิบาลงบประมาณที่จัดสรรยังไม่เพียงพอเนื่องจาก การจัดซื้อโดยไม่คำนึงถึงความต้องการที่แท้จริงของสถานศึกษาในส่วนของอุปกรณ์คุณภาพทางการศึกษา ครูยังไม่ค่อยมีส่วนร่วมในกระบวนการเนื่องจากว่ามีภาระงานสอนมาก ผู้บริหารจึงใช้ความคิดของตนเอง (มานิช เฟื่องอุบล, 2552 :76)ในเรื่องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา พบว่า ในเรื่องการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การระดมทรัพยากรทางการศึกษา ด้านการตรวจสอบ และประเมินประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณ คณะกรรมการสถานศึกษา ยังมีบทบาทไม่เต็มที่ (จำนง แก้วเนื้ออ่อน,2552 : 67-69) การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาตาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 3 พบว่า ส่วนใหญ่ยังไม่ปรากฏการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในปัจจุบัน หน่วยงานต้นสังกัดที่เกี่ยวข้องในระดับเขตพื้นที่การศึกษายังไม่มีนโยบายที่ชัดเจน ส่วนของศึกษานิเทศก์ในเขตพื้นที่การศึกษาก็มีจำนวนไม่เพียงพอและไม่ครบทุกสาขาวิชาชีพ (ทิพย์ทิวาพร ปานทอง,2554 : 90) อีกทั้งผลกระทบของโลกาภิวัตน์ ส่งผลต่อการพัฒนาค่านิยม คุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียนและการปรับตัวให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลง การเลื่อนวิทยฐานะของข้าราชการครูไม่สอดคล้องกับสภาพจริง

ส่งผลให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาบางส่วนไม่มีคุณภาพ การนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้และการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีผลงานเป็นรูปธรรมมีจำนวนน้อย ผู้บริหารสถานศึกษายังให้ความสำคัญอยู่ในลำดับท้าย (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1, 2555:18-30) ปัญหาอุปสรรคในการบริหารจัดการศึกษาได้แก่การขาดแคลนครูและบุคลากรทางการศึกษา ความไม่มั่นใจในความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของครูและบุคลากรทางการศึกษา สืบเนื่องมาจากปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส อันมีผลกระทบต่อการจัดการศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2, 2555:10) นอกจากนี้ในการปฏิบัติงานด้านการเงิน บัญชีและพัสดุของสถานศึกษาไม่เป็นไปตามระเบียบกฎหมาย เนื่องจากบุคลากรมีความรู้เฉพาะ การติดตามประเมินผลยังไม่ต่อเนื่อง เนื่องจากสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ การกระจายอำนาจการตัดสินใจนั้นผู้บริหารสถานศึกษาต้องกำกับติดตามอย่างเข้มงวดในบางจุด เนื่องจากบุคลากรบางส่วนปฏิบัติงานไม่บรรลุเป้าหมาย ถึงแม้ว่าจะมีค่านิยมที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ โปร่งใส ตรวจสอบได้ แต่ยังคงขาดความเอาใจใส่ไม่เป็นที่ประทับใจของผู้บริหารสถานศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 3, 2555 : 11-20) ทำให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีในจังหวัดนราธิวาส ได้หาแนวทางในแก้ปัญหาดังกล่าวโดยให้สถานศึกษามีระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพยึดหลักธรรมาภิบาล

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงได้สนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีในจังหวัดนราธิวาส โดยศึกษาจากข้าราชการครูจำนวน 4,667 คน จากสถานศึกษา 342 แห่งโดยจำแนกตามตัวแปรเพศ อายุ วุฒิการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ในการทำงาน ขนาดของสถานศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ และสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ เพื่อที่จะนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยมาใช้ เป็นแนวทางในการวางแผน ปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับปัญหาและมีความเหมาะสมกับความต้องการ ของสถานศึกษาตนเอง และสอดคล้องกับนโยบายการพัฒนา ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาสถานศึกษาอย่างยั่งยืนและมีประสิทธิภาพสืบไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีในจังหวัดนราธิวาส

2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ วุฒิการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ในการทำงาน ขนาดของสถานศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ และสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่

3. เพื่อประมวลข้อเสนอแนะการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบระดับการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส เพื่อไปปรับระบบการบริหารของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล

2. ทำให้ทราบผลการเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ วุฒิการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ในการทำงาน ขนาดของสถานศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ และสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ เพื่อเป็นแนวทางดำเนินการที่มีทิศทางเดียวกัน มีการกำกับติดตามอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

3. ทำให้ทราบข้อเสนอแนะการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส เพื่อนำข้อมูลมาสรุปผลให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทราบเพื่อร่วมกันดำเนินการและนำไปใช้ในการแก้ปัญหาอย่างเต็มรูปแบบ

4. เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและหลักสูตรในการพัฒนาคุณภาพผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส ปีการศึกษา 2555 จำนวน 4,667 คน จากสถานศึกษา 342 แห่ง

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส ปีการศึกษา 2555 ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Simple Size) โดยใช้สูตรของยามานะ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 369 คน จากนั้นใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นอย่างเป็นสัดส่วน (Proportional Stratified -Random Sampling) แล้วทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยการจับฉลากแบบไม่คืนกลับ (Without Replacement)

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเนื้อหา หลักธรรมาภิบาล ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ซึ่งประกอบด้วยหลักพื้นฐาน 6 ประการดังนี้ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

3.1 ตัวแปรต้น ดังนี้

3.1.1 เพศ

- (1) ชาย
- (2) หญิง

3.1.2 อายุ

- (1) ต่ำกว่า 30 ปี
- (2) 30- 50 ปี
- (3) สูงกว่า 50 ปี

3.1.3 วุฒิการศึกษาสูงสุด

- (1) ปริญญาตรี
- (2) ปริญญาโท

3.1.4 ประสบการณ์ในการทำงาน

- (1) ต่ำกว่า 10 ปี
- (2) 10-20 ปี
- (3) สูงกว่า 20 ปี

3.1.5 ขนาดของสถานศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่

- (1) ขนาดเล็ก (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1-120 คน)
- (2) ขนาดกลาง (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 121 - 300 คน)
- (3) ขนาดใหญ่ (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 301 คนขึ้นไป)

3.1.6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่

- (1) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาสเขต 1
- (2) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาสเขต 2
- (3) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาสเขต 3

3.2 ตัวแปรตาม คือ หลักธรรมาภิบาลที่นำไปใช้ในการบริหารสถานศึกษา

3.2.1 หลักนิติธรรม

3.2.2 หลักคุณธรรม

3.2.3 หลักความโปร่งใส

3.2.4 หลักความรับผิดชอบ

3.2.5 หลักการมีส่วนร่วม

3.2.6 หลักความคุ้มค่า

นิยามศัพท์เฉพาะ

สถานศึกษา หมายถึง หน่วยงานของรัฐที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส รวมทั้งสิ้นจำนวนสถานศึกษา 342 แห่ง

การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการที่บุคคลหลายฝ่ายร่วมมือกันดำเนินการจัดกิจกรรม โดยใช้ศาสตร์และศิลป์ในการบริหารเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถและมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเจตนาของการศึกษามากที่สุด ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้านคือ

1. การบริหารงานวิชาการ
2. การบริหารงานงบประมาณ
3. การบริหารงานบุคคล
4. การบริหารงานทั่วไป

หลักธรรมาภิบาล หมายถึง การบริหารจัดการทรัพยากรทางเศรษฐกิจและสังคมเพื่อการพัฒนาประเทศโดยมีการเชื่อมโยงองค์ประกอบ 3 ส่วนของสังคมเข้าด้วยกัน คือภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมและให้มีการสนับสนุนซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์ ทำให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอย่างสมดุล ซึ่งจะส่งผลให้สังคมดำรงอยู่ร่วมกันอย่างสันติตลอดจนมีการใช้อำนาจในการบริหารราชการแผ่นดินให้มีความแข็งแกร่งมีประสิทธิภาพ มีคุณภาพ มีความโปร่งใส ยุติธรรม และสามารถตรวจสอบได้ ซึ่งจะส่งผลให้การพัฒนาประเทศชาติเป็นไปอย่างมั่นคง ยั่งยืน และมีเสถียรภาพ

การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาล หมายถึง การใช้ศาสตร์และศิลป์ในการดำเนินงานต่างๆ ที่เป็นภารกิจของสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน โดยยึดตามหลักธรรมาภิบาล 6 หลัก ดังนี้

1. การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักนิติธรรม หมายถึง การบริหารสถานศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป โดยยึดระเบียบ กฎหมายและข้อบังคับต่างๆ ให้เป็นที่ยอมรับของบุคลากรและสังคม และส่งเสริมให้บุคลากรทุกคนปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ ข้อบังคับ และแนวปฏิบัติของทางราชการ โดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมาย มิใช่ตามอำเภอใจหรืออำนาจของตัวบุคคล

2. การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักคุณธรรม หมายถึง การบริหารสถานศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไปโดยการยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม การส่งเสริมให้บุคลากรนำหลักคุณธรรมมาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ การส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาตนเอง เพื่อให้มีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย จนเป็นตัวอย่างที่ดีของสังคม

3. การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักความโปร่งใส หมายถึง การบริหารสถานศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไป โดยการสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากร การบริหารงานทุกฝ่ายให้มีความโปร่งใส การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมา ซึ่งทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างสะดวก และมีกระบวนการตรวจสอบที่ถูกต้องและชัดเจน

4. การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง การบริหารสถานศึกษาด้าน การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไป โดยการเปิดโอกาสให้บุคลากร และประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ เพื่อให้แสดงความคิดเห็นตัดสินใจ แก้ไขปัญหา รวมถึงการดำเนินงานต่างๆ ของสถานศึกษา

5. การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักความรับผิดชอบ หมายถึง การบริหารสถานศึกษาด้าน การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไป โดยตระหนักในสิทธิหน้าที่ของตน มีความสำนึกและรับผิดชอบต่อส่วนรวม รวมทั้งมีความกระตือรือร้นในการทำงานและการแก้ปัญหาของสถานศึกษา การเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่าง กันและคำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวม

6. การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักความคุ้มค่า หมายถึง การบริหารสถานศึกษาด้าน การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไป โดยตรงรค์ให้บุคลากร มีความประหยัด ใช้อย่างคุ้มค่า มีการทำงานที่รวดเร็ว มีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพ รวมถึงการรักษาและพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติในชุมชนให้มีความสมบูรณ์เพื่อให้ เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม

ผู้บริหารสถานศึกษาสถานศึกษา หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหาร สถานศึกษาของภาครัฐ ซึ่งประกอบด้วยผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือ รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาใน จังหวัดนครราชสีมา

ข้าราชการครู หมายถึง ผู้ที่ประกอบวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอน และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่างๆ ในสถานศึกษาของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา

ขนาดของสถานศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ หมายถึง การจำแนกขนาดของสถานศึกษาแบ่งขนาด ตามจำนวนนักเรียน โดยแบ่งเป็น 3 ขนาดตามเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณของสำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2523:5) ดังนี้

1. สถานศึกษาขนาดเล็ก หมายถึง สถานศึกษาที่มีนักเรียน 1- 120 คน
2. สถานศึกษาขนาดกลาง หมายถึง สถานศึกษาที่มีนักเรียนตั้งแต่ 121 คนขึ้นไป แต่ไม่เกิน 300 คน
3. สถานศึกษาขนาดใหญ่ หมายถึง สถานศึกษาที่มีนักเรียนตั้งแต่ 301 คนขึ้นไป

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส หมายถึง หน่วยงานทางราชการในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่รับผิดชอบ ดูแล กำกับ และจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาสตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2553 ซึ่งในปีการศึกษา 2555 มีจำนวนสถานศึกษาทั้งหมด 342 แห่ง แบ่งออกเป็น 3 สำนักงานเขตพื้นที่ คือ

1. สพป.นธ 1 หมายถึง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 1 รับผิดชอบในเขตบริการ 5 อำเภอ ดังนี้คือ อำเภอเมืองนราธิวาส อำเภอบาเจาะ อำเภอช้างอ อำเภอรือเสาะ อำเภอสรีสาคร ซึ่งรับผิดชอบสถานศึกษา 149 แห่ง
2. สพป.นธ 2 หมายถึง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 รับผิดชอบในเขตบริการ 5 อำเภอ ดังนี้คือ อำเภอแว้ง อำเภอสุไหงโก-ลก อำเภอสุไหงปาดี อำเภอสือเกียริน อำเภอตากใบ ซึ่งรับผิดชอบสถานศึกษา 118 แห่ง
3. สพป.นธ 3 หมายถึง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 3 รับผิดชอบในเขตบริการ 3 อำเภอ ดังนี้คือ อำเภอระแงะ อำเภोजะแนะ อำเภอเจาะไอร้อง ซึ่งรับผิดชอบสถานศึกษา 75 แห่ง

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยแบ่งหัวข้อเรื่องดังนี้

แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดด้านธรรมาภิบาล
2. แนวคิดด้านการบริหารสถานศึกษา
3. คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา
4. ขอบข่ายและภารกิจการบริหารสถานศึกษา
5. ข้อมูลทั่วไปของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้อง

แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส มีดังนี้

1. แนวคิดด้านธรรมาภิบาล

1.1 ความหมายของธรรมาภิบาล

ชัยอนันต์ สมุทรวานิช (2541 : 5) ได้กล่าวถึงธรรมาภิบาล ว่าเป็นกลไกของรัฐทั้งทาง การเมืองและการบริหารมีความแข็งแกร่งมีประสิทธิภาพสะอาดโปร่งใส และรับผิดชอบ เป็นการ ให้ความสำคัญกับภาครัฐและรัฐบาลเป็นด้านหลัก โดยหลักสากลจะประกอบด้วยคุณสมบัติ ดังนี้

- (1) ความรับผิดชอบต่อสาธารณะชน หมายถึงการมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม

- (2) ความโปร่งใส หมายถึง สาธารชนสามารถเข้าถึงข้อมูลต่าง ๆ ได้
- (3) ความมั่นใจ หมายถึงการมีหลักการที่แน่นอน เป็นธรรมที่ทำให้สาธารชนมั่นใจ
- (4) การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการในด้าน

กิจการของรัฐ

นฤมล ทับจุมพล (2541 : 57) ได้ให้ความหมายว่าธรรมาภิบาล เป็นลักษณะและวิถีทางของการใช้อำนาจทางการเมือง เพื่อจัดการงานของบ้านเมือง โดยเฉพาะการจัดการทรัพยากรทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เพื่อพัฒนาการมี ธรรมาภิบาล จะช่วยให้มีการฟื้นฟูทางเศรษฐกิจของประเทศ ทั้งนี้เพราะรัฐบาลสามารถให้บริการที่มีประสิทธิภาพ มีระบบที่ยุติธรรม มีกระบวนการทางกฎหมายที่มีอิสระที่ทำให้การดำเนินการเป็นไปตามสัญญา มีระบบราชการ ระบบนิติบัญญัติ และสื่อมวลชนที่มีความโปร่งใส รับผิดชอบ สามารถตรวจสอบได้

ประเวศ วะสี (2542 : 4) กล่าวว่า ธรรมาภิบาล คือ ความโปร่งใส ความเป็นธรรม และความถูกต้องของการดำเนินงานของภาครัฐ ภาคธุรกิจและภาคประชาชน อันนำมาซึ่งการตรวจสอบได้ จักเห็นได้ว่า ธรรมาภิบาลเป็นเสมือนพลังที่จะผลักดันไปสู่การแก้ปัญหาของประเทศชาติอย่างแท้จริง

วรภัทร โตชนะเกษม (2542 : 11-17) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับ Good Governance ว่า หมายถึงการกำกับดูแลที่ดี หรือหมายถึง การใช้สิทธิ์ของความเป็นเจ้าของที่จะปกป้องดูแลผลประโยชน์ของตนเอง โดยผ่านกลไกที่เกี่ยวข้องในการบริหาร

อานันท์ ปันยารชุน (2542 : 25) ได้กล่าวถึง ธรรมาภิบาลว่า เป็นผลลัพธ์ของการจัดการกิจกรรมซึ่งบุคคล และสถาบันทั้งในภาครัฐและเอกชนมีผลประโยชน์ร่วมกันได้กระทำลงไป ในหลายทางมีลักษณะเป็นขบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งอาจนำไปสู่การผสมผสานผลประโยชน์ที่หลากหลาย และขัดแย้งกันได้

บุษบง ชัยเจริญวัฒนะ และบุญมี ลี (2544 : 9) ได้สรุปไว้ว่า ธรรมาภิบาลทำหน้าที่เป็นกลไก เครื่องมือ และแนวทางการดำเนินงานที่เชื่อมโยงกันของภาคเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง โดยเน้นความจำเป็นของการสร้างความร่วมมือจากภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน อย่างจริงจังและต่อเนื่อง เพื่อให้ประเทศมีพื้นฐานระบอบประชาธิปไตยที่เข้มแข็ง มีความชอบธรรมของกฎหมาย มีเสถียรภาพ มีโครงสร้างและกระบวนการการบริหารที่มี ประสิทธิภาพ มีความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ อันนำไปสู่การพัฒนาประเทศที่ยั่งยืน

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน(2544:13-14)ให้ความหมายของคำว่าธรรมาภิบาล หมายถึงการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี อันเป็นแนวทางสำคัญในการ จัดระเบียบให้สังคมทั้ง ภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชนซึ่งครอบคลุมถึงฝ่ายวิชาการ ฝ่ายปฏิบัติการฝ่ายราชการ

และฝ่ายธุรกิจสามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข มีความรู้สึกสามัคคีและร่วมกันเป็นพลังก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนและเป็นส่วนเสริมความเข้มแข็งหรือสร้างภูมิคุ้มกันแก่ประเทศเพื่อบรรเทาป้องกันหรือแก้ไขวิกฤติที่หากจะมีในอนาคต เพราะสังคมจะรู้สึกถึงความ ยุติธรรม ความโปร่งใส และความร่วมมือร่วมอันเป็นคุณลักษณะสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สอดคล้องกับความเป็นไทยรัฐธรรมนูญ และกระแสการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน

สันถวพันธุ์ พยาเลียข (2552 : 5) ได้สรุปความหมายของธรรมาภิบาล (Good Governance) หมายถึง การบริหารจัดการทรัพยากรทางเศรษฐกิจและสังคม เพื่อการพัฒนาของประเทศโดยมีการเชื่อมโยงองค์ประกอบ ทั้ง 3 ส่วนของสังคม คือ ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม และให้มีการสนับสนุนซึ่งกันและ กันอย่างสร้างสรรค์ ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจ สังคม การเมืองอย่างสมดุล ส่งผลให้ สังคมดำรงอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ตลอดจนมีการใช้อำนาจในการพัฒนาประเทศชาติให้เป็นไปอย่าง มั่นคงยั่งยืน และมีเสถียรภาพ

จากที่ได้นำเสนอข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าธรรมาภิบาล หรือ Good Governance หมายถึง การบริหารจัดการทรัพยากรทางเศรษฐกิจและสังคมเพื่อการพัฒนาประเทศโดยมีการเชื่อมโยง องค์ประกอบ 3 ส่วนของสังคมเข้าด้วยกัน คือภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมและให้มีการสนับสนุนซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์ ทำให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอย่างสมดุล ซึ่งจะส่งผลให้สังคมดำรงอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ตลอดจนมีการใช้อำนาจในการบริหารราชการแผ่นดินให้มีความแข็งแกร่ง มีประสิทธิภาพ มีคุณภาพ มีความโปร่งใส ยุติธรรม และสามารถตรวจสอบได้ ซึ่งจะส่งผลให้การพัฒนาประเทศชาติเป็นไปอย่างมั่นคง ยั่งยืน และมีเสถียรภาพ

1.2 ความสำคัญและความจำเป็นในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี (กรรมการปกครอง, 2545 : 96-100) ได้ระบุว่าประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอย่างมาก รัฐบาลจึงจำเป็นต้องหาแนวทางในการจัดระเบียบราชการและวางมาตรการในการแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 11 (8) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2535 จึงวางระเบียบโดยระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542” เพื่อเป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบ ให้สังคมทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชนสามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข มีความรู้สึกสามัคคีและร่วมกันเป็นพลังก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน

สร้างภูมิคุ้มกันแก่ประเทศ เพื่อบรรเทา ป้องกัน หรือแก้ไขเยียวยาภาวะวิกฤตภัยอันตรายที่จะมีมาในอนาคต เหมาะสมกับการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็น ประมุขสอดคล้องกับความเป็นไทยรัฐธรรมนูญและสังคมยุคโลกาภิวัตน์อย่างแท้จริง

จรัสศรี ทิพย์ (2545 : 33) ได้กล่าวว่า ธรรมนูญ เป็นเรื่องที่มีความสำคัญยิ่งจะต้องเกิดขึ้นในองค์กรราชการ เป็นศูนย์การบริการภาครัฐ อันเป็นหน่วยงานที่ต้องบริการประชาชนอย่างเท่าเทียมกันและเป็นธรรม หากกลไกของรัฐ สามารถเดินได้อย่างถูกต้องบริสุทธิ์ ยุติธรรมและโปร่งใส ก็จะนำพาให้ประชาชนได้รับการดูแลหรือได้รับบริการที่ดี โดยคำนึงถึงประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นในส่วนรวมอย่างแท้จริง

ชนันชัย รัตน์ไธเร่ (2549 : 66) กล่าวว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลหรือการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี หรือการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล เป็นกลยุทธ์สำคัญที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การพัฒนาประเทศสามารถบรรลุได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเน้นหลักของความรับผิดชอบ โปร่งใส และประชาชนมีส่วนร่วมและดำเนินการอย่างให้มีการตรวจสอบได้ เพื่อป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบ ตลอดจนช่วยกำกับทิศทางการพัฒนาให้เอื้อประโยชน์ต่อการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน

มิชัย โสกันทด (2552 :10-23)ได้กล่าวถึงระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 การดำเนินการตามระเบียบตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.2542 กำหนดหลักธรรมาภิบาล 6 ประการคือ 1) หลักนิติธรรม 2) หลักคุณธรรม 3) หลักความโปร่งใส 4) หลักความรับผิดชอบ 5) หลักการมีส่วนร่วม และ 6) หลักความคุ้มค่า เพื่อให้เกิดแนวทางที่ชัดเจนในการปฏิบัติแต่ละหลักการสามารถ จำแนกเป็น 3 ระดับคือ ระดับประเทศ ระดับภาครัฐ และระดับองค์กร ซึ่งแต่ละระดับมีความ เชื่อมโยงสัมพันธ์กัน กล่าวคือ ระดับองค์กรที่มีการบริหารจัดการที่ดีจะช่วยสนับสนุนการจัดการที่ดีของภาครัฐ และระดับประเทศต่อไป ซึ่งสาระสำคัญมีดังนี้

1. หลักนิติธรรม หมายถึง การตรากฎหมายที่ถูกต้อง เป็นธรรม การบังคับให้เป็นไปตามกฎหมาย การกำหนดกฏกติกาและ การปฏิบัติตามกฏกติกาที่ตกลงกันไว้อย่างเคร่งครัดโดยคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพ ความยุติธรรมของสมาชิกโดยมีแนวทางการดำเนินการตามหลักนิติธรรมในระดับประเทศ ระดับภาครัฐ และระดับองค์กรดังนี้

1.1 ในระดับประเทศ กระบวนการเสนอร่างกฎหมาย กฎข้อบังคับต่างๆ เป็นไปด้วยความชอบธรรม เนื้อหาของกฎหมายมีความทันสมัย เป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคมและสังคมยินยอมพร้อมใจกันปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ข้อบังคับเหล่านั้น จะต้องไม่ขัดกับรัฐธรรมนูญ บังคับใช้กับทุกคนอย่างเสมอภาค

1.2 ในระดับภาครัฐ ปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบที่ใช้ในการบริหารงานร่วมกันใน ภาครัฐเช่น กฎหมาย กฎระเบียบ ที่เกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ พัสดุ และบริหารงานบุคคล

1.3 ในระดับองค์กร กฎ กติกาที่ใช้ในการบริหารงานภายในเช่น การมาทำงาน การ เข้าร่วมประชุมตรงเวลา การให้บริการประชาชนอย่างเสมอภาค รวมถึงข้อตกลงในการสับเปลี่ยน หน้าที่ภายในองค์กร

2. หลักคุณธรรมหมายถึง การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม ส่งเสริมสนับสนุนให้ ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริ่งใจ ขยัน อดทน มีระเบียบ วินัย ประกอบอาชีพสุจริตจนเป็นนิสัยประจำชาติ โดยมีแนวทางการดำเนินการตามหลักคุณธรรม ในระดับประเทศ ระดับภาครัฐ และระดับองค์กร ดังนี้

2.1 ในระดับประเทศ ประชาชนแต่ละคนทำหน้าที่อย่างถูกต้อง คือแต่ละคนเลือก ทำงานที่สุจริตและเป็นประโยชน์ต่อสังคมต่อส่วนรวม ปฏิบัติตามกฎหมายและพลเมืองดี คือ ถือ ปฏิบัติตามจรรยาบรรณ ได้แก่ สัจจะ - การรักษาความสัตย์ ทมะ-การรู้จักข่มใจตนเอง ขันติ-การ อดทนอดกลั้นและอดออม และจาคะ – การรู้จักละวางความชั่วทุจริต

2.2 ในระดับภาครัฐ ผู้แทนประชาชนที่เข้ามาบริหารราชการจะต้องทำหน้าที่ด้วย ความชอบธรรม ทั้งเจ้าหน้าที่ฝ่ายการเมืองและฝ่ายประจำ จะต้องปฏิบัติตามมาตรฐานทางคุณธรรม และจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ระบุไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 มาตรา 77

2.3 ในระดับองค์กร เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพให้ความ ยุติธรรมแก่ประชาชนอย่างเท่าเทียมกัน รวมทั้งจัดระบบงานที่ตอบสนองความต้องการแก่ ประชาชน และปฏิบัติตามข้อบังคับว่าด้วยจรรยาบรรณของข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2537 คือ จรรยาบรรณต่อตนเอง ต่อหน่วยงาน ต่อผู้ร่วมงาน ต่อประชาชนและสังคม

3. หลักความโปร่งใส หมายถึง การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติโดย ปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรทุกวงการให้มีความโปร่งใสโดยมีแนวทางหลักดำเนินการ ความโปร่งใส ในระดับประเทศ ระดับภาครัฐ และระดับองค์กร ดังนี้

3.1 ในระดับประเทศ ประชาชนมีอิสระในการสื่อสาร สื่อมวลชนสามารถปฏิบัติ หน้าที่ได้อย่างเต็มที่ และมีจริยธรรม มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมอย่าง ตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่ายประชาชนเข้าถึงข่าวสารได้อย่างสะดวกและมีกระบวนการให้ ประชาชนสามารถตรวจสอบความถูกต้องได้

3.2 ในระดับภาครัฐ การตัดสินใจและการปฏิบัติงานของภาครัฐต้องมีความโปร่งใส ข้อมูลข่าวสารของภาครัฐจะช่วยภาคธุรกิจของเอกชนและประชาชนสามารถตรวจสอบการทำงาน

ของภาครัฐได้ พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ช่วยให้ประชาชนมีโอกาสกว้างขวาง ในการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการต่างๆของรัฐ เป็นสิ่งจำเป็น เพื่อให้ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นและใช้สิทธิทางการเมืองได้อย่างถูกต้องกับความเป็นจริงอันเป็นการส่งเสริมให้มีความเป็นรัฐบาลโดยประชาชนมากยิ่งขึ้น

3.3 ในระดับองค์การ ประชาชนรู้ขั้นตอน ที่จะคิดต่องานและสามารถตรวจสอบการทำงานได้ ภายในองค์การต้องมีความโปร่งใสในการตัดสินใจ ในการบริหารงานการเงิน การบริหารบุคคล มีการสื่อสารที่ดี เพื่อให้สมาชิกขององค์การได้รับทราบความเคลื่อนไหวขององค์การ

4. หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับรู้และเสนอความเห็นในการตัดสินใจ ปัญหาสำคัญของประเทศไม่ว่าด้วยการแจ้งความเห็นการได้สวนสาธารณะ การประชาพิจารณา การแสดงประชามติ หรืออื่นๆ โดยมีแนวทางการดำเนินการตามหลักการมีส่วนร่วม ในระดับประเทศ ระดับภาครัฐ และระดับองค์การ ดังนี้

4.1 ในระดับประเทศ รัฐธรรมนูญกำหนดให้บุคคลย่อมมีสิทธิมีส่วนร่วมในการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่จะมีผลหรืออาจมีผลกระทบต่อสิทธิหรือเสรีภาพของตน (มาตรา 60) และให้รัฐส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการตัดสินใจในทางการเมือง การวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองรวมทั้งตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ (มาตรา 76) ให้ท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการท้องถิ่นได้เองพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการท้องถิ่นได้เอง พัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่นและระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ ตลอดทั้งโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศในท้องถิ่นให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกันทั่วประเทศรวมทั้งพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อมให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้นๆ (มาตรา 78) และให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมด้วย (มาตรา 81)

4.2 ในระดับภาครัฐ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการปฏิบัติราชการเพื่อประชาชนของหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2523 กำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีรับฟังความคิดเห็นในปัญหาสำคัญของชาติที่มีข้อโต้เถียง หลายฝ่าย เพื่อเป็นแนวทางประกอบการตัดสินใจของรัฐในการดำเนินงาน อันมีผลกระทบต่อประชาชน และควรมีการสำรวจความคิดเห็นของผู้รับบริการเพื่อปรับปรุงงานให้เกิดประโยชน์สูงขึ้น

4.3 ในระดับองค์การ จะต้องมีการวางแผนระบบการรับฟังความคิดเห็นและการรับเรื่องราวร้องทุกข์ที่จะให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมขณะเดียวกันภายในองค์การต้อง สนับสนุนการมีส่วนร่วมในการบริหารภายในด้วย

5. หลักความรับผิดชอบ หมายถึง การตระหนักในสิทธิหน้าที่ สำคัญในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมือง และการกระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหาตลอดจนเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่างและกล้าที่จะยอมรับผลดีและผลเสียจากการกระทำของตน ซึ่งแนวทางการดำเนินการตามหลักความรับผิดชอบ ในระดับประเทศ ระดับภาครัฐ และระดับองค์กร ดังนี้

5.1 ในระดับประเทศ ประชาชนรู้ เข้าใจในสิทธิ เสรีภาพ และปฏิบัติหน้าที่ตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย และใช้อำนาจโดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และเสรีภาพตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและมีความรับผิดชอบ ตามบทบาทหน้าที่ของภาครัฐ ธุรกิจเอกชนมีหน้าที่สร้างสรรค์สินค้าและบริการคุณภาพปลอดภัยให้ผู้บริโภค และไม่สร้างความเดือดร้อนให้ผู้อาศัยในท้องถิ่น

5.2 ในระดับภาครัฐ มาตรา 88 ของรัฐธรรมนูญ กำหนดแนวทางสำหรับ ตรากฎหมาย และการกำหนดนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดิน โดยในการแถลงนโยบายต่อ รัฐสภาให้ชัดเจนว่าจะดำเนินการใดเพื่อจะบริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปตามนโยบายพื้นฐาน แห่งรัฐที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ และต้องจัดทำรายงานแสดงผลการดำเนินการรวมทั้งปัญหาและอุปสรรคต่อรัฐสภาปีละ 1 ครั้ง การจัดสรรหน้าที่ความรับผิดชอบระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐฝ่าย การเมืองและฝ่ายประจำ จะต้องมีความชัดเจนโดยให้ฝ่ายการเมืองรับผิดชอบในเรื่องนโยบาย ส่วนฝ่ายประจำรับผิดชอบในการดำเนินงานให้บรรลุผลตามนโยบาย กรณีเกิดปัญหาในสังคม ภาครัฐ ต้องชี้แจงต่อประชาชนได้

5.3 ในระดับองค์กร มีการกำหนดโครงสร้างและระบบการใช้อำนาจรัฐ ใหม่ มีการกระจายอำนาจการตัดสินใจไปสู่ระดับล่าง เพื่อให้ความรับผิดชอบในทุกระดับมีความ ชัดเจน และมีรายงานประจำปี รายงานผลการปฏิบัติงานที่มีตัวชี้วัดความสำเร็จ ตลอดจนมีการรณรงค์ให้ประชาชนรับผิดชอบด้วย

6. หลักความคุ้มค่า หมายถึง การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม โดยรณรงค์ให้คนไทยมีความประหยัด ใช้อย่างคุ้มค่า สร้างสรรค์สินค้าและบริการที่มีคุณภาพ สามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก และรักษาพัฒนา ทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืนโดยมีแนวทางการดำเนินการตามหลักความคุ้มค่าใน ระดับประเทศ ระดับภาครัฐ และระดับองค์กร ดังนี้

6.1 ในระดับประเทศ การใช้ทรัพยากรของประเทศต้องเป็นไปด้วยความประหยัด หมุนเวียนใช้ และสร้างทดแทนใหม่อย่างมีประสิทธิภาพ พยายามลดมลภาวะ ทั้งในดิน ในน้ำ และบนอากาศ เพื่อการส่งทอดทรัพยากรที่มีความสมบูรณ์ให้คนไทยรุ่นถัดไป

6.2 ในระดับภาครัฐ ทุกหน่วยงานต้องใช้งบประมาณอย่างประหยัด มีการ รายงานผลการทำงานและแสดงประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรต่อสาธารณะซึ่งเจ้าหน้าที่ของรัฐ ต้องมีความเข้าใจอย่างดีในเรื่องประสิทธิภาพและความคุ้มค่าของโครงการ

6.3 ในระดับองค์การบริหารต้องทบทวนงานในความรับผิดชอบเพื่อ พิจารณากำยोजनाที่ภาครัฐกิจเอกชน ภาคประชาชนทำให้ มีประสิทธิภาพสูงกว่าออกไปเลือกนำ เทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ และพัฒนาความสามารถของเจ้าหน้าที่ของรัฐอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 (แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย พ.ศ. 2551 - พ.ศ. 2555, 2554: 16-46) ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชน และวางรากฐานธรรมาภิบาลของประเทศมาอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ประชาชนมีความตื่นตัวทางการเมืองสูงขึ้น สะท้อนให้เห็นว่า ประชาชนเกิดความตื่นตัวในการมีส่วนร่วมบริหารประเทศที่สูงกว่าในอดีต การรวมตัวแสดงความคิดเห็นทางการเมืองหรือการตรวจสอบการทำงานของภาครัฐ เป็นการวางรากฐานการพัฒนาวัฒนธรรมประชาธิปไตยและธรรมาภิบาลให้เป็นส่วนหนึ่งของวิถีการดำเนินชีวิตในสังคมไทยและเสริมสร้างการเมืองให้โปร่งใส สุจริตมากขึ้น ซึ่งจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – พ.ศ. 2554) ได้กำหนดการเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการประเทศเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญ ประการหนึ่ง เนื่องจากการพัฒนาประเทศที่ผ่านมายังคงให้ประชาชนมีส่วนร่วมในระดับที่ค่อนข้างน้อย มีปัญหาเกี่ยวกับความโปร่งใสไม่เป็นธรรมและการทุจริตประทุมิชอบอันมีผลกระทบ ต่อภาพลักษณ์ของประเทศไทยในเวทีนานาชาติ ซึ่งจากการจัดอันดับดัชนีการรับรู้เกี่ยวกับการคอร์รัปชัน (Corruption Perceptions Index) ของประเทศในแถบภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ประจำปี พ.ศ. 2550 พบว่าไทย ติดการคอร์รัปชันอันดับที่ 84 ของโลก และอันดับที่ 14 ของเอเชีย จึงต้องให้มีการบังคับใช้พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 เป็นเครื่องมือในการนำยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติให้บังเกิดผล อย่างจริงจังและเป็นไปตามเจตนารมณ์ของมาตรา 3/1 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 5) พ.ศ.2545 โดยเฉพาะส่งเสริมให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ได้รับการพัฒนาความรู้ความเข้าใจในเรื่องธรรมาภิบาลตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2559 (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2554: 6-15) ภายใต้สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายในประเทศ ที่จะส่งผลกระทบต่อทิศทางการพัฒนาประเทศไทยในอนาคต จำเป็นต้องกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาคที่เหมาะสมขณะที่การทบทวนผลการพัฒนาประเทศในระยะที่ผ่านมา สะท้อนปัญหาเชิงโครงสร้างของระบบ

เศรษฐกิจ สังคมสิ่งแวดล้อม และการบริหารจัดการประเทศที่ไม่เอื้อต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนในระยะยาว ทั้งมีความเสี่ยงในหลายมิติที่อาจทำให้ปัญหาต่างๆ รุนแรงมากขึ้น จึงจำเป็นต้องเตรียมพร้อมและสร้างภูมิคุ้มกันของประเทศให้เข้มแข็งภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงในอนาคตได้อย่างมั่นคง ซึ่งมีแนวคิดที่ต่อเนื่องจาก แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8-10 โดยยังคงยึดหลักการปฏิบัติตาม “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” และขับเคลื่อนให้บังเกิดผลในทางปฏิบัติที่ชัดเจนยิ่งขึ้นในทุกภาคส่วน ทุกระดับ ยึดแนวคิดการพัฒนาแบบบูรณาการเป็นองค์รวมที่มี “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” มีการเชื่อมโยงทุกมิติของการพัฒนาอย่างบูรณาการ ทั้งมิติตัวคน สังคมเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และการเมือง เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้พร้อมเผชิญการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งในระดับปัจเจก ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ขณะเดียวกัน ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคมในกระบวนการพัฒนาประเทศ จึงจำเป็นต้องมีการบริหารจัดการประเทศเพื่อสร้างความเป็นธรรมในสังคม ให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบราชการและข้าราชการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล เพิ่มประสิทธิภาพการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พัฒนาระบบและกลไกการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างมีส่วนร่วม ส่งเสริมให้ประชาชนทุกระดับมีโอกาสเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างเท่าเทียมและสร้างความเป็นธรรมในการเข้าถึงทรัพยากร ควบคู่ไปกับปลูกจิตสำนึก ค่านิยมประชาธิปไตยและธรรมาภิบาลแก่ประชาชนทุกกลุ่ม

นโยบายของรัฐบาลที่ต้องดำเนินการเร่งด่วนในปีแรก ของนายกรัฐมนตรียิ่งลักษณ์ ชินวัตร (แผนการบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2555-2558, 2554 : 11-15) สืบเนื่องมาจากสถานการณ์ของประเทศไทยในช่วงที่ผ่านมาต้องประสบกับปัญหาความคิดเห็นที่แตกต่างกันในสังคม ซึ่งส่งผลกระทบต่อความสามัคคีและความปรองดองของคนในชาติ ประกอบกับประชาชนได้รับผลกระทบจากปัญหาทางเศรษฐกิจ ตลอดจนปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน สถานการณ์ที่เกิดขึ้นดังกล่าวเป็นปัญหาเร่งด่วนที่รัฐบาลได้กำหนดเป็นนโยบายที่ต้องเร่งแก้ไขให้ลุล่วงโดยเร็ว เพื่อให้สังคมไทยกลับสู่ความสงบ เกิดความสามัคคีของคนในชาติ มีความมั่นคง และประชาชนสามารถมีรายได้ที่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย จึงจำเป็นต้องสร้างความปรองดองสมานฉันท์ของคนในชาติ การสร้างความมั่นคงให้เกิดขึ้นในสังคมและการพัฒนาการเมืองของประเทศ เพื่อให้คนไทยหันกลับมาอยู่ร่วมกันอย่างพองาม มีความสามัคคี สังคมไทยมีความสุข ลดปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบ และความไม่สงบในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ เพื่อขับเคลื่อนประเทศไทยให้ก้าวไปข้างหน้าได้อย่างมั่นคง โดยเร่งดำเนินการสร้างความปรองดองสมานฉันท์ของคนในชาติ การป้องกันและปราบปรามคอร์รัปชันในภาครัฐ การแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้และการปฏิรูปการเมืองที่ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวาง ซึ่งการ

ดำเนินการดังกล่าวของรัฐบาลภายใต้นโยบายเร่งด่วนที่จะดำเนินการในปีแรก รัฐบาลได้กำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด กลยุทธ์และวิธีดำเนินการที่สำคัญ หลายเรื่องในส่วนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐอย่างจริงจังนั้นได้มีกลยุทธ์และวิธีการดำเนินการดังนี้

1. เสริมสร้างจิตสำนึกและค่านิยม ให้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐยึดหลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติหน้าที่
2. ประสานความร่วมมือด้านการป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบแบบบูรณาการระหว่างองค์กรอิสระ องค์กรตรวจสอบภาครัฐ และองค์กรตรวจสอบสาธารณะ
3. แก้ไขและขกร่างกฎหมายเพื่อป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
4. เสริมสร้างความเข้มแข็งและความเป็นอิสระให้แก่กลไกตรวจสอบทั้งในส่วนองภาครัฐภาคสาธารณะ สื่อมวลชน รวมถึงองค์กรเอกชนและภาคประชาสังคม และนักวิชาการ
5. สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ใน 4 ยุทธศาสตร์หลักประกอบด้วย
 - 5.1 การปลูกจิตสำนึก ค่านิยม คุณธรรมจริยธรรม และสร้างวินัยแก่ทุกภาคส่วน
 - 5.2 รวมพลังแผ่นดินป้องกันและปราบปรามการทุจริต
 - 5.3 เสริมสร้างความแข็งแกร่งแก่หน่วยงานต่อต้านการทุจริต
 - 5.4 สร้างบุคลากรมืออาชีพป้องกันและปราบปรามการทุจริต

จากที่ได้นำเสนอข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ความสำคัญและความจำเป็นในการบริหารงานด้วยหลักธรรมาภิบาลเพื่อให้เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานทางราชการ รัฐบาล ตลอดจน กฎหมาย อีกทั้งยังสอดคล้องกับแนวโน้มสภาพปัญหา และความต้องการในยุคโลกาภิวัตน์ เพื่อนำไปสู่ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของหน่วยงาน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาประเทศ

1.3 แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรมาภิบาล

บรรศักดิ์ อูวรรณโณ (2542 : 17-18) ได้กล่าวว่าสำหรับประเทศไทยนั้นเริ่มใช้คำว่า “ธรรมาภิบาล” หรือที่บางท่านเรียกว่า ธรรมรัฐกันแพร่หลายภายหลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับใหม่ และหลังจากภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 ทั้งนี้เนื่องมาจากในหนังสือแสดงเจตจำนงกู้เงินจำนวน 17.2 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ จากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) รัฐบาลไทยให้คำมั่นว่าจะต้องสร้าง “Good Governance” ขึ้นในการบริหารจัดการภาครัฐ ซึ่งแสดงโดยปริยายว่า ทั้งรัฐบาลไทยและกองทุนการเงินระหว่างประเทศเชื่อว่าวิกฤตเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น เป็นผลส่วนหนึ่งมาจากการบริหารจัดการที่ไม่ดี หรือธรรมาภิบาล

(Bad Governance) ต่อมาได้มี พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 มาตรา 3 (1) ว่าด้วย การปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการต้องใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีโดยมีหลักพื้นฐานของ การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ประกอบด้วยหลักสำคัญ 6 ประการ ดังนี้

(1) หลักนิติธรรม (Rule of law) ได้แก่ การตรากฎหมาย กฎ ข้อบังคับต่างๆ ให้ทันสมัย และเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคม และสังคมยินยอมพร้อมใจปฏิบัติตามกฎหมายกฎข้อบังคับเหล่านั้น โดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมาย มิใช่ตามอำเภอใจหรืออำนาจของตัวบุคคล

(2) หลักคุณธรรม (Morality) ได้แก่ การยึดมั่นในความถูกต้องดีงามโดยธรรมาภิบาลให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยึดถือหลักนี้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นตัวอย่างแก่สังคม และส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริ่งใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริตจนเป็นนิสัยประจำชาติ

(3) หลักความโปร่งใส (Transparency) ได้แก่ การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติ โดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรทุกวงการให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก และมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนได้

(4) หลักความมีส่วนร่วม (Participation) ได้แก่ การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศ ไม่ว่าด้วยการแสดงความคิดเห็น การไต่สวนสาธารณะ การประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติหรืออื่นๆ

(5) หลักความรับผิดชอบ (Accountability) ได้แก่ การตระหนักในสิทธิหน้าที่ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมืองและกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตลอดจนการเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่างและความกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตนเอง

(6) หลักความคุ้มค่า (Utility) ได้แก่ การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยธรรมาภิบาลให้คนไทยมีความประหยัดใช้ของอย่างคุ้มค่า สร้างสรรค์สินค้าและบริการที่มีคุณภาพสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก และรักษาพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน”

พระราชมานวิสิฐ(2548:19) ได้กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงใช้ในการปกครองประเทศมาตั้งแต่เสด็จขึ้นเถลิงถวัลย์สิริราชสมบัติ เมื่อพระองค์ได้ตั้งพระราชสัตยาธิษฐานและทรงประกาศพระปฐมบรมราชโองการที่นั่งไพศาลทักษิณพระบรมมหาราชวัง เมื่อวันศุกร์ที่ 5 พฤษภาคม พ.ศ. 2493 ว่า “ เราจะ

ปกครองแผ่นดินโดยธรรมเพื่อประโยชน์สุข แห่งมหาชนชาวสยาม " นับตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา สมเด็จพระบวรราชเจ้ามหาสุรสิงหนาททรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจน้อยใหญ่ทั้งปวงโดยชอบธรรม คือโดยหลัก ธรรมาภิบาลนี้บำบัดทุกข์บำรุงสุข พสกนิกรของพระองค์ให้ได้อยู่เย็นเป็นสุขตาม สมควรแก่ฐานะตลอดมา

ถวิลวดี บุรีกุลและคณะ(2549 : 11-12)ได้กล่าวไว้ในแนวคิดในการพัฒนาหลักการธรรมาภิบาล หรือระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีมีการกล่าวถึงเป็นระยะในแวดวงของนักวิชาการ ตั้งแต่ช่วงก่อนการใช้แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 แต่ยังไม่ค่อยแพร่หลาย ด้วยเหตุผลสองประการคือ แนวคิดยังขาดความชัดเจนและคนส่วนใหญ่ยังไม่สนใจ แต่หลังจากที่ ประเทศไทยประสบปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจและการเงิน เมื่อรัฐบาลของนายท้าวสุทนต์ ได้เข้ามา บริหารประเทศในปลายปี 2540 ภาวะแวดล้อมและเงื่อนไขการกู้วิกฤติเศรษฐกิจ ทำให้รัฐบาลต้อง หันมาให้ความสนใจในประเด็นนี้อย่างจริงจัง โดยพิจารณาเห็นความจำเป็นที่ประเทศชาติต้องมีการ บริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญในการบูรณะสังคมและประเทศ เพื่อพลิกฟื้นภาวะวิกฤติเศรษฐกิจ สร้างความเข้มแข็งให้กับสภาพเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของ ประเทศเพื่อสามารถรองรับกระแสการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ได้อย่างทันสถานการณ์

จากที่ได้นำเสนอข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรมาภิบาลมีการ กล่าวถึงตั้งแต่การใช้แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8แต่เริ่มใช้กันอย่าง แพร่หลายภายหลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 หลังจากภาวะวิกฤต ทางเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 เนื่องมาจากในหนังสือแสดงเจตจำนงกู้เงินจากกองทุนการเงิน ระหว่างประเทศ (IMF) รัฐบาลไทยให้คำมั่นว่าจะต้องสร้าง “ Good Governance ” ขึ้นในการ บริหารจัดการภาครัฐ ต่อมาได้มี พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 มาตรา 3 (1) ว่าด้วย การปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการต้องใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ ดีโดยมีหลักพื้นฐานของการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ประกอบด้วยหลักสำคัญ 6 ประการ ดังนี้ หลักนิติธรรม (Rule of law) หลักคุณธรรม (Morality) หลักความโปร่งใส (Transparency) หลักความมีส่วนร่วม (Participation) หลักความรับผิดชอบ (Accountability) หลัก ความคุ้มค่า (Utility)

2. แนวคิดด้านการบริหารสถานศึกษา

2.1 ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

กำพล ฤทธิรักษา (2545 : 13) สรุปว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กิจกรรมที่บุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ชุมชนและสังคมร่วมมือร่วมใจกันดำเนินการ เพื่อให้ภารกิจของสถานศึกษาที่รับผิดชอบประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างดีและมีประสิทธิภาพ

เกียรติยศ เอี่ยมคงเอก (2546 : 8) สรุปไว้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การบริหาร การศึกษาของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญที่จะส่งเสริมให้การบริหารงาน สถานศึกษา เกิดสัมฤทธิ์ผล มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย ส่วนสำคัญ ได้แก่ คณะกรรมการ สถานศึกษา การบริหารงานบุคคล การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานธุรการ การบริหารงาน กิจการนักเรียน การบริหารอาคารสถานที่ และบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชน

วรณยูพา วิโนทพรรษ์ (2546 : 10) สรุปว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กิจกรรมต่างๆที่ ผู้บริหารร่วมกับผู้เกี่ยวข้องดำเนินการเกี่ยวกับการให้การศึกษาแก่เยาวชนและผู้สนใจในส่วนที่ เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ความรับผิดชอบของสถานศึกษา โดยใช้ทรัพยากรการบริหาร คือ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการเพื่อให้บรรลุผลตามจุดหมายของหลักสูตร คือ การพัฒนาคนให้มี คุณภาพและดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข

ภคินี ดอกไม้งาม (2546 : 31) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา คือ การดำเนินงานของกลุ่ม บุคคลที่จัดกิจกรรมทางการศึกษาเพื่อสมาชิกในสังคมและประเทศและช่วยพัฒนาบุคลิกภาพทั้ง สติปัญญาร่างกายและจิตใจให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างดีและมี ความสุขในชีวิตตามสมควรแก่สภาพของตน

มณีนรุตน์ ภิญโญภาพสกุล (2549: 13) ได้กล่าวสรุปว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหารของสถานศึกษา ที่ผู้บริหารดำเนินกิจกรรมหรือกระบวนการต่างๆ ที่มีความ ร่วมมือของผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาโดยมีการวางแผนการวินิจฉัยสั่งการการควบคุม และการจัดการเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพ มีความรู้ความสามารถและมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตาม เจตนารมณ์ของการศึกษา

ทรงวิทย์ ชูวงศ์ (2550 : 11) ได้ให้ความหมายของคำว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง การ ดำเนินการของกลุ่มบุคคลในการบริหารจัดการในด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และการ บริหารทั่วไป โดยยึดหลักการกระจายอำนาจ หลักการมีส่วนร่วม หลักการคืนอำนาจจัดการศึกษา

ให้ประชาชน หลักการบริหารตนเอง หลักการตรวจสอบถ่วงดุล เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้สามารถพัฒนาคน (นักเรียน) ให้มีคุณภาพ และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

บักร จันทร (2552: 26) ได้สรุปความหมายของคำว่าการบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการที่ใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ ของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาได้ร่วมกันปฏิบัติ เพื่อเป็นการพัฒนากระบวนการทำงานให้ ประสพผลสำเร็จตามเป้าหมายที่โรงเรียนตั้งไว้ ประกอบด้วย การบริหาร 4 ด้าน คือการบริหารงาน วิชาการ การบริหารงานงบประมาณการบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ทั้งนี้เพื่อการ พัฒนาศักยภาพของโรงเรียนและผลผลิตของโรงเรียน คือ นักเรียนที่สำเร็จออกไปให้เป็นที่ยอมรับ จากภายนอกและภายในอย่างแท้จริง

สมคิด ม่วงศรี (2554: 11) ได้สรุปว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการใน กิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในทุกด้าน ที่เกิดจากบุคลากรหลายๆ คน ร่วมมือกัน บริหารจัดการ โดยใช้กระบวนการทางการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ อาศัยวิธีการ จัดการองค์การ ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาหรือหน่วยงานแต่ละแห่ง

จากที่ได้นำเสนอข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการที่ บุคคลหลายฝ่าย ร่วมมือกันดำเนินการจัดกิจกรรมโดยใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการบริหาร เพื่อให้ ผู้เรียน มีความรู้ความสามารถ และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเจตนารมณ์ของการศึกษา มาก ที่สุด

2.2 ความสำคัญและความจำเป็นในการบริหารสถานศึกษา

พนัส หันนาคินทร์ (2529 : 25) ให้ทรรศนะเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาไว้ว่า เป็นภารกิจ ของผู้บริหารเพื่อให้งานบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ ทั้งยังข้อสังเกตว่าการบริหารสถานศึกษา มุ่งหวังที่จะพัฒนาคนให้มีคุณภาพ

สมคิด บางโม (2544: 153) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นแหล่งพัฒนาประชากร ของประเทศสำคัญยิ่ง เนื่องมาจากว่าสถานศึกษาเป็นหน่วยงานที่ใช้ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์จำนวนมาก เพื่อใช้ในการพัฒนาคน หากการจัดการบริหารงานในสถานศึกษา ขาดประสิทธิภาพผลผลิต ของสถานศึกษา คือ นักเรียนที่สำเร็จออกไปย่อมมีประสิทธิภาพต่ำซึ่งส่งผลไปถึงการพัฒนา ประเทศย่อมจะล่าช้าตามไปด้วย

ปรัชญา เวสารัชช์ (2545 : 1-3) ได้สรุปว่าการบริหารการศึกษามีความสำคัญคือเป็นการ บริหารจัดการที่มีระบบและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีบุคคลและหน่วยงานที่รับผิดชอบเข้าร่วม ดำเนินการ มีรูปแบบ ขั้นตอน กติกาและวิธีดำเนินการ มีทรัพยากรสนับสนุน และมีกระบวนการ ประเมินผลการศึกษาที่เที่ยงตรงและเชื่อถือได้ ซึ่งการศึกษาส่งผลกระทบบและมีอิทธิพลต่อการ

เปลี่ยนแปลงสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม วิทยาการ และเทคโนโลยีที่จำเป็นในการทำงาน และการใช้ชีวิตในสังคม ยิ่งการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ เป็นไปอย่างรวดเร็วอันเป็นผลจากการพัฒนาการทางเทคโนโลยีสารสนเทศ และเทคโนโลยีด้านการสื่อสารใหม่ ๆ พัฒนาการเหล่านี้ย่อมท้าทายต่อการบริหารการศึกษา ดังนั้นการบริหารการศึกษาจึงมีความสำคัญที่ต้องมุ่งไปสู่เป้าหมายที่พึงประสงค์ร่วมกันของสังคม ต้องนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพของมนุษย์อย่างแท้จริง ตรงตามเป้าหมายร่วมกัน รวมทั้งการใช้ทรัพยากรร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

ยุทธนา ชุตทองม้วน (2550 : 10) ได้สรุปว่าการบริหารสถานศึกษานั้นเป็นงานที่จะต้องใช้ความรอบคอบให้มากยิ่งขึ้นเพราะสิ่งสำคัญผู้บริหารนั้นจะต้องอาศัยความรู้ความสามารถพร้อมประสบการณ์ซึ่งก่อให้เกิดการเรียนรู้ กิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนนักเรียนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น กระบวนการบริหารการศึกษาคือ การวางแผนหรือวางโครงการอย่างกว้างๆ ซึ่งจะต้องเรียงลำดับถึงความสำคัญก่อนหลังมีงานอะไรบ้างที่จะต้องปฏิบัติ ในขณะที่เดียวกันควรวางแผนวิธีปฏิบัติพร้อมด้วยวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติงานนั้นๆ ก่อนลงมือปฏิบัติการ การบริหารงานที่มีประสิทธิภาพจะต้องมีการวางแผนให้รัดกุมมากยิ่งขึ้นโดยการประสานงานกันระหว่างเพื่อนร่วมงานให้มีความเข้าใจที่สอดคล้องกัน การมอบภาระหน้าที่นั้นจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่จะมอบให้คนที่ทำหน้าที่ที่มีความรับผิดชอบสูงและเป็นคนที่เข้าใจงานได้อย่างดียิ่ง คำสั่งที่ลงมานั้นสามารถสนองได้อย่างเต็มที่

สุจิน เรืองบุญส่ง (2551 : 9) ได้สรุปว่า การบริหารการศึกษามีความจำเป็น เพราะต้องการคนที่ได้รับการฝึกฝนเฉพาะด้านที่มีความรู้ ความเข้าใจ ความชำนาญมาดูแลรับผิดชอบเนื่องจากสังคมเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา การบริหารการศึกษา จำเป็นต้องได้รับการปรับเปลี่ยนพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เหมาะสมกับความจำเป็นของแต่ละยุคสมัย ปัจจุบันโลกก้าวเข้าสู่สังคมแห่งการเรียนรู้หรือเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ ความรู้จึงเป็นเครื่องมือ จำเป็นที่ขาดไม่ได้ในสังคมสมัยใหม่ ความรู้ที่ทันสมัยที่เหมาะสมกับสถานการณ์จะช่วยแก้ปัญหาได้ และนำไปสู่การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เป็นพลังสำคัญสำหรับการอยู่รอดและการพัฒนา ทั้งสำหรับ บุคคลและสำหรับสังคมประเทศชาติโดยรวม

อรทัย แสงทอง(2552: 22) ได้สรุปว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นกิจกรรมทางการศึกษาที่จะต้องทำเป็นกระบวนการโดยกลุ่มบุคคลต่างๆเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ นั่นก็คือการพัฒนาสมาชิกหรือผู้รับบริการทางการศึกษา ให้เป็นผู้มีคุณภาพที่สังคมต้องการ และเป็นภารกิจที่สำคัญยิ่งของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องสามารถนำองค์กรให้อยู่รอด ต้องกำหนดแผนงานวิธีการตลอดจนขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบ โดยพึงพึงงบประมาณจากรัฐที่มีไม่มากนักด้วยความประหยัด ใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่า ทั้งคน เงิน เวลาและทรัพย์สินอย่างอื่นเพราะถ้าระบบ

บริหารภายในสถานศึกษาไม่ดีจะกระทบกระเทือนต่อส่วนอื่นๆของหน่วยงานได้ ดังนั้นความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการบริหารสถานศึกษา จึงขึ้นอยู่กับสมรรถภาพของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นสำคัญ

สมคิด มาวงศ์ (2554 :12) ได้กล่าวสรุปว่า การบริหารการศึกษานั้นมีความจำเป็นและมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะในการพัฒนาบุคคล พัฒนาสังคม หรือการพัฒนาประเทศชาตินั้นต้องการคนที่ได้รับการฝึกฝน พัฒนาให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ในด้าน ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรม เนื่องจากสังคมในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาโลกก้าวเข้าสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ ความรู้จึงเป็นเครื่องมือจำเป็นที่ขาดไม่ได้ การบริหารการศึกษาจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องได้รับการปรับเปลี่ยนพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เหมาะสมกับความเปลี่ยนแปลงในแต่ละยุคสมัย ความรู้ที่ทันสมัยที่เหมาะสมกับสถานการณ์จะช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ การพัฒนาการบริหารการศึกษอย่างต่อเนื่องจึงเปรียบเสมือนขุมพลังสำหรับการอยู่รอดและการพัฒนา ทั้งสำหรับบุคคล สังคม และประเทศชาติโดยรวม

จากที่ได้นำเสนอข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าการบริหารสถานศึกษา มีความสำคัญเพราะเป็นกระบวนการทำงานโดยกลุ่มบุคคลหลายฝ่าย เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้นั้นคือการพัฒนาสมาชิกหรือผู้รับบริการทางการศึกษาให้เป็นผู้มีคุณภาพที่สังคมต้องการ ซึ่งเป็นการกิจที่สำคัญยิ่งของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องให้สถานศึกษาอยู่รอด โดยต้องกำหนดแผนงานวิธีการตลอดจนขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบ ใช้งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรจากรัฐบาลอย่างประหยัด ใช้ทรัพยากรทางการบริหารให้คุ้มค่าที่สุด ซึ่งความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการบริหารสถานศึกษา ขึ้นอยู่กับสมรรถภาพของผู้บริหารสถานศึกษาทั้งสิ้น

2.3 แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546:16) ได้กล่าวว่า กระบวนการบริหารการศึกษามีประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ การวางแผน (Planning) การจัดสรรทรัพยากร (Allocating) การกระตุ้น (Stimulating) การประสานงาน (Coordinating) การประเมินผล (Evaluatong)

วิโรจน์ สารรัตนะ (2546 : 1) ได้กล่าวว่ากระบวนการบริหารการศึกษาเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายขององค์กร ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน (Planning) การจัดองค์กร (Organizing) การนำ (Leading) การควบคุม (Controlling)

กูลิค และเออร์วิค (Luther H.Gulick and Lyndall Urwick ; อ้างถึงในสุพจน์ พันธุ์ชูเพชร ,2548 : 12) ได้กล่าวถึงกระบวนการในการบริหารงานของ ซึ่งได้เสนอกระบวนการบริหารไว้ 7 ประการเรียกย่อๆว่า “POSDCoRB” โดยมีกระบวนการบริหาร ดังนี้

(1) การวางแผน (Planning) หมายถึง การวางแผนแนวทางในการปฏิบัติงานตลอดจนวิธีการปฏิบัติงานไว้ล่วงหน้า เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน

(2) การจัดหน่วยงาน (Organizing) หมายถึง การจัดโครงสร้างอำนาจหน้าที่ การแบ่งส่วนงาน การจัดสายงาน

(3) การจัดตัวบุคคล (Staffing) หมายถึง การบริหารงานด้านบุคลากรอันได้แก่ การจัดอัตราจ้าง การสรรหา การรักษาสภาพการทำงาน การควบคุมการปฏิบัติงาน

(4) การอำนวยการ (Direction) หมายถึง การดำเนินการในการตัดสินใจ และการสั่งการในกิจการต่าง ๆ ให้ดำเนินไปอย่างมีระเบียบแบบแผน ทั้งในลักษณะทั่ว ๆ ไป และในลักษณะเฉพาะ ตลอดจนการให้คำแนะนำและการควบคุมการปฏิบัติงาน

(5) การประสานงาน (Coordinating) หมายถึง การร่วมมือในการปฏิบัติงานในส่วนต่าง ๆ ให้ประสานสอดคล้องกันและกลมกลืนกัน

(6) การรายงาน (Reporting) หมายถึง การรายงานผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานให้ผู้บริหารและสมาชิกของหน่วยงานได้ทราบความเคลื่อนไหว และความก้าวหน้าของกิจการในหน่วยงาน

(7) งบประมาณ (Budgeting) หมายถึง การควบคุมการใช้จ่ายให้รอบคอบ และรัดกุม รวมถึงการจัดสรรงบประมาณ การทำบัญชี

พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต) (2549 : 3-5) กล่าวถึง การบริหารเป็นวิธีการทำให้งานสำเร็จโดยอาศัยผู้อื่น (Getting things done through other people) และกล่าวว่าหน้าที่ของผู้บริหารเป็นกรอบในการพิจารณาของผู้บริหารให้สำเร็จ มี 5 ประการ ตามคำย่อภาษาอังกฤษว่า “POSDC” ดังนี้ คือ

(1) P คือ Planning หมายถึง การวางแผน เป็นการกำหนดแนวทางการดำเนินงานเพื่อความสำเร็จที่จะตามมาในอนาคต ผู้บริหารที่ดีต้องมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล เพื่อกำหนดทิศทางขององค์กร

(2) O คือ Organizing หมายถึง คือ การจัดองค์กร เป็นการกำหนดโครงสร้างความสัมพันธ์ของสมาชิกและสายบังคับบัญชาภายในองค์กร มีการแบ่งงานกันทำและการกระจายอำนาจ

(3) S คือ Staffing หมายถึง งานบุคลากร เป็นการสรรหาบุคลากรใหม่ การพัฒนาบุคลากร และการใช้คนให้เหมาะสมกับงาน

(4) D คือ Directing หมายถึง การอำนวยการ เป็นการสื่อสารเพื่อให้เกิดการดำเนินการตามแผน ผู้บริหารต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและต้องมีภาวะผู้นำ

(5) C คือ Controlling หมายถึง การกำกับดูแล เป็นการควบคุมคุณภาพของการปฏิบัติงานภายในองค์กร รวมทั้งกระบวนการแก้ปัญหาภายในองค์กร

สมคิด มawang (2554: 13) ได้สรุปว่า กระบวนการบริหารการศึกษา คือ แนวทาง เทคนิค หรือวิธีการ ซึ่งประกอบด้วยกระบวนการหลักๆ คือ การวางแผน การจัดองค์การ การอำนวยการ การประสานงาน การควบคุมงาน การตัดสินใจ การจัดคนเข้าทำงาน การจัดสรรทรัพยากร การติดต่อสื่อสาร การประเมินผล และการปรับปรุง รวมทั้งการกระตุ้นหรือการจูงใจที่ผู้บริหารนำมาใช้ในการปฏิบัติภารกิจการบริหาร การศึกษา ให้ประสบความสำเร็จบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและ ประสิทธิผล ดังนั้นหัวใจหลักของผู้บริหารจำเป็นต้องทราบกระบวนการทางการบริหาร และต้องมี ทักษะในการใช้กระบวนการทางการบริหารทุกขั้นตอน อย่างมีแนวคิดและความเหมาะสม

จากที่ได้นำเสนอข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารเป็นพฤติกรรมอย่างหนึ่ง ซึ่งเป็นกระบวนการทางสังคมที่ผู้บริหารใช้สำหรับตัดสินใจ เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารหน่วยงานหรือองค์กรต่างๆที่เป็นหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ โดยนำทรัพยากรมาใช้อย่างประหยัด โดยการดำเนินการดังกล่าวนี้ต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์เพื่อให้บุคคลต่าง ๆ เกิดความร่วมมือกันในการปฏิบัติงาน ซึ่งกระบวนการบริหารดังกล่าวนี้ถือว่าเป็นภารกิจของผู้บริหารต้องปฏิบัติ ตามลำดับขั้นตอน ให้เป็นระบบเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดต่อองค์กร

2.4 การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล

ชมรมพัฒนาความรู้ด้านระเบียบกฎหมายและพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครู (2545:76) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล เป็นเงื่อนไขสำเร็จของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 และสืบเนื่อง มาถึงฉบับที่ 10 อัน เป็นพื้นฐานสำคัญของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาที่เหลือทั้งหมด ซึ่งต้องอาศัยหลักการบริหารจัดการที่ดีทั้ง 6 ประการ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความ โปร่งใส หลักการมีส่วนร่วมหลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า บนพื้นฐานปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง เป็นหลักปฏิบัติในทุกระดับตั้งแต่ครอบครัว ชุมชน จนถึงระดับรัฐ รวมถึงระดับ ภาคเอกชน เพื่อสนับสนุนการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมในระยะเร่งด่วน รวมทั้งเป็นการสร้าง ภูมิคุ้มกันและวางรากฐานระบบเศรษฐกิจและสังคมในระยะยาว เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนอย่างแท้จริงอีกด้วย

สุทศศรี วงษ์สมาน (2554: 39) ได้กล่าวถึงแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552-2562) โดยมีแนวนโยบายและทิศทางการศึกษาไทย ไม่เน้นโครงสร้างระบบ แต่ให้ความสำคัญเชิงคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีเป้าหมายหลัก 3 ประการ คือ

- (1) พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเรียนรู้ของคนไทย
- (2) เพิ่มโอกาสทางการศึกษาและเรียนรู้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ

(3) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคมในการบริหารจัดการศึกษา กรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษามี 4 ประการคือ พัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ พัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ และพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ ซึ่งในส่วนของการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่นี้ มุ่งเน้นการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน ภาคเอกชนและทุกภาคส่วน มีระบบการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล

จากคำแถลงของคณะรัฐมนตรีนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นโยบายข้อที่ 8 ว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (แผนการบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2555-2558, 2554 : 7) เน้นการบริหารงานเชิงกลยุทธ์เสริมสร้างประสิทธิภาพของระบบบริหารงานแบบบูรณาการรวมทั้งสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีระบบที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และปรับปรุงระบบการช่วยเหลือประชาชนที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม ทั้งการช่วยเหลือด้านกฎหมาย ส่งเสริมกองทุนยุติธรรมเพื่อคุ้มครองช่วยเหลือคนจนและ คนด้อยโอกาส รวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนมีโอกาสรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ได้อย่างกว้างขวาง รวดเร็ว ถูกต้อง เป็นธรรม

ธีระ รุญเจริญ (2550 : 24) ได้กล่าวว่า สำหรับในระดับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความจำเป็นต้องนำธรรมาภิบาล มาใช้ในการบริหารจัดการศึกษา เนื่องจากความเปลี่ยนแปลงและเคลื่อนไหวหลายประการ คือ

ประการที่ 1 รัฐบาลได้ออกพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547 : 25) กล่าวถึงความสำคัญของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2546 ไว้ว่า การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหรือการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล เป็นการบริหารราชการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในแต่ละเรื่อง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดประโยชน์สุขของ ประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ ไม่มีขั้นตอน โดยการบริหารนั้นจะบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ ต้องได้รับความร่วมมือจากทั้งภาค ประชาชน ภาครัฐบาล และภาคเอกชน เพื่อใช้กับหน่วยราชการทั่วไป ภาครัฐและหน่วยงานภายในกำกับ รัฐ โดยมีเป้าหมายหลัก 3 ประการ ได้แก่

(1) จัดส่วนราชการใหม่โดยบูรณาการภารกิจเพื่อกำหนดแผนบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(2) พัฒนาจัดองค์กรให้มีประสิทธิภาพและรองรับการปฏิรูประบบราชการต่อไป

(3) กำหนดแผนปฏิบัติราชการที่ทำให้เกิดการบริหารราชการที่ดี ให้นำไปปฏิบัติ ในแนวทางเดียวกัน และเกิดผลสัมฤทธิ์ของงานที่สามารถวัดผลได้อันสอดคล้องกับมาตรา 3 (1) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545

ประกาศที่ 2 การนำการบริหารจัดการฐานสถานศึกษา (School-based Management : SBM) มาใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการโดยเฉพาะสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้นำรูปแบบการบริหารจัดการฐานสถานศึกษา มาเผยแพร่ และฝึกอบรมให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยสอดคล้องกับหลักการของธรรมาภิบาล เกือบทั้งหมด จึงเป็นการสอดคล้องกับ พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546

ประกาศที่ 3 ตามที่มี พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 39 ซึ่งบัญญัติไว้ว่า “มาตรา 39 กำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้ง ด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง” และในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 มาตรา 35 บัญญัติไว้ว่า “สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามมาตรา 34 (2) เฉพาะที่สถานศึกษา มีฐานะเป็นนิติบุคคล เมื่อมีการยุบเลิกสถานศึกษาตามวรรคหนึ่งให้ความเป็นนิติบุคคลสิ้นสุดลง”

สันถวนต์ พยาเลีย (2552: 18-20) ได้กล่าวว่า พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2546 “ธรรมาภิบาล” เป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้สังคมทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคสังคม สามารถอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข มีความรู้รักสามัคคีและร่วมกันเป็นพลังก่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน และเป็นส่วนเสริมความเข้มแข็งและสร้างภูมิคุ้มกันแก่ประเทศเพื่อบรรเทาป้องกัน หรือแก้ไขเยียวยาภาวะวิกฤติอันตรายที่หากจะมีมาในอนาคต เพราะสังคมจะรู้สึกถึงความยุติธรรม ความโปร่งใส และความมีส่วนร่วม อันเป็น คุณลักษณะสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สอดคล้องกับความเป็นไทย รัฐธรรมนูญและกระแสโลกปัจจุบัน ซึ่งมีองค์ประกอบหลักที่สำคัญดังนี้คือ การเน้นบทบาทของผู้บริหารงานในฐานะที่เป็นผู้ให้บริการสูงสุด ความเป็นอิสระในการบริหารงานแต่ละระดับมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการลดการควบคุมของราชการส่วนกลาง การเรียกร้องความสามารถในการปฏิบัติงานทั้งในระดับ บุคคลและองค์กร และการใช้เรื่องนี้เป็นเกณฑ์ในการวัดผลการปฏิบัติงานและให้ผลตอบแทน การตระหนักของความสำคัญของการจัดให้

ทรัพยากรบุคคลและเทคโนโลยี ซึ่งจะช่วยให้ผู้บริหารสามารถปฏิบัติงานจนบรรลุผลได้ตามเป้าหมาย

จากที่ได้นำเสนอข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าสถานศึกษามีความจำเป็นที่ต้องใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการศึกษา จึงจะบรรลุวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา จากธรรมาภิบาลนำมาปฏิบัติตามพระราชกฤษฎีกาการบริหารจัดการที่ดินโดยสถานศึกษาจำเป็นต้องนำมาปฏิบัติโดยการประยุกต์ใช้เท่าที่จำเป็น จะทำให้การบริหารจัดการสถานศึกษาเป็นไปด้วยดี ประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

2.5 การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(2549:89) การเป็นนิติบุคคลของสถานศึกษา ตามมาตรา 35 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 นั้นเป็นเจตนารมณ์ที่ต้องการให้สถานศึกษาพัฒนาความเข้มแข็งด้วยตนเองเป็นสำคัญโดยมีมาตรา 44 เป็นเงื่อนไขสำคัญที่ผู้ทรงอำนาจในหน่วยเหนือต้องเพิ่มความเป็นอิสระ ความ คล่องตัว และอำนาจการตัดสินใจด้วยตนเองให้มากที่สุดในการบริหารจัดการของสถานศึกษาบนบรรทัดฐานความรับผิดชอบต่อภารกิจหน้าที่และผลความสำเร็จที่เกิดขึ้น และต้องมีการบริหารจัดการที่เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล 6 หลัก ได้แก่ หลักนิติธรรม เป็นการใช้อำนาจที่ต้องคำนึงถึงเรื่องความเป็นธรรม และความ ยุติธรรม โดยการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับทั้งที่มีอยู่และที่มีขึ้นใหม่ ต้องมีความ ถูกต้อง และไม่เกิดการสับสน หวาดระวางของผู้มีส่วนร่วมต่อการแสวงหาประโยชน์ในการดำเนินการ

(1) หลักคุณธรรม เป็นการปฏิบัติหน้าที่ที่ยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม มีคุณธรรม จริยธรรม และเน้นถึงความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย

(2) หลักความโปร่งใส เป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ร่วมงาน ประชาชน สังคมที่ได้ปฏิบัติด้วยความถูกต้องตามหลักนิติธรรม และหลักคุณธรรมที่สามารถใช้การตรวจสอบ เข้ามาอยู่ในกระบวนการ และมีการเปิดเผยข้อมูลให้สาธารณะชนทราบและร่วมตรวจสอบ

(3) หลักการมีส่วนร่วม เป็นการสร้างการรับรู้เรื่องของความเป็นเจ้าของและเข้า มาร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมตัดสินใจ ของครู นักเรียน ผู้ปกครอง ประชาชนในท้องถิ่น

(4) หลักความรับผิดชอบต่อ เป็นความตระหนักในสิทธิหน้าที่ มีความรับผิดชอบต่อการบริหารจัดการตามภารกิจหน้าที่ที่เกิดขึ้น และผลสำเร็จที่สถานศึกษาทำความตกลงไว้กับระดับสูงและต่อสังคม

(5) หลักความคุ้มค่า เป็นการบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม และมีกระบวนการคิดวิเคราะห์ตามหลักวิชาที่ได้สร้างภูมิคุ้มกันที่ เข้มแข็งให้กับ

สถานศึกษา ชุมชน และสังคมไม่ให้เกิดผลแทรกซ้อนตามมาสร้างค่าใช้จ่ายความสิ้นเปลืองทรัพยากรทั้งทางตรงและทางอ้อมในภายหลัง

ธีระ รุญเจริญ (2550: 32-33) ได้กล่าวถึง การนำหลักธรรมาภิบาล มาใช้ในการบริหารจัดการ ยิ่งมีความจำเป็นมากขึ้นทั้งนี้ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่า ด้วยการบริหารจัดการสถานศึกษา ที่เป็นนิติบุคคล พ.ศ. 2546 กำหนดอำนาจหน้าที่ ได้สรุปไว้ดังนี้

(1) ให้สถานศึกษามีวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่เพื่อจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติและกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ

(2) ในกิจการทั่วไปของสถานศึกษาที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอกให้ผู้อำนวยการสถานศึกษา เป็นผู้แทนนิติบุคคลสถานศึกษา

(3) ให้สถานศึกษามีอำนาจปกครอง ดูแล บำรุง รักษาใช้ และจัดหาผลประโยชน์ จากทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้แก่สถานศึกษาเว้นแต่การจำหน่ายอสังหาริมทรัพย์ที่มีผู้อุทิศให้ สถานศึกษา ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ เมื่อจำหน่ายอสังหาริมทรัพย์ตามวรรคหนึ่งแล้วให้ สถานศึกษารายงานให้ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทราบโดยเร็ว

ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา เลขานุการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน อาจวางระเบียบเกี่ยวกับการบริหารจัดการ ทรัพย์สิน ที่มีผู้บริจาคตามวรรคหนึ่งได้

(4) ในกรณีที่จะต้องมีการจดทะเบียนสิทธิขึ้นหรือดำเนินการทางทะเบียนใดๆเกี่ยวกับ ทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้แก่สถานศึกษา ให้สถานศึกษาสามารถดำเนินการทางทะเบียน ดังกล่าวได้ใน นามนิติบุคคลสถานศึกษา

(5) ในกรณีนิติบุคคลสถานศึกษาถูกฟ้องคดี ให้สถานศึกษารายงานให้สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา เพื่อแจ้งให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานทราบ เพื่อดำเนินการแต่งตั้ง ผู้รับผิดชอบดำเนินคดีโดยเร็ว

ในกรณีที่นิติบุคคลสถานศึกษาจะเป็นโจทก์ฟ้องคดีในนามของตน ให้กระทำได้เฉพาะใน ส่วนที่เกี่ยวกับทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้สถานศึกษาโดยจะต้องได้รับความเห็นชอบจาก คณะกรรมการ และผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่สถานศึกษานั้นสังกัด

(6) สถานศึกษาจะมีอิสระในการบริหารจัดการงบประมาณในฐานะของที่ตั้งไว้ สำหรับ สถานศึกษาตามที่ได้รับกำหนดวงเงินและได้รับมอบอำนาจจากเลขานุการ คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตามหลักเกณฑ์ที่เลขานุการ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด ทั้งนี้ยกเว้นงบประมาณในหมวด เงินเดือน

(7) สถานศึกษามีอิสระในการบริหารจัดการเกี่ยวกับการพัสดุในส่วนที่อยู่ในความรับผิดชอบหรืออยู่ในวงเงินงบประมาณที่ได้รับมอบตามหลักเกณฑ์ที่ระบุในข้อ 6 ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์ที่เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานประกาศกำหนด

(8) การรับบริจาคเงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้แก่สถานศึกษาให้สถานศึกษารับ บริจาคตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการรับเงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้ทางราชการ และตามหลักเกณฑ์ที่เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด

(9) การบริหารจัดการเกี่ยวกับการเงินและบัญชีสถานศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบที่เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานประกาศกำหนด

(10) ให้สถานศึกษาจัดทำบัญชีแสดงรายการรับจ่ายเงินและทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้ ตามข้อ 6 ไว้เป็นหลักฐาน และให้สรุปรายการบัญชีทรัพย์สินดังกล่าว รายงานให้ผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่สถานศึกษานั้นสังกัดทราบทุกสิ้นปีงบประมาณ ให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดให้มีการตรวจสอบความถูกต้องของบัญชีทรัพย์สิน ดังกล่าว แล้วรายงานให้เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานทราบโดยเร็ว

(11) การบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

(12) เมื่อมีประกาศยุบ รวม เลิก สถานศึกษา ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดให้ มีการตรวจสอบทรัพย์สินและชำระบัญชี รวมทั้งดำเนินการโอนหรือจำหน่ายทรัพย์สินที่ยังคง เหลืออยู่ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด

(13) ให้เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานรักษาการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

จากที่ได้นำเสนอข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล เป็นหลักการที่ทำให้สถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลมีความเข้มแข็งและสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีได้ ซึ่งขึ้นอยู่กับศักยภาพ ความพร้อมของสถานศึกษา และบริบทของสถานศึกษา ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจำเป็นต้องมีการวิเคราะห์คัดแยกศักยภาพ เพื่อจัดและเลือกวิธีการสนับสนุนส่งเสริมให้ตรงกับศักยภาพและความไม่พร้อมในแต่ละแห่งและต้องมีเครื่องมือที่จะทำให้สถานศึกษาได้รับการประเมินศักยภาพและพื้นฐานด้วยตนเองและส่งเสริมตามแต่กรณีให้สามารถพัฒนาศักยภาพและความพร้อมไปสู่ความเข้มแข็งตามหลักธรรมาภิบาลและการบริหารจัดการแบบฐานสถานศึกษาได้ทุกสถานศึกษา

2.6 บทบาทของผู้บริหารในสถานศึกษา ที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล

ธีระ รุญเจริญ (2550: 31) ได้กล่าวสรุปไว้ว่า ผู้บริหารนับเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงเข้ามาสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาไม่ว่าจะเป็นรูปแบบการบริหารงานโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน การบริหารสถานศึกษา ในฐานะนิติบุคคล หรือแม้แต่การบริหารสถานศึกษา โดยใช้หลักธรรมาภิบาล จึงเห็นได้ว่าการบริหารจัดการการบริหารสู่ความสำเร็จนั้น ต้องอาศัยสมรรถภาพของผู้บริหารสถานศึกษา รวมทั้งสมรรถภาพที่จำเป็นของผู้บริหาร ดังนี้

- (1) สามารถสร้างศรัทธาให้แก่ครูและผู้ร่วมงาน
- (2) ทำงานเป็นทีม
- (3) เป็นผู้นำทางวิชาการ
- (4) มีวิสัยทัศน์
- (5) มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
- (6) มีมนุษยสัมพันธ์ดี
- (7) มีความรักความสามารถในการบริหาร
- (8) กล้าตัดสินใจและรับผิดชอบ
- (9) ซื่อสัตย์ โปร่งใส
- (10) เป็นผู้ประสานงานที่ดี
- (11) เป็นนักประชาธิปไตย
- (12) เป็นผู้อำนวยความสะดวกสนับสนุน
- (13) เป็นแบบอย่างที่ดี

แนวทางการบริหาร ดำเนินการ ดังนี้

- (1) วางแผนพัฒนางานของสถานศึกษา เพื่อประโยชน์แก่นักเรียนเป็นสำคัญ
- (2) คิดวิเคราะห์เพื่อแปลงแนวคิดให้เป็นการปฏิบัติที่ได้ผลตามที่คิด
- (3) ทำงานแบบประชาธิปไตย รับฟังความคิดเห็นจากผู้ร่วมงานทุกฝ่าย
- (4) กล้าตัดสินใจและเปลี่ยนแปลงเพื่อการบริหาร
- (5) ทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีในการทำงาน
- (6) สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนครู ผู้ปกครอง และชุมชน
- (7) จัดการให้เพื่อนครูทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- (8) ทำงานแบบมีพลังเป็นทีมกับบุคลากรทุกฝ่าย
- (9) ส่งเสริมให้ครูทุกคนเข้าร่วมเสนอแนะรูปแบบการบริหาร ด้านวิชาการของสถานศึกษา

เพื่อพัฒนาคุณภาพของนักเรียน

(10) วางแผนบริหารงานให้เอื้อต่อการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนครู และผู้บริหาร

(11) ส่งเสริมให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมรับรู้ และดำเนินการจัดการทรัพยากรของสถานศึกษา

(12) ส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

(13) ส่งเสริมให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษา

(14) เผยแพร่และนำผลการประเมินมาปรับปรุงแผนงานต่อไป

(15) สนับสนุนให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการปรับปรุง และตรวจสอบระบบการเงินของสถานศึกษา

จากที่ได้นำเสนอข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล จำเป็นต้องอาศัยผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเหมาะสม และมีแนวทางการบริหารสอดคล้องกับหลักการบริหารจัดการสถานศึกษา นิติบุคคลการบริหารงานจะต้องเป็นรูปแบบใหม่ เพราะประสิทธิภาพของการดำเนินงานของสถานศึกษาขึ้นอยู่กับผู้อำนวยการสถานศึกษา ซึ่งเป็นผู้นำทางในการบริหารจัดการศึกษา โดยจำเป็นต้องจัดหาทรัพยากรวิชาการ และข้อมูลสารสนเทศจัดการกำกับติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ประสานและสร้างความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคลรอบครัว และองค์กรต่างๆ เพื่อทุกฝ่ายจะได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามการบริหารสถานศึกษาด้วยหลักธรรมาภิบาลโดยมีความยุติธรรม โปร่งใสและตรวจสอบได้ เพื่อการพัฒนาที่สมบูรณ์

3. คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา

วิจิตร วรตยางกูร (2538:39) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่ดีของผู้บริหารสถานศึกษาได้ดังนี้

(1) มีความเป็นผู้นำ (Leadership) คือ มีอิทธิพลในตนเองสูงกว่าอิทธิพลอื่น ๆ ของบุคคลในกลุ่ม และสามารถชักนำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในหน่วยงานได้ คุณสมบัติด้านนี้ประกอบด้วยลักษณะต่าง ๆ คือ มีความร่าเริงแจ่มใสและอดทน สามารถตัดสินใจและจูงใจคน มีความรับผิดชอบฉลาดและไหวพริบดี มีความอดสาเหะ วิริยะ มีความเสียสละมีบุคลิกภาพดีและมีความเป็นประชาธิปไตย

(2) มีความรู้และประสบการณ์ (Knowledge and Experience) เป็นคุณสมบัติที่เกี่ยวกับงานในอาชีพของผู้บริหารโดยเฉพาะ เช่น มีความรู้และประสบการณ์ มีความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติของงานและรู้เท่าทันเหตุการณ์

(3) มีมนุษยสัมพันธ์ดี (Human Relationship) ผู้บริหารจะต้องทำงานร่วมกับบุคคลทั้งภายนอกและภายในสถานศึกษาดังนั้นผู้บริหารจำเป็นต้องเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ซึ่งประกอบด้วยลักษณะที่สำคัญ ๆ คือ ยิ้มแย้มแจ่มใส มีความเสมอต้นเสมอปลาย ยกย่องชมเชย รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความยืดหยุ่น เปิดเผยและเป็นกันเอง

(4) มีคุณธรรมสูง (Virtue) คุณธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของผู้บริหารให้ประพฤติแต่สิ่งที่ดีงาม ได้แก่ ความยุติธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความจงรักภักดี และมีศีลธรรม มีสุขภาพดี (Healthy) คือ มีสุขภาพกาย (Physical health) และสุขภาพจิตดี (Mental health) สุขภาพจะเป็นเครื่องเสริมการปฏิบัติงานให้ถูกต้องและสม่ำเสมอ

สถาบันพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ ; อ้างถึงในเฉลิมชัย สมท่า 2547 : 9) ได้จัดทำหลักสูตร “ผู้บริหารมืออาชีพ” โดยกำหนดคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา มืออาชีพไว้ 6 ประการ คือ

(1) การเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรมในเรื่องคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับผู้บริหาร การบริหารงานบุคคลตามแนวคิดของศาสนา และการบริหารจัดการภูมิปัญญาไทยเพื่อการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม

(2) การเป็นผู้นำในการจัดระบบ ในเรื่อง การพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้ การจัดและใช้สารสนเทศและการสื่อสาร การจัดระบบเครือข่ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมทั้งระบบ

(3) การเป็นผู้นำในด้านวิชาการในเรื่องการพัฒนาหลักสูตรเพื่อความเป็นเลิศการพัฒนา รูปแบบกระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาครูตามแนวปฏิบัติการศึกษา การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ และการประเมินผลเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

(4) การเป็นผู้นำในการบริหารจัดการในเรื่อง การวางแผนกลยุทธ์ การบริหารแบบมีส่วนร่วม การบริหารความขัดแย้ง บริหารทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และมีเทคนิคการบริหารจัดการแนวใหม่

(5) การเป็นผู้นำด้านสังคมและชุมชน ในเรื่องการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อชุมชนและสังคม และการบริหารในบริบทที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงในสังคม

(6) การเป็นผู้นำการพัฒนาตนเองในเชิงบริหารในเรื่องการพัฒนาตนเอง เพื่อเป็นผู้บริหารมืออาชีพ

จากที่ได้นำเสนอข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีลักษณะเด่นด้านความเป็นผู้นำในด้านต่าง ๆ เช่น ผู้นำด้านการจัดระบบ ด้านวิชาการ ด้านการบริหารจัดการ ด้านสังคมและชุมชน ด้านพัฒนาตนเองผสมผสานกัน เพื่อบริหารสถานศึกษาให้ เป็นไปตามเป้าหมาย มี

วิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษา แสวงหาความรู้ใหม่ ๆ มาปรับใช้ได้ตลอดเวลา มีคุณธรรมจริยธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคม นอกจากนั้นผู้บริหารสถานศึกษา จะต้องมีความสามารถในการครองตน ครองคน และครองงาน พัฒนาตน พัฒนาคณะ พัฒนางาน ให้ทันเหตุการณ์และทันสมัย มีอุดมการณ์ มีความเสียสละและเป็นประชาธิปไตย

4. ขอบข่ายและภารกิจการบริหารสถานศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2546:33-73) ได้กำหนดขอบข่ายและภารกิจการบริหารสถานศึกษา โดยกำหนดขอบข่ายการบริหารงานของสถานศึกษา ไว้ 4 ด้าน งานดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการ

ตามพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ว่างานวิชาการเป็นงานหลัก หรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา ที่มุ่งเน้นให้มีการกระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้กับสถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระคล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชนท้องถิ่น และการมีส่วนร่วม จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษา มีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีขอบข่ายและภารกิจดังนี้

- 1.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 1.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 1.3 การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน
- 1.4 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 1.5 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- 1.6 การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
- 1.7 การนิเทศการศึกษา
- 1.8 การแนะแนวการศึกษา
- 1.9 การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา
- 1.10 การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
- 1.11 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
- 1.12 การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการให้แก่บุคลากร ครอบครัวยุคใหม่

หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

2. การบริหารงานงบประมาณ

เพื่อให้สถานศึกษามุ่งเน้นความเป็นอิสระในการบริหารจัดการมีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานให้มีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา รวมทั้งจัดหารายได้จากการบริการมาใช้บริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษาส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียนโดยมีขอบข่ายและภารกิจ ดังนี้

2.1 การจัดทำและเสนอของบประมาณ

- 2.1.1 การวิเคราะห์และพัฒนานโยบายทางการศึกษา
- 2.1.2 การจัดทำแผนกลยุทธ์หรือแผนพัฒนาการศึกษา
- 2.1.3 การวิเคราะห์ความเหมาะสมการเสนอของบประมาณ

2.2 การจัดสรรงบประมาณ

- 2.2.1 การจัดสรรงบประมาณในสถานศึกษา
- 2.2.2 การเบิกจ่ายและการอนุมัติงบประมาณ
- 2.2.3 การโอนเงินงบประมาณ

2.3 การตรวจสอบติดตามประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน

- 2.3.1 การตรวจสอบติดตามการใช้เงินและผลการดำเนินงาน
- 2.3.2 การประเมินผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน

2.4 การระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา

- 2.4.1 การจัดการทรัพยากร
- 2.4.2 การระดมทรัพยากร
- 2.4.3 การจัดหารายได้และผลประโยชน์
- 2.4.4 กองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา
- 2.4.5 กองทุนสวัสดิการเพื่อการศึกษา

2.5 การบริหารการเงิน

- 2.5.1 การเบิกเงินจากคลัง
- 2.5.2 การรับเงิน
- 2.5.3 การเก็บรักษา
- 2.5.4 การจ่ายเงิน
- 2.5.5 การนำส่งเงิน
- 2.5.6 การกักเงินไว้เบิกเหลือมปี

2.6 การบริหารบัญชี

2.6.1 การจัดทำบัญชีการเงิน

2.6.2 การจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน

2.6.3 การจัดทำและจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียน และรายงาน

2.7 การบริหารพัสดุและสินทรัพย์

2.7.1 การจัดทำระบบฐานข้อมูลสินทรัพย์ของสถานศึกษา

2.7.2 การจัดหาพัสดุ

2.7.3 การกำหนดรูปแบบรายการ หรือคุณลักษณะเฉพาะและจัดซื้อจัดจ้าง

2.7.4 การควบคุมดูแล บำรุงรักษาและจำหน่ายพัสดุ

3. การบริหารงานบุคคล

เป็นภารกิจที่สำคัญที่มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษา ทั้งนี้เพื่อดำเนินการด้านการบริหารงานบุคคลให้เกิดความคล่องตัวอิสระ ภายใต้กฎระเบียบ เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนา มีความรู้ ความสามารถ มีขวัญกำลังใจ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ มีความมั่นคงและก้าวหน้า ในวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยขอบข่ายและภารกิจดังนี้

3.1 การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง

3.1.1 การวิเคราะห์และวางแผนอัตรากำลัง

3.1.2 การกำหนดตำแหน่ง

3.1.3 การขอเลื่อนตำแหน่งบุคลากรทางการศึกษาและวิทยฐานะข้าราชการครู

3.2 การสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง

3.2.1 การดำเนินการสรรหาเพื่อบรรจุบุคคลเข้ารับราชการกรณีได้รับมอบอำนาจ

3.2.2 การจ้างลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราว

3.2.3 การแต่งตั้ง ย้าย โอนครูและบุคลากรทางการศึกษา

3.2.4 การบรรจุกลับเข้ารับราชการ

3.2.5 การรักษาราชการแทนและการรักษาการในตำแหน่ง

3.3 การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ

3.3.1 การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

3.3.2 การเลื่อนขั้นเงินเดือนครูและบุคลากรทางการศึกษา

3.3.3 การเพิ่มค่าจ้างลูกจ้างประจำ และลูกจ้างชั่วคราว

3.3.4 การดำเนินการเกี่ยวกับบัญชีถือจ่ายเงินเดือน

3.3.5 เงินวิทยฐานะและเงินตอบแทนอื่น

3.3.6 งานทะเบียนประวัติ

3.3.7 งานเครื่องราชอิสริยาภรณ์

3.3.8 การขอมีบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ

3.3.9 การขอหนังสือรับรอง

3.4 วินัยและการรักษาวินัย

3.4.1 กรณีวินัยไม่ร้ายแรง

3.4.2 กรณีวินัยร้ายแรง

3.4.3 การอุทธรณ์

3.4.4 การร้องทุกข์

3.4.5 การเสริมสร้างและการป้องกันการกระทำผิดวินัย

3.5 การออกจากราชการ

3.5.1 กรณีไม่ผ่านการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม ต่ำกว่าเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ.

กำหนด

3.5.2 การออกจากราชการกรณีขาดคุณสมบัติทั่วไป

3.5.3 การให้ออกจากราชการไว้ก่อน

3.5.4 การให้ออกจากราชการเพราะเหตุรับราชการนาน หรือเหตุทดแทน

3.5.5 กรณีมลทินมัวหมอง

3.5.6 กรณีได้รับโทษจำคุกโดยคำสั่งของศาล

4. การบริหารงานทั่วไป

เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์กรให้บริการบริหารงานอื่นๆ บรรลุผลตามมาตรฐาน คุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้โดยมีบทบาทหลักในการประสานส่งเสริมสนับสนุนและการอำนวยความสะดวกอย่างเหมาะสม ส่งเสริมในการบริหารและจัดการศึกษาของสถานศึกษา ตามหลักการบริหารงาน ที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก โดยทั้งนี้ให้เน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชน หน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลโดยมีขอบข่ายและภารกิจดังนี้

4.1 การดำเนินงานธุรการ

4.2 งานเลขานุการคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

- 4.3 การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ
- 4.4 การประสานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา
- 4.5 การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร
- 4.6 งานเทคโนโลยีสารสนเทศ
- 4.7 การส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และบริหารทั่วไป
- 4.8 การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม
- 4.9 การจัดทำสำมะโนผู้เรียน
- 4.10 การรับนักเรียน
- 4.11 การส่งเสริมและประสานงานการจัดการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และตาม
อัยาศัย
- 4.12 การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา
- 4.13 การส่งเสริมกิจการนักเรียน
- 4.14 การประชาสัมพันธ์
- 4.15 การส่งเสริมสนับสนุนและประสานงานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชนองค์กร
หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา
- 4.16 งานประสานราชการกับเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานอื่น
- 4.17 การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน
- 4.18 งานบริการสาธารณะ
- 4.19 งานที่ไม่ได้ระบุไว้ในงานอื่น

จากที่ได้นำเสนอข้างต้นสามารถสรุปขอบข่ายและภารกิจการบริหารสถานศึกษา ดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการ เป็นการใช้ศาสตร์และศิลป์ในการบริหารกิจกรรมต่างๆเพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กระบวนการเรียนรู้กระบวนการวัดผล ประเมินผล การเทียบโอนผล การเรียน การวิจัย การจัดทำสื่อ และนวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา แหล่งเรียนรู้ การนิเทศ การศึกษา การแนะแนวการศึกษา ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาการส่งเสริมความรู้ด้าน วิชาการแก่ชุมชนการประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาอื่น การส่งเสริมและสนับสนุนงาน วิชาการแก่บุคลากร ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการ พัฒนาที่ยั่งยืน และเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา และผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพและมีประสิทธิภาพ
2. การบริหารงานงบประมาณ เป็นการดำเนินการทางการเงิน ทั้งในส่วนของเงิน งบประมาณและเงินนอกงบประมาณ ซึ่งประกอบด้วยการจัดทำ และเสนอของบประมาณ การ จัดสรรงบประมาณ การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการ

ดำเนินงาน การระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา การบริหารการเงิน การบริหารบัญชี การบริหารพัสดุและสินทรัพย์ โดยต้องอาศัยความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่ได้วางไว้และก่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษา และทางราชการมากที่สุด

3. การบริหารงานบุคคล เป็นการการใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการดำเนินการเกี่ยวกับบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อให้การปฏิบัติงานเกิดประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์อันได้แก่ การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง การสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ วินัยและการรักษาวินัย การออกจากราชการทั้งนี้ก็ยังคำนึงถึงศักยภาพในการทำงานของแต่ละบุคคลเพื่อให้เกิดผลประโยชน์กับทางราชการให้มากที่สุด

4. การบริหารงานทั่วไป เป็นกระบวนการทำงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์การ ให้บริหารงานอื่นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมุ่งหวังให้การบริหารงานนั้น บรรลุผลตามมาตรฐาน คุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งมีการกิจในการบริหารงานทั่วไปหลากหลาย ได้แก่ การดำเนินงานธุรการ การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม การประชาสัมพันธ์ งานบริการสาธารณะและงานงบประมาณ และการบริหารงานงานบุคคล

5. ข้อมูลทั่วไปของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส จัดการศึกษาหลายระดับ แยกเป็นในส่วนที่รัฐบาลดำเนินการ คือ ตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น อีกทั้งยังมีสถานศึกษา เอกชนสอนศาสนาอิสลาม สถาบันการศึกษาปอเนาะ และศูนย์การศึกษาประจำมัสยิด (ตาดีกา) ที่ภาคเอกชนดำเนินการภายใต้การกำกับดูแลของหน่วยงานรัฐในจังหวัดนราธิวาส มีสังคมแบ่งออกได้ตามภาษาและศาสนา เป็น 3 รูปแบบ คือ

1. สังคมชุมชนที่พูดภาษามลายูถิ่น และนับถือศาสนาอิสลาม
2. สังคมชุมชนที่พูดภาษาไทยและนับถือศาสนาพุทธ
3. สังคมชุมชนที่พูดภาษาจีนและนับถือศาสนาอื่น เช่น พุทธ และคริสต์

สังคมชุมชนที่พูดภาษามลายูถิ่นและนับถือศาสนาอิสลามนั้น มักตั้งบ้านเรือนอยู่เป็นกลุ่มไม่ปะปนกับชุมชนที่นับถือศาสนาอื่น อยู่เป็นหมู่บ้านๆ ประกอบอาชีพด้วยกันในชุมชนเดียวกัน ส่วนน้อยที่ปะปนกัน ถ้าจำเป็นก็อยู่ปะปนกันบ้าง การนับถือศาสนา ต่างคนต่างปฏิบัติศาสนกิจของตนไปไม่เบียดเบียนกัน อยู่ด้วยกันโดยสันติ มีบ้างที่ไม่ลงรอยกันในเรื่องศาสนา แต่เป็นเรื่องเล็กน้อย ปัจจุบันผู้ที่พูดภาษามลายูถิ่น ก็สามารถพูดภาษาไทยได้เป็นส่วนใหญ่ เพราะการศึกษาสูงขึ้น กว้างออกไปตามความเจริญของท้องถิ่น และความจำเป็นที่ต้องประกอบอาชีพสัมพันธ์กัน สำหรับชาวพุทธ

ที่พูดภาษาไทย ก็สามารถพูดภาษามลายูถิ่นได้ นับเป็นวิวัฒนาการด้านวัฒนธรรมแห่งยุคโลกาภิวัตน์ รูปแบบของชุมชนมักเกิดขึ้นโดยยึด ศาสนสถานเป็นจุดศูนย์กลาง เช่น วัด มัสยิด หรือสุเหร่า เพราะต้องอาศัยคนที่ร่วมกันเข้าเป็นชุมชนที่สนับสนุนค้ำจุน ชาวไทยที่นับถือศาสนาพุทธ มีวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและประเพณี มีลักษณะที่คล้ายคลึงกันและไม่แตกต่างไปจากจังหวัดอื่นๆ เช่น การ แต่งกาย การขึ้นบ้านใหม่ วันสงกรานต์ การบวชนาค วันออกพรรษา ประเพณีเดือนสิบ (วันสารทไทย) และประเพณีวันลอยกระทง ชาวไทยที่นับถือศาสนาคริสต์ ก็จะมีวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและ ประเพณี มีลักษณะที่คล้ายคลึงกันกับจังหวัดอื่นๆ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดจันทนราธิวาสแบ่งออกเป็น 3 เขต พื้นที่การศึกษาดังนี้

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาสเขต 1

ที่ตั้ง : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาสเขต 1 ตั้งอยู่เลขที่ 222 หมู่ที่ 10 ตำบลลำภู อำเภอเมือง จันทนราธิวาส 96100 โทรศัพท์ 073-532155 โทรสาร 073-532154

การปกครอง : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 1 รับผิดชอบ สถานศึกษาที่อยู่ในเขตบริการ 5 อำเภอ ดังนี้คือ อำเภอเมืองนราธิวาส อำเภอบาเจาะ อำเภออิงอ อำเภอรีโอเสาและอำเภอศรีสาคร สถานศึกษาที่อยู่ในความรับผิดชอบทั้งหมด 149 สถานศึกษาดัง ตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนสถานศึกษา จำแนกตามขนาดในแต่ละอำเภอ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานราธิวาสเขต 1

ขนาด	อ.เมือง	อ.บาเจาะ	อ.อิงอ	อ.รีโอเสา	อ.ศรีสาคร	รวม
เล็ก	8	1	4	6	4	23
กลาง	29	20	16	23	9	97
ใหญ่	4	6	3	11	5	29
รวม	41	27	23	40	18	149

ที่มา : ข้อมูลสารสนเทศ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 1,2554)

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2

ที่ตั้ง : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานีเขต 2 ตั้งอยู่เลขที่ 2 ถนนทรายทอง 2 ตำบลสุไหงโก-ลก จังหวัดปทุมธานี ห่างจากกรุงเทพโดยทางรถยนต์ 1,149 กิโลเมตร ณ ชายแดนประเทศไทยที่อำเภอเวียง และทางรถไฟ 1,116 กิโลเมตร ณ อำเภอสุไหงโก-ลก

การปกครอง : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2 รับผิดชอบสถานศึกษา ที่อยู่ในเขตบริการ 5 อำเภอ ดังนี้คือ อำเภอเวียง อำเภอสุไหงโก-ลก อำเภอสุไหงปาดี อำเภอสทิงกรัง และอำเภอดงใหญ่ สถานศึกษา ที่อยู่ในความรับผิดชอบทั้งหมด 118 สถานศึกษา ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนสถานศึกษา จำแนกตามขนาดในแต่ละอำเภอ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2

ขนาด	อ.ดงใหญ่	อ.เวียง	อ.สทิงกรัง	อ.สุไหงโก-ลก	อ.สุไหงปาดี	รวม
เล็ก	6	4	3	-	10	23
กลาง	21	18	9	6	19	73
ใหญ่	4	5	3	7	3	22
รวม	31	27	15	13	32	118

ที่มา : ข้อมูลสารสนเทศ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2,2554)

3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 3

ที่ตั้ง : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานีเขต 3 ตั้งอยู่ที่ตำบลต้นหมยมส์ อำเภอระแงะ จังหวัดปทุมธานี 96130 โทรศัพท์ 073-6721825 โทรสาร 073-672180

การปกครอง : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 3 รับผิดชอบสถานศึกษา ที่อยู่ในเขตบริการ 3 อำเภอ ดังนี้คือ อำเภอระแงะ อำเภอจะนะ และอำเภอเจาะไอร้อง สถานศึกษา ที่อยู่ในความรับผิดชอบทั้งหมด 75 สถานศึกษา ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนสถานศึกษา จำแนกตามขนาดในแต่ละอำเภอ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานราธิวาสเขต 3

ขนาด	อ.ระแงะ	อ.จะแนะ	อ.เจาะไอร้อง	รวม
เล็ก	7	-	-	7
กลาง	22	10	7	39
ใหญ่	12	8	9	29
รวม	41	18	16	75

ที่มา : ข้อมูลสารสนเทศ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาสเขต 3,2554)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

สุวรรณ ทองคำ (2545:181-199) ได้ศึกษาสภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสิงห์บุรี พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่บริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในระดับมากเกือบทุกหลัก ยกเว้นหลักคุณธรรมที่บริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ในระดับมากที่สุด ผู้บริหารสถานศึกษา เกือบทุกลักษณะและสถานภาพ ส่วนใหญ่บริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในระดับมาก ยกเว้นผู้บริหาร ที่มีคุณวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ส่วนใหญ่บริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในระดับมากที่สุด วิจัยคุณ คุณวุฒิทางการศึกษาประสิทธิภาพการบริหาร และขนาดของสถานศึกษา ที่ผู้บริหารดำรงตำแหน่งอยู่กับสภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กันทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เกียรติยศ เอี่ยมคงเอก(2546:46-6) ได้ศึกษาการบริหารงานสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในทรศณะบุคลากรสถานศึกษาโพธิ์นิมิตวิทยาคม จังหวัดนนทบุรี พบว่า ทักษะบุคลากรต่อการบริหารงานสถานศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาล พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากได้แก่

หลักนิติธรรมพบว่าบุคลากรมีทักษะว่าการบริหารงานทุกด้านอยู่ในระดับมากการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษา กับชุมชน และการบริหารกิจการนักเรียนเป็นไปตามระเบียบของทางราชการมีค่าเฉลี่ยสูงสุด

หลักคุณธรรม พบว่า บุคลากรมีทัศนะว่าการบริหารงานทุกด้านอยู่ในระดับมากการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษา กับชุมชน และการบริหารกิจการนักเรียนโดยใช้หลักธรรมในการสร้างมนุษยสัมพันธ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

หลักความโปร่งใส พบว่า บุคลากรมีทัศนะว่า การบริหารงานทุกด้านอยู่ในระดับมากการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษา กับชุมชน และการบริหารงานวิชาการด้วยความโปร่งใสจริงใจมีค่าเฉลี่ยสูงสุด

หลักความรับผิดชอบ พบว่า บุคลากรมีทัศนะว่า การบริหารงานทุกด้านอยู่ในระดับมากบุคลากรมีความรับผิดชอบในการบริหารงานวิชาการ งานกิจการนักเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด

หลักการมีส่วนร่วม พบว่า บุคลากรมีทัศนะว่า ในด้านการบริหารงานวิชาการ และการบริหารงานอาคารสถานที่โดยเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

หลักความคุ้มค่า พบว่า บุคลากรมีทัศนะว่า ในด้านการบริหารงานธุรการ การเงินงบประมาณ พัสดุ อาคารสถานที่ บุคลากร บริหารงานได้อย่างคุ้มค่า มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

กัลยา ณ น่าน และคณะ (2546 :194) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของข้าราชการครู สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาน่าน เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า สภาพการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาน่าน เขต 1 ทั้ง 6 หลัก คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความ รับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ข้าราชการครูมีความเห็นว่าผู้บริหารมีการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาล แต่ละด้านอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบ ด้านหลักการใช้อุณธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เกษม วัฒนชัย (2546 : 20) ได้เสนอเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล 4 ด้าน คือ

1. การบริหารการศึกษาต้องสอดคล้องและตอบสนองต่อนโยบายและความต้องการของระบบการศึกษาไทยสิ่งใดที่ Non Relevance หรือ Less Relevance ต้องตัดทิ้งเพราะงบประมาณไม่เพียงพอสำหรับทำทุกอย่าง ดังนั้นสิ่งที่ควรเน้นในหลักธรรมาภิบาลว่าถ้าเอาไปใช้ในสิ่งที่ ไม่มีประโยชน์หรือเป็นประโยชน์เฉพาะตนหรือพวกพ้อง ต้องรับผิดชอบในเชิงธรรมาภิบาล กล่าวคืองบประมาณที่ได้มาต้องใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดจะคอร์รัปชั่นไม่ได้ตรงนี้ถือเป็นหลักธรรมาภิบาลที่สำคัญ

2. กระบวนการบริหารต้องมีประสิทธิภาพ(Efficiency)และได้ประสิทธิผล(Effectiveness) ควรมีการจัดทำเครื่องมือในการพิสูจน์เรื่องประสิทธิภาพและประสิทธิผล

3. ทุกขั้นตอนต้องโปร่งใส (Transparency) และมีเหตุผล (Reasonableness) เรื่องความมีเหตุผลมาจากปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ซึ่งมา 3 เรื่องใหญ่ๆ คือ (1) ทางสายกลาง (Moderation) หรือมีขณิมาปฏิบัติ (2) ทำอะไรต้องมีเหตุผล (Reasonableness) (3) มีภูมิคุ้มกัน (Self Immunity) ในเรื่องความมีเหตุผลนอกจากจะโปร่งใสแล้วยังมีเหตุผลอธิบายได้อีกด้วย

4. หลักการมีฉันทานุมัติร่วมในสังคม (Consensus Orientation) เมื่อมีความแตกต่างในความเห็นในสังคมจะต้องดำเนินการหาข้อตกลงร่วมกันที่ดีที่สุด เป็นกลางที่สุดและเป็นความสนใจร่วมของสังคมนั้นๆ การที่จะได้มาซึ่งฉันทานุมัติร่วมนี้จำเป็นต้องมีความเข้าใจถึงวัฒนธรรมประวัติศาสตร์และแง่มุมทางสังคมของชุมชนนั้นๆ เป็นอย่างดี

5. หลักคุณธรรม (Morality) คนมีจิตสำนึกและยึดมั่นในความถูกต้องดีงามมีคุณธรรมจริยธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย

6. หลักความคุ้มค่าหรือหลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Effectiveness and Efficiency) มีการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าโดยยึดถือประโยชน์สูงสุดของสังคมและประเทศชาติ

7. หลักการมีส่วนร่วม (Participation) บริหารจัดการโดยใช้หลักการมีส่วนร่วมของประชาชนในสังคมในทุกๆ ระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจที่สำคัญและมีผลกระทบต่อผู้คนและสังคม หลักการมีส่วนร่วมนี้ถือว่าเป็นหลักการสำคัญของการบริหารจัดการแบบธรรมาภิบาล ซึ่งในระบบประชาธิปไตยที่สมบูรณ์สามารถทำได้ในรูปแบบต่างๆ ทั้งในเรื่องการเลือกตั้ง การสอบถาม การไต่สวนสาธารณะ การประชุมสาธารณะการประชาพิจารณ์ การออกเสียงประชามติ การแสดงมติมหาชน การเสนอร่างกฎหมายการระงับยับยั้ง การออกกฎหมายหรือโครงการของรัฐและการถอดถอนสำหรับธรรมาภิบาลในสถานศึกษา

กฤษณา คงรัตน์ และคณะ (2547 : 99-112) ได้ศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 7 พบว่า การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 7 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากผลการเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาล ในการบริหารงานของผู้บริหาร การศึกษาสังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 7 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ด้านหลักนิติธรรม และด้านความโปร่งใสแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผลการเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาลเขต 7 จำแนกตาม ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ที่ผู้บริหารได้ปฏิบัติงานมา ผลการเปรียบเทียบ ด้านหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม และหลักความคุ้มค่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ศิรินารถ นันทวัฒน์กริรมย์ (2547 : 51-91) ศึกษาการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักธรรมาภิบาลอำเภอเมืองลำพูน พบว่า การบริหารงานด้านวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคลและด้านการบริหารทั่วไป ในภาพรวมมีการบริหารงานที่ผ่านระดับคุณภาพ การมีความตระหนักถึงความสำคัญจนถึงระดับคุณภาพการมีความพยายาม ส่วนการบริหารงานด้านงบประมาณ มีการบริหารที่ผ่านระดับคุณภาพ การบรรลุผลตามเกณฑ์ เมื่อพิจารณาการบริหารงาน ในแต่ละด้านพบว่าผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานที่ผ่านระดับคุณภาพ การมีความตระหนักถึงความสำคัญและระดับการมีความพยายาม จนถึงระดับคุณภาพการบรรลุผลตามเกณฑ์ ในด้านวิชาการได้แก่ การวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนตามสภาพจริงจากกระบวนการปฏิบัติและผลงานที่เกิดขึ้นด้านงบประมาณ ได้แก่ การมอบหมายให้ผู้มีความรับผิดชอบในการจัดเก็บควบคุมและเบิกจ่ายพัสดุ และแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบพัสดุประจำปีอย่างสม่ำเสมอทุกปีด้านการบริหารงานบุคคล ได้แก่ การมอบหมายอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบให้แก่บุคลากรในแต่ละตำแหน่งตามความสามารถ และความเหมาะสมเป็นลายลักษณ์อักษร และด้านการบริหารงานทั่วไป ได้แก่ การจัดทำสำมะโนและระบบข้อมูลสารสนเทศจากการทำสำมะโนทะเบียนผู้เรียนเพื่อให้สามารถนำข้อมูลมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับปัญหาในการบริหารงาน พบว่า ด้านวิชาการมีปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตร เนื่องจากขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตรอย่างชัดเจน ไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น ด้านงบประมาณขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ด้านการบริหารงานบุคคล สถานศึกษาประสบปัญหาขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ ในการรับผิดชอบงานที่นอกเหนือจากงานในด้านการเรียนการสอน และด้านการบริหารทั่วไป สถานศึกษาขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านธุรการและเทคโนโลยี ส่วนข้อเสนอแนะในการบริหารงาน คือ ด้านวิชาการควรมีการจัดอบรมในการจัดทำหลักสูตร และควรมีการทำหลักสูตรในรูปคณะกรรมการด้านงบประมาณ ควรมีการจัดอบรมการบริหารงานงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ด้านการบริหารบุคคล ควรมีการประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษาในการจัดหาอัตราค่าจ้างที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าและด้านการบริหารทั่วไป ควรมีการประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษา ในการจัดหาบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านมาให้ความรู้แก่ผู้รับผิดชอบ และที่สำคัญผู้บริหารควรนำหลักธรรมาภิบาล มาเป็นแนวทางในการบริหารงานในสถานศึกษาร่วมกับหลักการบริหารอื่นด้วย

จำริญ บุรณกุล และคณะ (2547: 93-103) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องทัศนคติของข้าราชการครู เกี่ยวกับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร พบว่า ข้าราชการครูมีทัศนคติเกี่ยวกับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยหลักความคุ้มค่ามีทัศนคติในการปฏิบัติสูงสุด ส่วนหลักคุณธรรม มีทัศนคติในการ

ปฏิบัติต่ำสุด ผลการเปรียบเทียบทัศนะของข้าราชการครูเกี่ยวกับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร จำแนกตามตำแหน่งและระดับการจัดการศึกษาพบว่า ผู้บริหารและข้าราชการครูมีทัศนะเกี่ยวกับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

รับขวัญ ภาณุภูมิ(2547:78-89)ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหารสถานศึกษากับสุขภาพองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 1 พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับสุขภาพองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ทั้งภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกการบริหารตามขนาดของสถานศึกษาพบว่า มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

เกียรติศักดิ์ ศรีสมพงษ์(2548 : 96-98)ได้ศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรีการวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามความคิดเห็นของครูสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เปรียบเทียบสภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหารของผู้บริหาร เปรียบเทียบสภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามระดับช่วงชั้นในการจัดการศึกษา และเพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี จำนวน 546 คน กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยวิธีการสุ่มตามระดับชั้น(stratified random sampling)ตามระดับการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และสุ่มอย่างง่าย(simple random sampling)เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (rating scale) ชนิด 5 ระดับและแบบสอบถามปลายเปิด ส่งไปยังผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 546 ฉบับ ได้รับคืน 543 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 99.45 สถิติที่ใช้คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t – test ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี โดยภาพรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อสภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรีที่มีประสบการณ์ในการบริหารของผู้บริหารแตกต่างกัน พบว่าในภาพรวมผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มี

ประสบการณ์ในการบริหารตั้งแต่ 1-10 ปีและผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป มีสภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ แต่มีด้านที่แตกต่างกัน 1 ด้าน คือ ด้านหลักคุณธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อสภาพการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี ที่จัดการศึกษาในระดับช่วงชั้นแตกต่างกันพบว่า ในภาพรวมผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่จัดการศึกษาในระดับช่วงชั้นที่ 1-2 และผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาในระดับช่วงชั้นที่ 3-4 มีสภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้

4. ปัญหาและแนวทางแก้ไขการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี ที่ได้จากคำถามปลายเปิด พบว่า ด้านที่มีจำนวนความถี่ของปัญหา 3 ลำดับแรก คือ ด้านความโปร่งใส ด้านหลักนิติธรรม และด้านหลักการมีส่วนร่วม โดยครูได้เสนอแนวทางแก้ไขด้านหลักความโปร่งใสมากที่สุดรองลงมาคือด้านนิติธรรม ซึ่งปัญหาและแนวทางแก้ไขการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับค่าเฉลี่ยที่ได้จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามแบบประมาณค่า

ภาวิณี ชินคำ (2548 : 99-101) ได้ศึกษารูปแบบการบริหารงานด้วยหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 1 พบว่า ผู้บริหารและครูมัธยมศึกษาโดยรวม มีปัญหาในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา มัธยมศึกษาอยู่ในระดับมากทุกด้าน และรูปแบบการบริหารงานด้วยหลักธรรมาภิบาลประกอบด้วยโครงสร้างสำคัญ คือ การวางแผน

ไพศาล ตั้งสมบูรณ์(2548 :87-88) ได้ศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทสาคร ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทสาคร ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาในภาพรวม อยู่ในระดับมาก และมีความคาดหวังต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทสาครในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และการปฏิบัติจริงและความคาดหวังต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทสาครไม่มีความแตกต่างกัน แต่ค่าเฉลี่ยของความคาดหวังสูงกว่าการปฏิบัติจริง

รจนายศรสาร และคณะ (2548 : 84-90) ได้ศึกษาการบริหารการจัดการแบบธรรมาภิบาล
 ศึกษากรณี : การบริหารจัดการในสถานศึกษา มัธยมศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดย
 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบและขั้นตอนการบริหารงานในสถานศึกษา มัธยมศึกษาในเขตภาค
 ตะวันออกเฉียงเหนือโดยทั่วไป และการบริหารงานโดยพิจารณาในเชิงกระบวนการ ที่สอดคล้อง
 กับวิธีบริหารจัดการที่ดี (Good Governance)ตามแนวการปฏิรูประบบราชการ ศึกษายุทธศาสตร์การ
 ปรับเปลี่ยนโครงสร้างการบริหารงานเพื่อตอบสนองระบบการบริหารจัดการที่ดีตามแนวปฏิรูป
 ระบบราชการ ศึกษาถึงสภาพความต้องการและปัญหาของการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา
 ระดับมัธยมศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือในการปรับเปลี่ยนการบริหารงานไปสู่ระบบการ
 บริหารจัดการที่ดีหรือ ธรรมาภิบาลตามแนวปฏิรูปการศึกษาโดยใช้กลุ่มตัวอย่างจากผู้บริหาร
 สถานศึกษาสถานศึกษา มัธยมศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือรวมทั้งสิ้น 12 สถานศึกษาลุ่ม
 ตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากสถานศึกษา มัธยมศึกษาขนาดใหญ่ประจำ
 จังหวัดได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 60 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์เชิงโครงสร้าง
 โดยสัมภาษณ์ ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา สถิติที่ใช้ ได้แก่ค่าความถี่ และค่าร้อยละ
 การศึกษาพบว่า รูปแบบขั้นตอนการบริหารการจัดการโดยทั่วไปในสถานศึกษา ในเป้าหมายที่เป็น
 กลุ่มตัวอย่างมีการจัดโครงสร้างขององค์การเป็นแบบทางการ มีสายการบังคับบัญชาเป็นแนวดิ่ง
 การกำหนดแผนงานหรือยุทธศาสตร์ของสถานศึกษา เป็นไปให้สอดคล้องกับแผนการศึกษา
 แห่งชาติ และธรรมนูญของสถานศึกษา ผู้บริหารและคณะครู อาจารย์เป็นผู้จัดทำแผนแม่บทการ
 ดำเนินงานของสถานศึกษา ร่วมกัน การบริหารและการจัดการเน้นการกำกับติดตามดูแลและ
 ควบคุมการดำเนินการไปตามสายบังคับบัญชา การบริหารงานคำนึงถึงการมีส่วนร่วมและ การ
 เสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์ผู้บริหารสถานศึกษา ใช้หลักการบริหารโดยเน้นการแบ่งแยกอำนาจ หลัก
 กฏระเบียบ หลักเอกภาพ และหลักการบังคับบัญชาที่ลดหลั่นจากเบื้องบนสู่เบื้องล่าง ผู้บริหารส่วน
 ใหญ่เห็นด้วยอย่างมากที่ควรนำหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีตามแนวทางการปฏิรูปการ
 บริหารราชการมาใช้เป็นหลักการสำคัญในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายเห็นด้วยเป็นส่วนใหญ่
 ว่าควรมีการปรับปรุงวิสัยทัศน์ให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน และเห็นด้วยในระดับมากในการ
 ปรับปรุงรูปแบบการดำเนินการของสถานศึกษาในด้านการสั่งการ การประสานงาน
 สภาพแวดล้อมในสถานศึกษาการสื่อสารภายในและภายนอก พฤติกรรมและวัฒนธรรมของ
 องค์การ สายการบังคับบัญชา และขวัญกำลังใจเพื่อเตรียมพร้อมเข้าสู่นโยบายการบริหารจัดการที่ดี
 ซึ่งผู้บริหารส่วนใหญ่ได้ดำเนินการทั้งก่อนและหลักจากการปฏิรูประบบราชการ โดยเกือบทุก
 สถานศึกษาได้ดำเนินการแบบค่อยเป็นค่อยไป และยังให้ความสำคัญอย่างมากกับการมีส่วนร่วม
 ของชุมชน มีการดำเนินการตามนโยบายของต้นสังกัดอย่างเคร่งครัด และยังให้ความสำคัญพ้องกันว่า

สถานศึกษา ต้องการความชัดเจนจากต้นสังกัดในประเด็นสำคัญในหลายเรื่องเกี่ยวกับการกระจายอำนาจในเรื่องของงบประมาณ ความเสมอภาคในการได้รับการประเมินคุณภาพทางการศึกษาอย่างตรงไปตรงมาและเที่ยงธรรม

สามารถ อินตามูล(2548:105-121)ได้ศึกษาการใช้ธรรมาภิบาลในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต5 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้คือข้าราชการครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่เขต 5 จำนวน 474 คน การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 209 คนโดยใช้การสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % โดยแบ่งตามประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 3 กลุ่มคือ สถานศึกษาที่มีผู้บริหารดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป 163 คน สถานศึกษาที่มีผู้บริหารดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาตั้งแต่ 7-9 ปี 22 คนและสถานศึกษาที่มีผู้บริหารดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาตั้งแต่ 6 ปีลงมา 24 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้ ANOVA ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบและใช้การทดสอบของเชฟเฟ (Scheffe's Test) ในเปรียบเทียบรายคู่ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. การใช้ธรรมาภิบาลในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่เขต5 ผู้บริหารสถานศึกษาได้ใช้หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่าในการบริหารโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. เปรียบเทียบการใช้ธรรมาภิบาลในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งต่างกัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต5 พบว่า การใช้ธรรมาภิบาลในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกหลักยกเว้น หลักความคุ้มค่า และเมื่อเปรียบเทียบรายคู่ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไปกับ ตั้งแต่ 7-9 ปี มีการใช้ธรรมาภิบาล ในการบริหารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในหลักคุณธรรมหลักความโปร่งใสหลักการมีส่วนร่วมและหลักความคุ้มค่า ส่วนผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาตั้งแต่ 7-9 ปีกับ ตั้งแต่ 6ปีลงมา มีการใช้ธรรมาภิบาลในการบริหารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในหลักนิติธรรมและหลักความโปร่งใส

3. ปัญหาในการใช้ธรรมาภิบาล ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่เขต 5 ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือผู้บริหารกำหนดหน้าที่รับผิดชอบงานต่างๆของบุคลากรไม่เหมาะสมกับความถนัดรองลงมาคือบุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการงบประมาณของสถานศึกษาและผู้บริหารไม่ได้ส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติ ตาม กฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่กำหนดขึ้น

4. แนวทางในการใช้ธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่เขต 5 ที่สำคัญคือผู้บริหารควรกำหนดแผนและขั้นตอนการรับผิดชอบงานต่างๆโดยชี้แจงการปฏิบัติงานให้ชัดเจนและมีการติดตามอย่างต่อเนื่อง ควรส่งเสริมให้บุคลากรทำตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับอย่างเคร่งครัดและต้องมีการลงโทษบุคลากรที่ประพฤติผิดกฎระเบียบ ข้อบังคับอย่างจริงจังและควรจัดกิจกรรมเพื่อยกย่อง เชิดชูบุคลากรที่ปฏิบัติงานดีเด่นเป็นประจำ

พรหมเมศวร์ คำผาบ (2549 : 69-76) ได้วิจัยเรื่องการใช้หลักธรรมาภิบาลใน การบริหารงานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่นเขต 1 จากผลการวิจัย พบว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานสถานศึกษาโดยภาพรวมมีความเห็นอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือหลักความคุ้มค่ารองลงมา คือหลักความโปร่งใส ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ หลักนิติธรรมเมื่อเปรียบเทียบข้อมูลเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของคณะครูและบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตาม ตำแหน่งหน้าที่โดยภาพรวม และรายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงกว่า ข้าราชการครูและเมื่อเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของ สถานศึกษา จำแนกตามขนาด พบว่าข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ทั้ง 3 ด้าน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงไปหาค่าเฉลี่ยต่ำคือสถานศึกษา ขนาดเล็ก สถานศึกษาขนาดกลาง และสถานศึกษา ขนาดใหญ่ กล่าวได้ว่าข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้มีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ

มณีนันท์ ภิญญโณภาสกุล (2549 :157-165) ได้ศึกษาการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 3 ซึ่งการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้หลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร เขต 3 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาดำเนินการรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามไปยังผู้บริหาร ครูบุคลากรทางการศึกษารวม 368 คน ได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืน 303 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ82.34

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวหรือF-test เมื่อพบความแตกต่างทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยวิธีLSD ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลโดยภาพรวม มีการบริหารตามหลักการทุกหลักการอยู่ในระดับมากทุกด้านและทุกเรื่องยกเว้นการบริหารงานวิชาการตามหลักนิติธรรมในเรื่อง การจัดการหลักสูตรและแผนการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน อยู่ในระดับมากที่สุด

2. การเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลจำแนกตามขนาดของสถานศึกษาโดยภาพรวมสถานศึกษาขนาดใหญ่มีการบริหารงานตามหลักนิติธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่า มากกว่าสถานศึกษาขนาดกลางและสถานศึกษา ขนาดเล็กมีการบริหารงานตามหลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่ามากกว่าสถานศึกษา ขนาดกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

2.1 การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาทุกขนาดบริหารตามหลักนิติธรรมไม่แตกต่างกันทุกข้อ สถานศึกษา ขนาดใหญ่บริหารงานตามหลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วมหลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่า ในเรื่องการจัดซื้อและวัสดุเพื่อการเรียนการสอนการนิเทศและพัฒนาการเรียนการสอน ตามหลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่าในเรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน มากกว่าสถานศึกษาขนาดกลาง สถานศึกษา ขนาดเล็กมีการบริหารงานตามหลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่าในเรื่องการจัดการจัดซื้อและวัสดุเพื่อการเรียนการสอนตามหลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบหลักความคุ้มค่าในเรื่อง การนิเทศและพัฒนาการเรียนการสอน และตามหลักความคุ้มค่าในเรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน มากกว่าสถานศึกษา ขนาดกลาง

2.2 การบริหารงานบุคลากร สถานศึกษา ขนาดใหญ่บริหารงานตามหลักนิติธรรมในเรื่องการวางแผนอัตรานักวิชาการและตามหลักธรรมาภิบาลทุกหลักการในเรื่องการบำรุงรักษาบุคลากรการพัฒนาบุคลากรและการประเมินบุคลากร มากกว่าสถานศึกษา ขนาดกลาง สถานศึกษาขนาดเล็กบริหารงานตามหลักนิติธรรม ในเรื่องการวางแผนอัตรานักวิชาการตามหลักคุณธรรม หลักความโปร่งใสหลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่าในเรื่องการบำรุงรักษาบุคลากรตามหลักความโปร่งใส หลักความคุ้มค่าในเรื่องการพัฒนาบุคลากรและตามหลักความรับผิดชอบหลักความคุ้มค่าในเรื่อง การประเมินบุคลากร มากกว่าสถานศึกษาขนาดกลาง

เฉลิมเที่ยงสงค์ (2549:82-84) ได้วิจัยเรื่องการศึกษาพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 จากผลสรุปการวิจัยพบว่า

1. ข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา มีความเห็นต่อพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งโดยรวมและรายด้าน

2. ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งโดยรวมและรายด้าน โดยข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานไม่เกิน 10 ปี มีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 น้อยกว่าความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานเกินกว่า 10 ปี

มสिता มะอักษร (2550:86-97) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังและจิตลักษณะกับการยอมรับนวัตกรรมด้านหลักธรรมาภิบาล และเพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่เกิดจากการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสตูล ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสตูล จำนวน 176 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยของประชากร (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชากร (σ) ในการวิเคราะห์ข้อมูลหาความสัมพันธ์ใช้ไคสแควร์และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสตูล กับการยอมรับนวัตกรรมด้านหลักธรรมาภิบาล โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 พบว่า ด้านวุฒิการศึกษามีความสัมพันธ์กับขั้นตระหนัก คือ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความมีคุณธรรม ซื่อสัตย์ สุจริต ยุติธรรม ส่วนด้านอายุมีความสัมพันธ์กับขั้นประเมินผล คือ ส่งเสริมให้ครูและคณะกรรมการสถานศึกษาปฏิบัติงานอย่างคุ้มค่าเต็มศักยภาพ และด้านประสบการณ์ในการทำงาน มีความสัมพันธ์กับขั้นยอมรับปฏิบัติ คือ ให้ความรู้เกี่ยวกับสิทธิทางกฎหมายแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาความสัมพันธ์ด้านจิตลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสตูล กับการยอมรับนวัตกรรมด้านหลักธรรมาภิบาล โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 พบว่า ด้านทัศนคติได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษายินดีสนับสนุนเต็มที่ในการพัฒนาสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับขั้นทดลอง ได้แก่ ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีความรับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการ

ต้องการของนักเรียนและชุมชน ด้านการรับรู้ทัศนคติทางสังคมได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาทำในสิ่งที่ผู้ปกครองและชุมชน คิดว่าควรทำมีความสัมพันธ์กับชั้นตระหนัก ได้แก่ ดำเนินงานต่างๆอย่างโปร่งใส เปิดเผยได้ และด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องการปฏิบัติงานในสถานศึกษาอย่างมีความสุข มีความสัมพันธ์กับชั้นประเมินผล ได้แก่ วางแผนจัดสรรงบประมาณและสนับสนุนการดำเนินงานด้วยความโปร่งใสเหมาะสมปัญหาและอุปสรรค ที่เกิดจากการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศตูล คือ ชุมชนและบุคลากรมีภาระหน้าที่ของตนเองและครอบครัว ทำให้มีส่วนร่วมน้อย และบุคลากรส่วนใหญ่มีคุณธรรมจริยธรรมน้อยขาดการอบรมสัมมนาอย่างต่อเนื่องจากผู้มีประสบการณ์ส่วนข้อเสนอแนะคือ สถานศึกษาเปิดเผยการบริหารจัดการและการดำเนินการให้สามารถตรวจสอบได้ทุกเรื่อง ทุกเวลา และผู้บริหารสถานศึกษาควรยึดมั่นในหลักคุณธรรมหรือนำหลักอื่นๆ มาประยุกต์ใช้ เพื่อให้ดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นแบบอย่างให้แก่บุคลากร

จํานงค์ นาหนองตูม (2550 : 78-94) ได้ศึกษาการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการบริหารของผู้อํานวยการสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4 ซึ่งการวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการบริหารของผู้อํานวยการสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครู จําแนกตามวิทยฐานะ ประสิทธิภาพการทำงานและขนาดของสถานศึกษากลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยข้าราชการครู จํานวน 327 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบคือค่าที (t-test) ผลการวิจัยพบว่า

1. การนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการบริหารของผู้อํานวยการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4 โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก
2. ข้าราชการครูที่มีวิทยฐานะต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการบริหารของผู้อํานวยการสถานศึกษา โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกันที่ระดับมีนัยสำคัญทางสถิติ .05
3. ข้าราชการครูที่มีประสิทธิภาพต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการบริหารของผู้อํานวยการสถานศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน
4. ข้าราชการครูที่มีปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการบริหารของผู้อํานวยการสถานศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ยุทธนา ชุตทองม้วน (2550:56-70)ได้ทำการศึกษาเรื่องการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาโปธิเทคนิคลานนา เชียงใหม่ ผลจากการศึกษา พบว่า

พฤติกรรมการใช้หลักธรรมาภิบาลของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาโปลิเทคนิคลานนา เชียงใหม่ พบว่า โดยภาพรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับได้ดังนี้ คือด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านการมีส่วนร่วม ด้านนิติธรรม ด้านความโปร่งใส ด้านความคุ้มค่า และด้านคุณธรรม และควรมีการพัฒนาพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา โปลิเทคนิคลานนา เชียงใหม่ ด้านการแก้ปัญหาในสถานศึกษาโดยวิธีประนีประนอม และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานให้ชุมชนทราบอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งข้อเสนอแนะในการพัฒนาพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา ด้านนิติธรรมผู้บริหารควรให้มีการพิจารณาความดีความชอบโดยคำนึงถึงผลการปฏิบัติงานเป็นหลักด้านคุณธรรมผู้บริหารควรจัดทำใบประกาศให้กับบุคลากรที่มีคุณธรรมจริยธรรม ด้านความโปร่งใสควรดำเนินการจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ให้เป็นไปตามความต้องการของผู้สอน ด้านการมีส่วนร่วมเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงาน ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมควรมีการตรวจสอบผลการพัฒนาการศึกษาตามภารกิจที่รับผิดชอบของหน่วยงานและด้านความคุ้มค่าควรมีการรักษาและซ่อมแซมวัสดุครุภัณฑ์ต่างๆ ให้อยู่ในสภาพใช้งานได้เสมอ

สุรัช ขวัญเมือง (2550 : 62) กล่าวว่า หลักการสำคัญ 6 หลักการ ที่เป็นที่ยอมรับทั่วไป ทว่าเป็นหลักการสำคัญของธรรมาภิบาล คือ

1. หลักความโปร่งใส (Transparency) เป็นการสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันโดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรทุกองค์กรให้มีความโปร่งใส มีกระบวนการทำงานกฎเกณฑ์กติกา ข้อมูลข่าวสารที่เปิดเผยตรงไปตรงมาตรวจสอบได้ ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของทางราชการได้สะดวก มีระบบตรวจสอบที่ดี มีสื่อมวลชนที่เป็นอิสระ
2. หลักนิติธรรม (Rule of Law) มีกฎหมายและกฎเกณฑ์ที่มีความเที่ยงตรงเป็นธรรมต่อทุกฝ่ายในสังคม และการบังคับใช้กฎหมาย มีความยุติธรรมและบังคับใช้อย่างเสมอภาคเท่าเทียมกันไม่เลือกปฏิบัติ

3. หลักความรับผิดชอบต่อสังคม (Responsiveness) ตระหนักในสิทธิและหน้าที่มีจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การตัดสินใจกระทำการใดๆ ต้องกระทำโดยมีพันธะความรับผิดชอบต่อสาธารณะหรือผู้มีส่วนได้เสียกับหน่วยงานนั้น และกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำนั้นๆ

4. หลักความเสมอภาค (Equity and Inclusiveness) มีการกระจายการพัฒนาและประโยชน์ต่างๆ ที่รัฐพึงจัดสรรอย่างทั่วถึงเท่าเทียมกัน ซึ่งประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาสต่างๆ ในสังคม เช่น โอกาสในการพัฒนาในความเป็นอยู่ที่ดีได้อย่างเท่าเทียมกันโดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับกลุ่มผู้ด้อยโอกาสที่สุดในสังคม ซึ่งจะต้องถูกนับรวมในการได้รับประโยชน์และโอกาสดังกล่าวด้วย

5. หลักการมีฉันทานุมัติร่วมในสังคม (Consensus Orientation) เมื่อมีความแตกต่างในความเห็นในสังคมจะต้องดำเนินการหาข้อตกลงร่วมที่ดีที่สุด เป็นกลางที่สุดและเป็นความสนใจร่วมของสังคมนั้นๆ การที่จะได้มาซึ่งฉันทานุมัติร่วมนี้จำเป็นต้องมีความเข้าใจถึงวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์และแง่มุมทางสังคมของชุมชนนั้นๆ เป็นอย่างดี

6. หลักคุณธรรม (Morality) คนมีจิตสำนึกและยึดมั่นในความถูกต้องดีงามมีคุณธรรม จริยธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย

7. หลักความคุ้มค่าหรือหลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Effectiveness and Efficiency) มีการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าโดยยึดถือประโยชน์สูงสุดของสังคมและประเทศชาติ

8. หลักการมีส่วนร่วม (Participation) บริหารจัดการโดยใช้หลักการมีส่วนร่วมของประชาชนในสังคมในทุกๆ ระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจที่สำคัญ และมีผลกระทบต่อผู้คนและสังคม หลักการมีส่วนร่วมนี้ถือว่าเป็นหลักการสำคัญของการบริหารจัดการแบบธรรมาภิบาล ซึ่งในระบอบประชาธิปไตยที่สมบูรณ์สามารถทำได้ในรูปแบบต่างๆ ทั้งในเรื่อง การเลือกตั้ง การสอบถาม การไต่สวนสาธารณะ การประชุมสาธารณะการประชาพิจารณ์ การออกเสียงประชามติ การแสดงมติมหาชน การเสนอร่างกฎหมายการระงับยับยั้ง การออกกฎหมาย หรือโครงการของรัฐและการถอดถอนสำหรับธรรมาภิบาลในสถานศึกษา

นิกร นวโชติรส (2550:74-85) ได้ศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา ในสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารงานด้วยหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) ของสถานศึกษา ในสังกัดเทศบาลนครขอนแก่นว่า มีความพึงพอใจในการปฏิบัติอยู่ในระดับมากน้อยเพียงใด ซึ่งประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่เลือก คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 32 คน ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครขอนแก่นจำนวน 234 คน จากสถานศึกษา รวมทั้งสิ้น 266 คน ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นต่อการบริหารด้วยหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) ของสถานศึกษา ในสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น ตามนโยบาย คณะผู้บริหารเทศบาลนครขอนแก่นได้มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากในทุกๆ องค์ประกอบโดยภาพรวม พบว่าการบริหารด้วยหลักธรรมาภิบาล ตามหลักคุณธรรม หลักนิติธรรม และความคุ้มค่า มีความพึงพอใจในการปฏิบัติอยู่ในระดับมากกว่าองค์ประกอบอื่นๆ และองค์ประกอบด้านหลักความโปร่งใสมีความพึงพอใจในการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

อรทัย แสงทอง (2551 : 96-104) ได้ศึกษาหลักธรรมาภิบาลกับการบริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร:กรณีศึกษาสถานศึกษาในเขตคลองสาน การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตตลิ่งชันกรุงเทพมหานคร เพื่อเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาลระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร และนำเสนอหลักการและแนวการบริหารสถานศึกษาที่เหมาะสม และสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตตลิ่งชันกรุงเทพมหานคร: กรณีศึกษาเขตตลิ่งชัน ซึ่งกลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตตลิ่งชัน สำนักงานการศึกษา จำนวน 329 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ซึ่งแบ่งเป็น 3 ตอน คือตอนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ มีความเชื่อมั่น .965 และตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับความคิดเห็นในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ โดยการหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และใช้สถิติทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่าที (t-test) ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งเป็นครูผู้สอนและเป็นเพศหญิง มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี มีอายุ 50 ปีขึ้นไป และมีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง 20 ปีขึ้นไป
2. การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร พบว่า ครูผู้สอนมีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
3. การเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาล ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร พบว่า มีการใช้หลักธรรมาภิบาลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. การนำหลักการและแนวการบริหารสถานศึกษาที่เหมาะสม และสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน นำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานทั้ง 6 งานของสถานศึกษาเป็นอย่างดี มีความเหมาะสมในระดับมากและมากที่สุด

ปริญญา สมัครงการ (2551:136-162) ได้ศึกษาการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2 ตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครูและประธานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2 จำนวน 650 คนเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามประมาณค่า มี 2 ส่วนคือ กิจกรรมการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาล จำนวน 50

ข้อ แบบสอบถามประสิทธิผลของสถานศึกษา จำนวน 47 ข้อ และแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการแนวทางการพัฒนา จำนวน 30 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานด้วยวิธีทางสถิติโดยใช้ t-test (independent Sample), F-test (One-Way ANOVA), ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ จากผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารสถานศึกษา โดยใช้หลักธรรมาภิบาล ทั้ง 6 ด้านโดยรวมอยู่ในระดับมาก
2. ประสิทธิผลของสถานศึกษา ทั้ง 4 งานโดยรวมอยู่ในระดับมาก
3. เปรียบเทียบระดับการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่าไม่แตกต่างกัน
4. เปรียบเทียบระดับประสิทธิผลพบว่าไม่แตกต่างกัน
5. เปรียบเทียบระดับการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2 ที่มีลักษณะของสถานศึกษา ที่เปิดสอนช่วงชั้นต่างกัน โดยรวมและรายด้าน พบว่าไม่แตกต่างกัน
6. เปรียบเทียบระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2 ที่มีลักษณะของสถานศึกษา ที่เปิดสอนช่วงชั้นต่างกัน โดยรวมและรายด้าน พบว่าไม่แตกต่างกัน
7. การบริหารสถานศึกษา โดยใช้หลักธรรมาภิบาลมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2 โดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
8. อำนวยการพยากรณ์ระดับการบริหารสถานศึกษา โดยใช้หลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2 โดยรวมพบว่า มี 5 ตัวแปร ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่า
9. การวิจัยในครั้งนี้ได้เสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารโดยใช้การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2 ทั้ง 6 ด้าน

วินัย สุขसार (2551 : 62-65) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 5 ซึ่งการวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความเป็นธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อศึกษาปัจจัยที่

ส่งผลกระทบต่อธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 จำนวน 272 คน จากสถานศึกษาจำนวน 272 แห่ง ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบสอบถามแบบมาตราส่วน 5 ระดับโดยมีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 มีความเป็นธรรมโดยรวมอยู่ในระดับมาก
2. อายุของผู้บริหารสถานศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับความเป็นธรรมาภิบาล
3. ประสบการณ์การบริหารกับความเป็นธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 มีความสัมพันธ์ทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เสริม เกื้อสงฆ์ (2551 : 62-75) ได้ศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครตรัง ซึ่งในการวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครตรัง เพื่อเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครตรัง และ เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะในการส่งเสริมหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาโดยกำหนดสมมติฐานการวิจัยคือ ผู้บริหารสถานศึกษาใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารอยู่ในระดับมากมีการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกันกำหนดตัวแปรอิสระได้แก่ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง ระยะเวลาของการดำรงตำแหน่งผู้บริหาร การฝึกอบรมพัฒนางาน ตัวแปรตามคือหลักธรรมาภิบาล ประกอบด้วย หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 289 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไป การใช้หลักธรรมาภิบาล ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ข้อเสนอแนะในการใช้หลักธรรมาภิบาล ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน หาความเชื่อมั่น (Reliability) พบว่ามีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค เท่ากับ 0.978 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติที การวิเคราะห์ความแปรปรวน วิเคราะห์ข้อมูลคำถามปลายเปิดโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis) ผลการศึกษาพบว่า

1. ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครตรังใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ

1) หลักความรับผิดชอบ 2) หลักนิติธรรม 3) หลักคุณธรรม ตามลำดับ

2. ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอายุต่างกันมีการใช้หลักธรรมาภิบาลหลักความโปร่งใสหลักความคุ้มค่า ต่างกัน ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีการใช้หลักธรรมาภิบาล หลักคุณธรรมต่างกัน ผู้บริหารที่มีตำแหน่งต่างกัน มีการใช้หลักธรรมาภิบาลโดยภาพรวมและหลักนิติธรรมหลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ ต่างกัน ผู้บริหารที่มีจำนวนครั้งการเข้าฝึกอบรมพัฒนางานต่างกันมีการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานสถานศึกษาโดยภาพรวมด้านหลักความโปร่งใส หลักความคุ้มค่าต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่าด้านหลักนิติธรรมผู้บริหารต้องยึดหลักระเบียบและปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีด้านหลักคุณธรรม ต้องยึดมั่นในความถูกต้อง ด้านหลักความโปร่งใส ต้องรายงานข้อมูลอย่างตรงไปตรงมา ด้านหลักการมีส่วนร่วม ต้องให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน ร่วมคิดร่วมทำ ร่วมตรวจสอบ และร่วมชื่นชมผลงาน ด้านหลักความรับผิดชอบ ผู้บริหารต้องเป็นแบบอย่างที่ดี ด้านหลักความคุ้มค่า ผู้บริหารได้ใช้ทรัพยากรเกิดประโยชน์สูงสุดแต่ควรเพิ่มการปฏิบัติให้ต่อเนื่องสม่ำเสมอ

สันถวานท์ พยาเลียขง (2552 : 73-93) การบริหารโรงเรียนตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารโรงเรียนตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต1 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารโรงเรียนตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนประถมศึกษา และศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะของครูที่มี ต่อการบริหารโรงเรียนตามหลัก ธรรมาภิบาลในโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาได้แก่ ครูผู้สอน จำนวน 285 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ผลการวิจัยพบว่าระดับการบริหารโรงเรียนตามหลักธรรมาภิบาล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดย เรียงลำดับจากมากไปน้อยคือ หลักความโปร่งใส หลักความคุ้มค่า หลักความรับผิดชอบ หลักคุณธรรม หลักนิติธรรม และหลักการมีส่วนร่วม เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารโรงเรียนตามหลัก ธรรมาภิบาล จำแนกตามเพศ อายุ และประสบการณ์ทำงาน ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นการศึกษาของครูแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สำหรับปัญหาของครูที่มีต่อการบริหารโรงเรียนตามหลักธรรมาภิบาล พบว่า ครูไม่เคยรับทราบเรื่องการทำ

ประชาพิจารณ์ กฎระเบียบที่นำมาใช้ในโรงเรียน การบริหารขาดการมีส่วนร่วม ร่วมผู้บริหารมักตัดสินใจและยึดเหตุผลตนเองเป็นหลัก ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรฝึกอบรมผู้บริหารให้มีศิลปะในการโน้มน้าวจิตใจ ผู้บริหารควรอดทนด้วยความจริงใจ ผู้บริหารตั้ง คณะกรรมการบริหารโดยมีบุคลากรในชุมชนเข้าร่วม ผู้บริหารตั้งคณะกรรมการโดยมีคณะครู ผู้ปกครองและ ชุมชนมาร่วมประเมินในการบริหารโรงเรียน และผู้บริหารตั้ง คณะกรรมการดูแลระบบสารสนเทศและ ประชาสัมพันธ์

บังอร จันทร (2552 : 131-147) ได้ศึกษาการบริหารสถานศึกษา โดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของครู สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ซึ่งการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของครูต่อการบริหารสถานศึกษา โดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารและเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการบริหารสถานศึกษา โดยใช้หลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหาร จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและ ขนาดของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นครูที่ปฏิบัติงาน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำนวน 331 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็น แบบสอบถาม มีความเชื่อมั่น 0.99 และวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ผลการวิจัย พบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษา โดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยหลักนิติธรรมอยู่ในลำดับแรก รองลงมาคือ หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า หลักคุณธรรม หลักการมีส่วนร่วม ส่วนหลักความโปร่งใสอยู่ในลำดับสุดท้าย และการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และ ขนาดของสถานศึกษา ต่อการบริหารสถานศึกษา โดยใช้หลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหาร พบว่าในภาพรวมไม่ แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าครู ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการ บริหารสถานศึกษา ตามหลักความคุ้มค่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

มีชัย ไสกันทัต (2552 :93-110) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับ ความผูกพันต่อสถานศึกษาของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาความผูกพันต่อสถานศึกษาของข้าราชการครู และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กับความผูกพันต่อสถานศึกษาของข้าราชการครู สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เลย เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง คือ ข้าราชการครู จำนวน 322 คน เครื่องมือที่ใช้ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามมาตรา

ส่วนประมาณค่า วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม คอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติ ที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน คือ การหาค่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เลข เขต 1 โดยภาพรวม และรายด้าน อยู่ในระดับ มาก

2. ความผูกพันต่อสถานศึกษาของข้าราชการครูโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนรายด้าน ด้านความศรัทธา ด้านความจงรักภักดี อยู่ในระดับมาก และด้านความทุ่มเทอยู่ในระดับมากที่สุด ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ ทางบวกกับ ความผูกพันต่อสถานศึกษาของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลข เขต 1 อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ชาญชัย พิงขุนทด (2552:154-169) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลัก ธรรมาภิบาลในสถานศึกษากับความพึงพอใจที่มีต่อการบริหารงานสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1-7 ตามทัศนะของครู การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา และเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการ บริหารงานสถานศึกษา และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ในสถานศึกษากับความพึงพอใจที่มีต่อการบริหารงานสถานศึกษานครราชสีมา เขต 1-7 ตามทัศนะ ของครู กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1-7 ปี การศึกษา 2551 จำนวน 375 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยง เบนมาตรฐาน การทดสอบค่าความแปรปรวนทางเดียว (F-test) และการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1-7 ตามทัศนะของครู ทั้งภาพรวมและรายด้านพบว่าอยู่ ในระดับ มาก

2. การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1-7 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานสถานศึกษาของครูการบริหารงาน การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา

เขต 1-7 จำแนกตามขนาดสถานศึกษาพบว่า ความพึงพอใจที่มีต่อการบริหารงานสถานศึกษาของครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษากับความพึงพอใจที่มีต่อการบริหารงานสถานศึกษา การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1-7 ตามทัศนะของครู พบว่ามีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับค่อนข้างสูงอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

อริศรา ขาวพล (2552 : 138-164) ได้ศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สมุทรปราการเขต 1 ซึ่งการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการเขต 1 ในภาพรวม เปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ตามตำแหน่งหน้าที่ของผู้ปฏิบัติงานและขนาดของสถานศึกษา ศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 113 คนและครูผู้สอน จำนวน 120 คน รวมจำนวน 293 คน ซึ่ง ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 56 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 สถิติที่ใช้คือค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที่ การ วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และทดสอบรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา เอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสมุทรปราการเขต 1 โดยภาพรวม และรายด้านมีการปฏิบัติในระดับมาก การบริหารงานตาม หลักธรรมาภิบาลมากที่สุด 3 หลักคือหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส ส่วนการเปรียบเทียบ ระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ของผู้ปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษาพบว่า ระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสูงกว่าครูผู้สอน และแตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สถานศึกษา เอกชนที่มีขนาดสถานศึกษาต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ในเรื่องหลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ส่วนการบริหารงานตาม หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม และหลักความโปร่งใสของสถานศึกษา เอกชนที่มีขนาดต่างกันพบว่าไม่แตกต่างกัน ปัญหาอุปสรรคที่พบ คือ การบริหารงานตามหลักการมีส่วนร่วม หลักความคุ้มค่า และหลักความรับผิดชอบ ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขการบริหารงานตามหลักการมีส่วนร่วม และหลักความรับผิดชอบ

รินทร์ดี พัทธ์ (2553 :53-65) ได้ศึกษาพฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร ในทัศนะของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรม ระดับความคิดเห็นและเปรียบเทียบพฤติกรรม

การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในทัศนะของครู ตามตัวแปรเพศวุฒิ การศึกษา ประสบการณ์การทำงานและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กลุ่มตัวอย่าง เป็นครู ผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในจังหวัดสงขลา ประจำปี การศึกษา 2551 จำนวน 254 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วยความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบ ที่ (t - test) การทดสอบเอฟ (F - test) และทดสอบความแตกต่างระหว่างคู่ด้วยสถิติเชฟเฟ ผล การศึกษาพบว่า

1. ครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีความคิดเห็นว่าผู้บริหารมีพฤติกรรม การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบพฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา ในความคิดเห็นของครู พบว่า

2.1 ครูเพศชายและเพศหญิง มีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.2 ครูที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี มีความคิดเห็นว่าพฤติกรรม การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลโดยภาพรวมและตามหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักการมีส่วนร่วมและหลักความรับผิดชอบสูงกว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ ระดับ .05

ทิพย์ทิวพร ปานทอง (2554 :90) ได้ศึกษาการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาตาม ทัศนะของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 3 ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 3 เห็นว่าการนิเทศภายในผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 3 ส่วนใหญ่ยังไม่ปรากฏการปฏิบัติงาน อย่างชัดเจนจึงได้ความเห็นเป็นกลางๆ ผู้บริหารส่วนใหญ่ยังไม่ให้ความสำคัญของการนิเทศภายใน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในปัจจุบัน หน่วยงานต้นสังกัดที่เกี่ยวข้องในระดับเขตพื้นที่การศึกษายังไม่มี นโยบายที่ชัดเจน ที่จะสร้างความตระหนักและความสำคัญของการนิเทศภายในให้กับผู้บริหาร สถานศึกษาอันจะนำไปสู่การนิเทศภายในโรงเรียนของตนเอง และในส่วนของศึกษานิเทศก์ในเขต พื้นที่การศึกษาก็มีจำนวนไม่เพียงพอและไม่ครบทุกสาขาวิชาชีพ ต่อความต้องการขอรับการแนะนำ ปรึกษาและประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของครูผู้สอนและสถานศึกษา

พระมหาลา พิง ชีรปัญญา (2554: 70-95) ได้ศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนนวมินทราชูทิศมัธยม จังหวัดนครสวรรค์ มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยคือ 1) เพื่อศึกษาการบริหารงานตามธรรมาภิบาลของโรงเรียนนวมินทราชูทิศมัธยม จังหวัดนครสวรรค์ 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามธรรมาภิบาล ของโรงเรียนนวมินทราชูทิศมัธยม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลและ 3) ศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ ต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนนวมินทราชูทิศมัธยม กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยได้แก่ ผู้บริหาร ครู เจ้าหน้าที่ โรงเรียนนวมินทราชูทิศมัธยม จำนวน 145 คน ซึ่งใช้วิธีแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการและมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ และแบบสอบถามปลายเปิด ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .96 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้ได้แก่ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบโดยการทดสอบสมมติฐานค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) และเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีผลต่างนัยสำคัญที่น้อยที่สุด (Least Significant Different: LSD.) ผลการวิจัยพบว่าการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนนวมินทราชูทิศมัธยม พบว่าบุคลากรของโรงเรียนนวมินทราชูทิศมัธยมมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล อยู่ในระดับมากทุกด้านผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ต่อการบริหารงานตามธรรมาภิบาลของโรงเรียนนวมินทราชูทิศมัธยม จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามบุคลากรที่มีเพศต่างกัน ที่มีอายุต่างกัน มีตำแหน่งแตกต่างกัน ประสบการณ์การทำงานต่างกัน และมีระดับการศึกษาต่างกัน พบว่า มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันทุกด้านจึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ศึกษาปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนนวมินทราชูทิศมัธยม จังหวัดนครสวรรค์ ด้านหลักนิติธรรม ผู้บริหารไม่ควรเลือกใช้งาน เลือกปฏิบัติในแต่ละบุคคล ผู้บริหารควรบริหารงานด้วยหลักเหตุผล ด้านหลักคุณธรรมควรยกเลิกระบบอุปถัมภ์ และพิจารณาตามผลงานและความสามารถ หลักความโปร่งใส ควรมีการตรวจสอบได้ในทุกกรณี ควรมีการบริหารงานอย่างโปร่งใส ไม่มีการทุจริตคอร์รัปชันด้านหลักมีส่วนร่วม ควรให้บุคลากรหรือข้าราชการมีส่วนร่วมในการเลื่อนตำแหน่งกับผู้บังคับบัญชาด้านหลักความรับผิดชอบ ควรที่จะมอบหมายงานในหน้าที่ความรับผิดชอบให้ชัดเจน และเหมาะสมกับตำแหน่งงาน ควรช่วยกันรับผิดชอบทรัพย์สินของหน่วยงาน ด้านหลักความคุ้มค่าผู้บริหารควรยึดหลักการบริหารธรรมาภิบาลอยู่เสมอ การปฏิบัติงานควรยึดหลักความไม่ประมาทเพื่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

พระปรเมศวร์ ปญฺญาวชิโร (แจ่มแจ้ง) (2554 : 152-160) ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในเขตอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ (1) เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ในเขตอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ (2) เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในเขตอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลและ (3) เพื่อวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรคและแนวทางการพัฒนาตามหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมกับสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ในเขตอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ครูผู้สอนในอำเภอบรรพตพิสัยทั้งหมดจำนวน 159 คน ซึ่งใช้วิธีการสุ่มแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราตรวจสอบรายการและมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ และแบบสอบถามปลายเปิด ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเองโดยมีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .870 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบโดยการทดสอบสมมติฐานโดยทดสอบค่าที (t-test) และค่าเอฟ (F-test) ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานในด้านหลักความคุ้มค่า มีค่าเฉลี่ยสูงสุดส่วนในด้านหลักนิติธรรม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2. การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นว่าการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ในเขตอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ, อายุ, สถานภาพ, วุฒิการศึกษา, อายุราชการ , รายได้พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่ทำให้ความคิดเห็นว่าการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ในเขตอำเภอ บรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ได้แก่ เพศ, วุฒิการศึกษา, อายุราชการ , รายได้ ส่วน อายุและ สถานภาพไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. แนวทางพัฒนาสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในเขตอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ ถ้านาหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจะทำให้การบริหารงานนั้นสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เพราะหลักธรรมาภิบาลยึดหลักการทำงานที่มีหลักนิติธรรมหลักคุณธรรมหลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม และหลักความคุ้มค่านำมาใช้ในการ

บริหาร ซึ่งเป็นการบริหารการปกครองที่ดีที่ทุกๆ ส่วนเห็นว่าเป็นสิ่งที่ดีงาม เหมาะที่จะนำมาใช้ในการจัดการบริหารงาน ทา ให้งานนั้นสามารถพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพได้

สมคิด มาวงค์ (2554: 71-79) ได้ศึกษาการศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน ตามความคิดเห็น ของครูสังกัดโรงเรียนเทศบาล ในจังหวัดระยอง จันทบุรี การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน ตามความคิดเห็นของครูสังกัดโรงเรียนเทศบาล ในจังหวัดระยอง จันทบุรีและตราด จำแนกตามประสบการณ์ ขนาดโรงเรียน และที่ตั้งกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 234 คน ประกอบด้วยครูโรงเรียนเทศบาลจังหวัดระยอง จำนวน 94 คน ครูโรงเรียนเทศบาลจังหวัดจันทบุรี จำนวน 99 คน และครูโรงเรียนเทศบาลจังหวัดตราด จำนวน 41 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .88 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way ANOVA) ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็น ของครู สังกัดโรงเรียนเทศบาล ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับ จากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความ โปร่งใส 2) การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็น ของครู สังกัดโรงเรียนเทศบาล ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามประสบการณ์ โดยรวม พบว่า ทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาด กลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก กับโรงเรียนขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จำแนกตามที่ตั้งจังหวัด พบว่า โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่ตั้งจังหวัดระยองกับที่ตั้งจังหวัดจันทบุรี แตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับที่ตั้งจังหวัดระยองกับที่ตั้งจังหวัดตราด และที่ตั้งจังหวัด จันทบุรีกับที่ตั้งจังหวัดตราด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อชมาน โต๊ะมี (2555:81-88) ได้ศึกษาการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของข้าราชการครูอำเภอจะนะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 3 การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากระบวนการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของข้าราชการครูอำเภอจะนะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 3 และ 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของข้าราชการครูอำเภอ

จะแนะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 3 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงานและขนาดของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระครั้งนี้ คือ ข้าราชการครูอำเภอจะแนะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 3 ที่ปฏิบัติงานในปีการศึกษา 2554 จำนวน 163 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบที (t- test) ค่าการทดสอบเอฟ (F- test) และการทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Test) ผลการศึกษาพบว่า

1. ระดับการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของข้าราชการครูอำเภอจะแนะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของข้าราชการครูอำเภอจะแนะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 3 ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน พบว่า มีทัศนะต่อการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมมีความแตกต่างกัน ส่วนข้าราชการครูอำเภอจะแนะที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกันพบว่า มีทัศนะต่อการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และข้าราชการครู อำเภอจะแนะที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดต่างกัน พบว่า มีทัศนะต่อการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ข้าราชการครูอำเภอจะแนะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 3 ที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาต่างกัน มีทัศนะต่อการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาด้านหลักความโปร่งใส มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Test) พบว่า ข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดกลางมีทัศนะต่อการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในด้านหลักความโปร่งใส สูงกว่าข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดใหญ่

จากที่ได้นำเสนอข้างต้นสามารถสรุปได้ว่างานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษานั้นเป็นโดยภาพรวมและรายด้าน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก หลักที่มีการปฏิบัติมากที่สุด 3 หลักคือหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส ส่วนหลักที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุดคือ หลักความคุ้มค่า

2. งานวิจัยต่างประเทศ

แคทซ์ (Katz, 1995 : 33 ; อ้างถึงใน บังอร จันกรม, 2552 : 67) ได้กล่าวถึงเรื่องการบริหาร ที่ มีความสำเร็จขึ้นอยู่กับทักษะ 3 ประการ คือ

1. ทักษะด้านมโนคติ (Conceptual Skill) หมายถึง ความสามารถในการนึกคิดการสำรวจ การคิดอย่างสร้างสรรค์ สามารถคิดวิเคราะห์ตัดสินใจให้งานต่างๆ ในหน่วยงานดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งประกอบด้วยการเป็นผู้นำ การตัดสินใจ (Decisions making) และการบริหารความขัดแย้ง (Conflict managing)

2. ทักษะเชิงเทคนิค (Technical skill) หมายถึง ความสามารถในการใช้ความรู้ ใช้ เครื่องมือ ระเบียบวิธีการปฏิบัติงานเป็นความสามารถในการใช้เทคนิค วิธีการทำงานที่เหมาะสมให้ งานบรรลุผลสำเร็จ ซึ่งประกอบด้วยทักษะ 3 ประการ คือ การวางแผน (Planning) กระบวนการกลุ่ม และติดต่อสื่อความหมาย (Group process and communication) และการจัดการ (Management and Organization Skills)

3. ทักษะเชิงมนุษย์ (Human skill) หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติงาน ร่วมกับคน สามารถเข้าใจและจูงใจคนอื่นให้ร่วมมือร่วมใจในการทำงานเป็นอย่างดี และเป็น ความสามารถในทางมนุษยสัมพันธ์ ประกอบด้วย ทักษะ 3 ประการ คือ การจูงใจและบำรุงขวัญ การประสานงาน และการใช้หลักธรรม

โรส (Ross ,2001:89-90 ; อ้างถึงใน ทวีศิลป์ กุลนาคดล, 2547 : 34) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง กรณีศึกษาสถาบันอุดมศึกษาในประเทศบราซิล การเปลี่ยนถ่ายจากคอมมิวนิสต์สู่ ประชาธิปไตย พบข้อสรุปที่เกี่ยวกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล คือ ในยุคคอมมิวนิสต์ ซึ่งการปกครองแบบรวมศูนย์ในลักษณะของระบบราชการ (bureaucracy) การทำให้สถาบันอุดมศึกษา ขาดความรับผิดชอบตรวจสอบได้ (accountability) ขาดการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสู่สาธารณะ รวมทั้ง ขาดความเป็นอิสระ (autonomy) ซึ่งถือว่าเป็นหน้าที่ที่บกพร่องของสถาบันอุดมศึกษา

วัง (Wang ,2001 : 74 อ้างถึงใน ทวีศิลป์ กุลนาคดล, 2547 : 34) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องการปฏิรูปการอุดมศึกษาของประเทศจีนและเสนอว่า การศึกษาในประเทศจีนมีแนวโน้มจะมีการกระจายอำนาจมากขึ้น โดยสถาบันอุดมศึกษาจะมีโครงสร้างขององค์การที่มีความเป็นอิสระมากขึ้น

คราก และ วิคกี (Clarke and Vicki Clinell Burge ,2001: 35 ;อ้างถึงใน บังอร จันกรม, 2552 :68)ทำการวิจัยเรื่องการใช้หลักธรรมาภิบาลในการกระจายอำนาจการปกครองระบอบประชาธิปไตยในประเทศกาน่า พบว่าใน ประเทศที่ด้อยพัฒนา การปกครองระบอบประชาธิปไตย ได้มีการกระจายอำนาจจากส่วนกลางไปสู่ ท้องถิ่นมากขึ้น โดยส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากขึ้นทำให้เกิดกลยุทธ์การพัฒนาที่เป็นจริง ได้มากขึ้น นอกจากนี้ยังมีการปรับตัวในการปฏิบัติต่างๆ

ของท้องถิ่นโดยเป็นการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลให้เหมาะสมกับท้องถิ่น เพื่อเป็นการพัฒนาให้เกิดความเท่าเทียมกันภายในสังคม การใช้หลักธรรมาภิบาลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น แต่ก็ยังคงมีปัญหายังคงมีอยู่จากการที่ ยังคงมีการถือพรรคถือพวกหรือการปกครองแบบอุปถัมภ์

คูเปอร์ และแมคซิลลา (Casey Cooper and Marcella, 2005 อ้างถึงในบังอร จันกรม, 2552 : 67) ได้ศึกษาเรื่องการจัดการศึกษาของโรงเรียนในรัฐโมรอนโก จากผลการศึกษาพบว่า โครงสร้างการบริหารโรงเรียนในเมืองแซนเบอร์นาดิโน ด้านเครือข่ายได้ มีการปฏิบัติงานแบบมีส่วนร่วม ซึ่งการบริหารแบบมีส่วนร่วมนี้ได้นำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาและการจัดการศึกษา อันเป็นการปฏิบัติงานที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดโครงสร้างคณะกรรมการบริหารโรงเรียน นอกจากนี้แล้วผลการศึกษายังพบว่าการบริหารจัดการศึกษาของคณะกรรมการบริหารโรงเรียนนั้นได้มีการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลเพื่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารโรงเรียนอีกด้วย ซึ่งผลที่ได้จะเป็นการบอกถึงความสำเร็จสูงสุดในการบริหารโรงเรียนและยังเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษาได้ดียิ่งขึ้น

ฟิลิป คิมเมท (Kimmet Philip, 2005: 32 ; อ้างถึงในบังอร จันกรม, 2552 : 67) ได้วิจัยเรื่องการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในระบอบการเมืองการปกครองในอาเซียน 4 ประเทศ งานวิจัยนี้พบว่า ในประเทศที่มีการพัฒนาแล้ว ได้มีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานมากกว่าประเทศที่กำลังพัฒนาและประเทศที่ด้อยพัฒนา โดยเป็นการนำหลักธรรมาภิบาลไปประยุกต์ใช้ในเรื่องของนโยบายการบริหารงาน โดยทำการศึกษาในประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ 4 ประเทศนี้ ได้แก่ ฟิลิปปินส์ ไทยมาเลเซีย และอินโดนีเซีย พบว่าเมื่อมีการศึกษารายกรณีแล้ว พบว่าแต่ละประเทศที่กล่าวมาได้มีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้อย่างแพร่หลายมากขึ้น และได้รับการพัฒนาอย่างกว้างขวาง ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาด้านการเมือง การบริหาร ซึ่งเป็นแนวทางในการพัฒนาบ้านเมือง ก่อให้เกิดการบริหารในรูปแบบใหม่ และเป็นการพัฒนาประชาธิปไตยอย่างดียิ่ง

แม็ค มิลแลน และลีซ เค (Mc Millan and Leah K, 2007; อ้างถึงในบังอร จันกรม, 2552 : 67) ได้ศึกษาเรื่องกระจายอำนาจนโยบายทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในประเทศกานา ผลการศึกษาพบว่าการศึกษาในระดับประถมศึกษาของประเทศกานา ได้รับความสำคัญในการพัฒนามากขึ้นเรื่อยๆ โดยมีการนำนโยบายการกระจายอำนาจภายใต้การใช้หลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการจัดการศึกษา เพื่อจะเป็นแนวทางในการพัฒนาประเทศ แต่ผลการศึกษาพบว่าการเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อยเท่านั้นที่เกิดกับการจัดการศึกษาโดยการใช้นโยบายการกระจายอำนาจการบริหาร ผลการวิเคราะห์นี้เผยให้เห็นว่ารูปแบบการกระจายอำนาจการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลนั้นยังคงไม่ประสบความสำเร็จ เพราะว่าอำนาจในการตัดสินใจยังคงอยู่ที่การบริหารส่วนกลาง และรัฐบาลขาดการสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นผลการวิจัยได้ชี้ให้เห็นแล้วว่ารูปแบบ

การกระจายอำนาจการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนในส่วนของการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่องและมากขึ้น เพื่อให้ประสบผลสำเร็จอย่างแท้จริง

จากที่ได้นำเสนอข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า งานวิจัยในต่างประเทศที่เกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลในหน่วยงาน พบว่าส่วนใหญ่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น แต่ประเทศที่ด้อยพัฒนาเปลี่ยนการปกครองระบอบประชาธิปไตยโดยเป็นการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลให้เหมาะสมกับท้องถิ่น แต่ก็ยังคงมีปัญหา การถือพรคถือพวก หรือการปกครองแบบอุปถัมภ์

กรอบแนวคิดการวิจัย

ตัวแปรต้น

(Independent Variables)

ตัวแปรตาม

(Dependent Variables)

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ
2. อายุ
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด
4. ประสบการณ์ในการทำงาน
5. ขนาดของสถานศึกษา
ที่ปฏิบัติหน้าที่
6. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ในสถานศึกษา

1. นิติธรรม
2. หลักคุณธรรม
3. หลักความโปร่งใส
4. หลักความรับผิดชอบ
5. หลักการมีส่วนร่วม
6. หลักความคุ้มค่า

สมมติฐานการวิจัย

1. ข้าราชการครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารแตกต่างกัน
2. ข้าราชการครูที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารแตกต่างกัน
3. ข้าราชการครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารแตกต่างกัน
4. ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารแตกต่างกัน
5. ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษา ที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารแตกต่างกัน
6. ข้าราชการครูที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารแตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็น การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีการดำเนินการตามลำดับ ดังนี้ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ลักษณะของเครื่องมือ วิธีการสร้างเครื่องมือ การเก็บรวบรวมเครื่องมือ การวิเคราะห์ข้อมูล และแผนปฏิบัติการวิจัย ดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร (Population)

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2555 จำนวน 4,667 คน จากสถานศึกษา 342 แห่ง

2. กลุ่มตัวอย่าง (Sample)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2555 ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Simple Size) ดังต่อไปนี้

2.1 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของยามานะ (Yamane, 1973: 888; อ้างถึงใน ผ่องศรี วาณิชสุภวงศ์, 2545: 100) ดังต่อไปนี้

$$\text{จากสูตร } n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ N คือ จำนวนประชากรที่ใช้ในการทำวิจัย

n คือ จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

e คือ ความน่าจะเป็นของค่าความผิดพลาดที่ยอมรับให้เกิดขึ้นได้ (มี

ค่า .05)

เมื่อแทนค่าในสูตร

$$n = \frac{4,667}{1 + 4,667(0.05)^2}$$

$$n = 368.42$$

$$n = 369$$

ดังนั้นการวิจัยในครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างจากข้าราชการครูจำนวน 369 คน มีค่าความเชื่อมั่น 95%

2.2 เมื่อได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างแล้ว ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นอย่างเป็นสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยเทียบสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างจากประชากรในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประมศึกษานราธิวาส	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
เขต 1	1,924	152
เขต 2	1,736	137
เขต 3	1,007	80
รวม	4,667	369

2.3 ทำการเทียบสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างจากประชากร จำแนกตามอำเภอในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อให้ครอบคลุมพื้นที่ของกลุ่มตัวอย่าง ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอำเภอในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประมศึกษานราธิวาส	อำเภอ	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
เขต 1	เมือง	567	45
	บาเจาะ	269	21
	ช้างอ	356	28
	รือเสาะ	469	37
	ศรีสาคร	263	21
รวมทั้งเขต		1,924	152

ตารางที่ 5 (ต่อ)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี	อำเภอ	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
เขต 2	ตากใบ	532	42
	แว้ง	342	27
	สุคีริน	187	15
	สุไหงโกลลก	298	23
	สุไหงปาดี	377	30
รวมทั้งเขต		1,736	137
เขต 3	ระแงะ	517	41
	จะแนะ	244	19
	เจาะไอร้อง	246	20
รวมทั้งเขต		1,007	80
รวมทั้ง 3 เขต		4,667	369

2.4 ทำการเทียบสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างจากประชากร จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ในแต่ละอำเภอสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษวิทยาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาในแต่ละ
อำเภอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

ขนาดของ สถานศึกษา	ประชากร					รวม	กลุ่มตัวอย่าง					รวม
	อำเภอเมือง	อำเภอบางบาล	อำเภอเยี่ยง	อำเภอศรีสาคร	อำเภอศรีสาคร		อำเภอเมือง	อำเภอบางบาล	อำเภอเยี่ยง	อำเภอศรีสาคร	อำเภอศรีสาคร	
เล็ก	58	7	31	45	31	172	5	1	2	3	2	13
กลาง	384	123	265	251	95	1,118	30	9	21	20	8	88
ใหญ่	125	139	60	173	137	634	10	11	5	14	11	51
รวม	567	269	356	469	263	1,924	45	21	28	37	21	152

2.5 ทำการเทียบสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างจากประชากร จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา
ในแต่ละอำเภอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาใน
แต่ละอำเภอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

ขนาดของ สถานศึกษา	ประชากร					รวม	กลุ่มตัวอย่าง					รวม
	อำเภอตากใบ	อำเภอแว้ง	อำเภอดุสิต	อำเภอสุไหงโกลน	อำเภอสุไหงปาตี		อำเภอตากใบ	อำเภอแว้ง	อำเภอดุสิต	อำเภอสุไหงโกลน	อำเภอสุไหงปาตี	
เล็ก	45	34	17	-	90	186	4	3	1	-	7	15
กลาง	369	211	94	67	220	961	29	17	8	5	18	77
ใหญ่	118	97	76	231	67	589	9	7	6	18	5	45
รวม	532	342	187	298	377	1,736	42	27	15	23	30	137

2.6 ทำการเทียบสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างจากประชากร จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ในแต่ละอำเภอสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขต 3 ตารางที่ 8

ตารางที่ 8 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาใน แต่ละอำเภอ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขต 3

ขนาดของ สถานศึกษา	ประชากร			รวม	กลุ่มตัวอย่าง			รวม
	อำเภอระแงะ	อำเภอจะแนะ	อำเภอเจาะไอร้อง		อำเภอระแงะ	อำเภอจะแนะ	อำเภอเจาะไอร้อง	
เล็ก	45	-	-	45	4	-	-	4
กลาง	213	162	66	441	17	13	5	35
ใหญ่	259	82	180	521	20	6	15	41
รวม	517	244	246	1,007	40	19	20	80

2.7 ทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยการจับฉลากแบบไม่คืนกลับ (Without Replacement) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 369 คน ซึ่งสามารถจำแนกตามขนาดของสถานศึกษาในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษาได้ ดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีทั้ง 3 เขต

ขนาดของ สถานศึกษา	ประชากร			รวม	กลุ่มตัวอย่าง			รวม
	สพป.นธ. 1	สพป.นธ. 2	สพป.นธ. 3		สพป.นธ. 1	สพป.นธ. 2	สพป.นธ. 3	
เล็ก	172	186	45	403	13	15	4	32
กลาง	1,118	961	441	2,520	88	77	35	200
ใหญ่	634	589	521	1,744	51	45	41	137
รวม	1,924	1,736	1,007	4,667	152	137	79	369

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมาจากศึกษา
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขซึ่งแบ่ง
แบบสอบถามออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้
แบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) โดยถามเกี่ยวกับเพศ อายุ วุฒิการศึกษาสูงสุด
ประสบการณ์ในการทำงาน ขนาดของสถานศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่และสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของ
ผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาใน
จังหวัดนราธิวาส มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ตามหลักการของ
ลิเคิร์ต (Likert Scale) (ผ่องศรี วานิชย์ศุภวงศ์, 2546 : 131-132) โดยกำหนดค่าของลำดับคะแนนดังนี้

5	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

แบ่งออกเป็น 6 หลักตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ดังนี้ หลักนิติธรรม จำนวน 12 ข้อ หลักคุณธรรม จำนวน 12 ข้อ หลักความโปร่งใส จำนวน 9 ข้อ หลักการมีส่วนร่วม จำนวน 9 ข้อ หลักความรับผิดชอบ จำนวน 8 ข้อ และหลักความคุ้มค่า จำนวน 10 ข้อ รวมทั้งสิ้น จำนวน 60 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด (Open-ended Questionnaire) เกี่ยวกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส ทั้ง 6 หลัก คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม และหลักความคุ้มค่า

2. วิธีการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ศึกษาเครื่องมือในงานวิจัยของบังอร จันกรม (2552 : ภาคผนวก) และงานวิจัยของอรรถัย แสงทอง (2552: ภาคผนวก) โดยมีขั้นตอนดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัย และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา

2.2 สร้างเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยจากตัวแปรที่ต้องการศึกษา นำเครื่องมือเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา และทำการปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาแนะนำ

2.3 นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่านเพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับโครงสร้างหลักของเนื้อหา (IOC) ตามวิธีของโรบินลลีและแฮมเบิลตัน (Rovinelli and Hambleton) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.6-1.00 รายละเอียดดังภาคผนวก ข

2.4 นำเครื่องมือที่แก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส จำนวน 50 ชุด

2.5 นำเครื่องมือมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficients) ตามวิธีของครอนบัค (Cronbach) มีค่าความเชื่อมั่นในแต่ละหลักอยู่ระหว่าง .974-.991 และทั้งฉบับเท่ากับ .976 รายละเอียดดังภาคผนวก ง

2.6 นำเครื่องมือไปดำเนินการจัดพิมพ์แล้วนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส เพื่อใช้เก็บข้อมูลนำมาวิเคราะห์ต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ขออนุญาตรับรองจากสำนักงานบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา เพื่อขอความร่วมมือจากผู้บริหารสถานศึกษาต่างๆ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเครื่องมือการวิจัยโดยผู้วิจัยดำเนินการนำไปส่งตัวแทนครูแกนนำของสถานศึกษาต่าง ๆ เพื่อช่วยดำเนินการอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. นำแบบสอบถามจำนวน 369 ชุด กระจายกลุ่มตัวอย่างไปตามสถานศึกษาโดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บด้วยตนเองบางส่วนและนำไปส่งตัวแทนครูแกนนำของสถานศึกษาเพื่อช่วยดำเนินการอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วดำเนินการเก็บคืนภายใน 2 สัปดาห์

3. รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากสถานศึกษา จำนวน 369 ชุด ได้รับกลับคืนที่อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ จำนวน 368 ชุด คิดเป็นร้อยละ 99.70

4. ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้ข้อมูลครบถ้วนตามที่ต้องการแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามแนวทางการวิจัยเชิงปริมาณ คือ ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อวิเคราะห์หาค่าสถิติต่างๆ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (frequency) และร้อยละ (Percentage) นำเสนอเป็นตารางประกอบการบรรยายผล

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส โดยวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้ คือ

1. วิเคราะห์ระดับการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส โดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) นำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย โดยกำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ ตามแนวคิดของเบสต์ (Best, 1993; อ้างถึงในบุญชูราชสุวรรณ, 2548: 61) แปลความหมายดังนี้

4.51-5.00	หมายความว่า	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
3.51-4.50	หมายความว่า	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
2.51-3.50	หมายความว่า	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
1.51-2.50	หมายความว่า	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
1.00-1.50	หมายความว่า	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. วิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ วุฒิการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ในทำงาน ขนาดของสถานศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ และสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่โดยใช้สถิติทดสอบค่าที (t – test) แบบ Two -Independent Sample Test และสถิติทดสอบค่าเอฟ F-test โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe's Method)

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส ทั้ง 6 หลัก คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม และหลักความคุ้มค่า นำมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำเสนอข้อมูลเป็นความเรียง

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 สถิติที่ใช้ในการตรวจคุณภาพของเครื่องมือ

- (1) หาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับโครงสร้างหลักของเนื้อหา (IOC) ตามวิธีของโรวินลลีและแฮมเบิลตัน (Rovinelli and Hambleton)
- (2) หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

2.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

- (1) ค่าร้อยละ (Percentage)
- (2) ค่ามัธยฐานเลขคณิต หรือ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic Mean)
- (3) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
- (4) ทดสอบค่าที (t - test) แบบ Two -Independent Sample Test
- (5) ทดสอบค่าเอฟ (F-test) โดย การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA)
- (6) ทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Test)

แผนปฏิบัติการวิจัย

[illegible]

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาล
บาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาสผู้วิจัยนำเสนอ ดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์ ทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

x	หมายถึง	ค่าเฉลี่ย
S.D	หมายถึง	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	หมายถึง	ค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย กลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม
F	หมายถึง	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญจากการแจกแจงแบบ F-test (F-distribution)

ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล เป็น 3 ตอน ในแบบตารางพร้อมคำบรรยาย
ประกอบตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจก
แจงความถี่ (frequency) และร้อยละ (Percentage) โดยจำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ วุฒิการศึกษา
สูงสุด ประสบการณ์ในการทำงาน ขนาดของสถานศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ และสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ นำเสนอเป็นตารางประกอบการบรรยายผล ปรากฏดังตารางที่ 10

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของ
ผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาใน
จังหวัดนราธิวาส โดยวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้ คือ

1. ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตาม
ความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส

โดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) นำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย ดังตารางที่ 11-17

2. ผลการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ วุฒิการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ในการทำงาน ขนาดของสถานศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ และสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติทดสอบ t - test แบบ Two Independent Sample Test และ F-test โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Anova) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยจะมีการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method) ปรากฏดังตารางที่ 18-23

ตอนที่ 3 ประมวลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส ทั้ง 6 หลัก คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม และหลักความคุ้มค่า ปรากฏดังตารางที่ 24-28

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) โดยจำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ วุฒิการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ในการทำงาน ขนาดของสถานศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ และสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ นำเสนอเป็นตารางประกอบการบรรยายผล ปรากฏดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ในการทำงาน ขนาดของสถานศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ และ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่

ตัวแปรที่ศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
1. ชาย	169	45.50
2. หญิง	199	54.10
รวม	368	100.00
อายุ		
1. ต่ำกว่า 30 ปี	140	38.00
2. 30-50 ปี	148	40.20
3. สูงกว่า 50 ปี	80	21.70
รวม	368	100.00
วุฒิการศึกษาสูงสุด		
1.ปริญญาตรี	266	72.30
2. ปริญญาโท	102	27.70
รวม	368	100.00
ประสบการณ์ในการทำงาน		
1. ต่ำกว่า 10 ปี	230	62.50
2. 10-20 ปี	128	34.80
3. สูงกว่า 20 ปี	10	2.70
รวม	368	100.00
ขนาดของสถานศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่		
1. ขนาดเล็ก	31	8.40
2. ขนาดกลาง	200	54.30
3. ขนาดใหญ่	137	37.20
รวม	368	100.00

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ตัวแปรที่ศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่		
1. สพป.นธ. 1	152	41.30
2. สพป.นธ. 2	137	37.20
3. สพป.นธ. 3	79	21.50
รวม	368	100.00

จากตารางที่ 10 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวนทั้งสิ้น 368 คน จำแนกตามตามตัวแปรเพศ ส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 54.10 และเพศชายคิดเป็นร้อยละ 45.90 จำแนกตามตัวแปรอายุ ส่วนใหญ่อายุ 30-50 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.20 รองลงมาอายุต่ำกว่า 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 38.00 และสูงกว่า 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 21.70 ตามลำดับ จำแนกตามตัวแปรวุฒิการศึกษาสูงสุด ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 72.30 และวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 27.70 จำแนกตามตัวแปรประสบการณ์ในการทำงาน ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 62.50 รองลงมามีประสบการณ์ในการทำงาน 10-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 34.80 และมีประสบการณ์ในการทำงาน สูงกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 2.70 ตามลำดับ จำแนกตามตัวแปร ขนาดของสถานศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ ส่วนใหญ่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาขนาดกลาง คิดเป็นร้อยละ 54.30 รองลงมาสถานศึกษาขนาดใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 37.20 และสถานศึกษาขนาดเล็ก คิดเป็นร้อยละ 8.40 ตามลำดับ จำแนกตามตัวแปรสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ส่วนใหญ่ ปฏิบัติหน้าที่ สพป.นธ. 1 คิดเป็นร้อยละ 41.30 รองลงมา สพป.นธ. 2 คิดเป็นร้อยละ 37.20 และ สพป.นธ. 3 คิดเป็นร้อยละ 21.50 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส

ตารางที่ 11 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส

การใช้หลักธรรมาภิบาลของ ผู้บริหารสถานศึกษา	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D)	ระดับความ คิดเห็น	อันดับ ที่
1. หลักนิติธรรม	3.84	0.56	มาก	1
2. หลักคุณธรรม	3.68	0.69	มาก	2
3. หลักความโปร่งใส	3.47	0.70	ปานกลาง	4
4. หลักการมีส่วนร่วม	3.64	1.13	มาก	3
5. หลักความรับผิดชอบ	3.04	0.64	ปานกลาง	5
6. หลักความคุ้มค่า	2.74	0.42	ปานกลาง	6
รวม	3.39	0.47	ปานกลาง	-

จากตารางที่ 11 พบว่าระดับการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส ภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.39$) เมื่อพิจารณาเป็นรายหลักพบว่าหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม และหลักการมีส่วนร่วม มีการอยู่ในระดับมาก ส่วนหลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยหลักที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ หลักนิติธรรม ($\bar{X} = 3.84$) รองลงมา คือหลักคุณธรรม ($\bar{X} = 3.68$) และหลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 3.64$) ตามลำดับ ส่วนหลักที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ หลักความคุ้มค่า ($\bar{X} = 2.74$)

ตารางที่ 12 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลัก
 ธรรมชาติของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส ในด้านหลักนิติธรรม จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อ ที่	การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมชาติ ของผู้บริหารในด้านหลักนิติธรรม	$\bar{X}$	S.D	ระดับ ความ คิดเห็น	อันดับ ที่
1	ผู้บริหารมีการจัดระบบการบริหารงานวิชาการสอดคล้อง กับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551	3.61	1.22	มาก	11
2	ผู้บริหารดำเนินการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา โดยเป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด	3.67	1.12	มาก	9
3	ผู้บริหารมีการมอบหมายงานให้บุคลากรได้ทำงานตาม ความรู้ ความสามารถที่เหมาะสมเป็นไปตามระเบียบของ ทางราชการ	3.98	0.95	มาก	3
4	ผู้บริหารดำเนินการจัดทำและเสนอของบประมาณต่อเขต พื้นที่การศึกษาตามระเบียบทางราชการ	3.60	1.10	มาก	12
5	ผู้บริหารดำเนินการวิเคราะห์แผนกลยุทธ์โดยพิจารณา แผนงาน โครงการของฝ่ายต่างๆ เพื่อนำไปจัดสรรเป็นแผน งบประมาณของสถานศึกษาให้เหมาะสม	3.76	1.14	มาก	7
6	ผู้บริหารดำเนินงานการบริหารพัสดุและสินทรัพย์โดยมี แนวปฏิบัติที่ชัดเจนและเป็นไปตามกฎระเบียบทางราชการ	4.15	0.95	มาก	1
7	ผู้บริหารดำเนินการเลื่อนขึ้นเงินเดือนเป็นไปตาม หลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายกำหนด	3.63	1.21	มาก	10
8	ผู้บริหารดำเนินการจัดทำมาตรฐาน ภาระงานสำหรับ บุคลากรในสถานศึกษาเป็นไปตามสายงาน และมีความ ชัดเจน	3.80	1.15	มาก	6
9	ผู้บริหารส่งเสริมให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการ ศึกษา ปฏิบัติตามระเบียบวินัย ตลอดจนประพฤติตามแบบ แผนของทางราชการและจรรยาบรรณวิชาชีพครู	3.83	1.14	มาก	5

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ข้อ ที่	การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหารในด้านหลักนิติธรรม	$\bar{X}$	S.D	ระดับ ความ คิดเห็น	อันดับ ที่
10	ผู้บริหารดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐานของสถานศึกษาอย่างถูกต้องตามระเบียบ	4.08	0.95	มาก	2
11	ผู้บริหารดำเนินการพัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ สอดคล้องกับระบบฐานข้อมูลของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา	3.74	1.08	มาก	8
12	ผู้บริหารดำเนินการจัดระบบควบคุมภายในสถานศึกษา โดยมีแนวปฏิบัติที่ชัดเจนและถูกต้องตามระเบียบ	3.98	0.91	มาก	4
รวม		3.84	0.56	มาก	

จากตารางที่ 12 พบว่าระดับการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส ในด้านหลักนิติธรรมจำแนกเป็นรายชื่อ ภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือ ผู้บริหารดำเนินการบริหารจัดการพัสดุและสินทรัพย์โดยมีแนวปฏิบัติที่ชัดเจนและเป็นไปตามกฎระเบียบทางราชการ ($\bar{X} = 4.15$) รองลงมา คือ ผู้บริหารดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐานของสถานศึกษาอย่างถูกต้องตามระเบียบ ($\bar{X} = 4.08$) และผู้บริหารมีการมอบหมายงานให้บุคลากรได้ทำงานตามความรู้ ความสามารถที่เหมาะสมเป็นไปตามระเบียบของทางราชการ ($\bar{X} = 3.98$)ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติ น้อยที่สุด คือ ผู้บริหารดำเนินการจัดทำและเสนอของบประมาณต่อเขตพื้นที่การศึกษาตามระเบียบทางราชการ ($\bar{X} = 3.60$)

ตารางที่ 13 แสดงค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส ในด้านหลักคุณธรรม จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อ ที่	การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหารในด้านหลักคุณธรรม	$\bar{X}$	S.D	ระดับ ความ คิดเห็น	อันดับ ที่
13	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครู ได้นำหน่วยการเรียนรู้ ตามแนว เศรษฐกิจพอเพียงลงสู่ห้องเรียน	3.42	1.18	ปานกลาง	8
14	ผู้บริหารดำเนินการจัดโครงการที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ด้านคุณธรรมจริยธรรมให้บุคลากรในสถานศึกษา	3.98	0.95	มาก	2
15	ผู้บริหารดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากร พัฒนาตนเองเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ด้านคุณธรรมเพื่อ นำมาปรับปรุงพัฒนางาน	3.34	1.17	ปานกลาง	10
16	ผู้บริหารดำเนินการจัดสรรงบประมาณเหมาะสมกับ โครงการหรือกิจกรรมที่เป็นสัดส่วน ทั้งถึงและเป็น ธรรม	3.63	1.16	มาก	6
17	ผู้บริหารดำเนินการกำกับติดตามไม่ให้บุคลากรมีการ ทุจริตในการใช้จ่ายงบประมาณ	3.40	1.23	ปานกลาง	9
18	ผู้บริหารดำเนินการพิจารณาและจัดสรรทุนการศึกษา ให้แก่นักเรียนที่เรียนดีประพฤติดีเพื่อให้โอกาสทางการ ศึกษาเป็นไปอย่างเหมาะสมและเป็นธรรม	3.86	1.13	มาก	4
19	ผู้บริหารดำเนินการจัดสรร บัณฑิตพื้นฐานและงบอาหาร กลางวัน อย่างเพียงพอและเป็นธรรม	3.48	1.17	ปานกลาง	7
20	ผู้บริหารดำเนินการประเมินผลการบริหารสถานศึกษา โดยใช้หลักธรรมาภิบาลงานของบุคลากรด้วยความ ถูกต้องและเป็นธรรม	3.92	1.10	มาก	3
21	ผู้บริหารดำเนินการพิจารณาความดีความชอบของ บุคลากรด้วยความถูกต้องและเป็นธรรม	3.84	1.13	มาก	5

ตารางที่ 13 (ต่อ)

ข้อ ที่	การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหารในด้านหลักคุณธรรม	$\bar{X}$	S.D	ระดับ ความ คิดเห็น	อันดับ ที่
22	ผู้บริหารมีการพิจารณาการรับนักเรียนเข้าเรียนเป็นไป ด้วย ความเสมอภาคและทั่วถึงตามแผนที่กำหนด	4.08	1.00	มาก	1
23	ผู้บริหารดำเนินการจัดสรรทรัพยากรเพื่อสนับสนุน การศึกษาอย่างทั่วถึง เพียงพอ และเป็นธรรม	3.61	1.22	มาก	11
24	ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้จัดกิจกรรมระบบ ดูแลช่วยเหลือ นักเรียน โดยยึดมั่น ใน 3D คือ ประชาธิปไตย คุณธรรมจริยธรรม และห่างไกลยาเสพติด	3.33	1.17	มาก	12
รวม		3.68	0.69	มาก	

จากตารางที่ 13 พบว่าระดับการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส ในด้านหลักคุณธรรมจำแนกเป็นรายข้อ ภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือ ผู้บริหารมีการพิจารณาการรับนักเรียนเข้าเรียนเป็นไป ด้วย ความเสมอภาคและทั่วถึงตามแผนที่กำหนด ($\bar{X} = 4.08$) รองลงมาคือผู้บริหารดำเนินการจัดโครงการที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ด้านคุณธรรมจริยธรรมให้บุคลากรในสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.98$) และผู้บริหารดำเนินการประเมินผลการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลงานของบุคลากรด้วยความถูกต้องและเป็นธรรม ($\bar{X} = 3.92$) ตามลำดับส่วนข้อที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุดคือ ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้จัดกิจกรรมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยยึดมั่นใน 3 D คือ ประชาธิปไตย คุณธรรมจริยธรรม และห่างไกลยาเสพติด ($\bar{X} = 3.33$)

ตารางที่ 14 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลัก
 ธรรมชาติของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาสในด้านหลักความโปร่งใสจำแนกเป็น
 รายข้อ

ข้อ ที่	การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมชาติ ของผู้บริหารในด้านหลักความโปร่งใส	$\bar{X}$	S.D	ระดับ ความ คิดเห็น	อันดับ ที่
25	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองสามารถตรวจสอบ ข้อมูล การทำงานและผลการจัดการศึกษาได้	4.17	0.93	มาก	1
26	ผู้บริหารจัดให้มีคณะกรรมการตรวจสอบภายใน สถานศึกษา โดยมอบหมายให้มีผู้ปฏิบัติด้านการเงิน การบัญชี และพัสดุด้วยความโปร่งใส และสามารถ ตรวจสอบได้	3.33	1.17	ปานกลาง	4
27	ผู้บริหารดำเนินการให้ครูผู้สอนตัดสินผลการเรียนด้วย ความ ถูกต้อง เป็นปัจจุบัน และสามารถตรวจสอบได้	2.89	0.94	ปานกลาง	9
28	ผู้บริหารดำเนินการใช้จ่ายงบประมาณเป็นไปอย่าง เปิดเผย และสามารถตรวจสอบได้	4.04	1.00	มาก	2
29	ผู้บริหารเสนองบประมาณการใช้จ่ายต่อคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานและชุมชนในท้องถิ่นให้ทราบ	3.06	1.04	ปานกลาง	6
30	ผู้บริหารดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงานของ บุคลากร ด้วยความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้	2.90	0.92	ปานกลาง	7
31	ผู้บริหารดำเนิน โดยการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อ พิจารณาความดีความชอบของบุคลากรได้เหมาะสม	2.94	1.06	มาก	8
32	ผู้บริหาร บริหารงาน การจัดซื้อจัดจ้างและ การงบประมาณเป็นไปตามแผนที่กำหนดอย่างเป็น ระบบ สามารถตรวจสอบได้	3.86	1.14	มาก	3

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ข้อ ที่	การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหารในด้านหลักความโปร่งใส	$\bar{X}$	S.D	ระดับ ความ คิดเห็น	อันดับ ที่
33	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้วัดและประเมินผลการ เรียนด้วยความโปร่งใส ไม่ให้มีการทุจริตในการสอบ	3.12	1.20	ปานกลาง	5
รวม		3.47	0.70	ปานกลาง	

จากตารางที่ 14 พบว่าระดับการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาสในด้านหลักความโปร่งใส จำแนกเป็นรายชื่อ ภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.47$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองสามารถตรวจสอบข้อมูล การทำงานและผลการจัดการศึกษาได้ ($\bar{X} = 4.17$) รองลงมา คือผู้บริหารดำเนินการใช้จ่ายงบประมาณเป็นไปอย่างเปิดเผย และสามารถตรวจสอบได้ และผู้บริหารบริหารงานการจัดซื้อจัดจ้าง ($\bar{X} = 4.04$) และการงบประมาณเป็นไปตามแผนที่กำหนดอย่างเป็นระบบสามารถตรวจสอบได้ ($\bar{X} = 3.86$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารดำเนินการให้ครูผู้สอนตัดสินผลการเรียนด้วยความ ถูกต้อง เป็นปัจจุบัน และสามารถตรวจสอบได้ ($\bar{X} = 2.89$)

ตารางที่ 15 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลัก
 ธรรมชาติของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส ในด้านหลักการมีส่วนร่วม จำแนกเป็น
 รายข้อ

ข้อ ที่	การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมชาติ ของผู้บริหารในด้านหลักการมีส่วนร่วม	$\bar{X}$	S.D	ระดับ ความ คิดเห็น	อันดับ ที่
34	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการ พัฒนา หลักสูตรและประเมินผลการใช้หลักสูตร	3.74	1.18	มาก	1
35	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชน มีส่วนร่วม ในการ สนับสนุนการพัฒนาวิชาการและการพัฒนา คุณภาพผู้เรียน	3.64	1.22	มาก	2
36	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการ จัดสรร งบประมาณให้กับโครงการและกิจกรรม	3.56	1.23	มาก	6
37	ผู้บริหารดำเนินการให้สถานศึกษา และชุมชนมีส่วน ร่วมใน การระดมทรัพยากรเพื่อพัฒนาการศึกษา	3.61	1.22	มาก	4
38	ผู้บริหารดำ เนินการให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการ ประเมินผลการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลัก ธรรมชาติการทำงานซึ่งกันและกัน	3.62	1.23	มาก	3
39	ผู้บริหารดำเนินการให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการ พิจารณา ความดีความชอบ	3.60	1.23	มาก	5
40	ผู้บริหารดำเนินการให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการ จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาและแผนปฏิบัติการ ประจำปี	3.53	1.22	มาก	7
41	ผู้บริหาร สถานศึกษาดำเนินการบริหารงาน งบประมาณ ด้านการเงินและพัสดุ งานธุรการ โดย เปิดโอกาสให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ในการ วางแผนและการใช้งบประมาณต่างๆของสถานศึกษา	3.60	1.23	มาก	5

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ข้อ ที่	การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหารในด้านหลักการมีส่วนร่วม	$\bar{X}$	S.D	ระดับ ความ คิดเห็น	อันดับ ที่
42	ผู้บริหารสถานศึกษาบริหารงานโดยให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนทุกด้าน	3.50	1.23	มาก	8
รวม		3.64	1.13	มาก	

จากตารางที่ 15 พบว่าระดับการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาสในด้านหลักการมีส่วนร่วมจำแนกเป็นรายชื่อ ภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.64$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่าข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรและประเมินผลการใช้หลักสูตร ($\bar{X} = 3.74$) รองลงมาคือ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชน มีส่วนร่วมในการสนับสนุนการพัฒนาวิชาการและการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ($\bar{X} = 3.64$) และผู้บริหารดำเนินการให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการประเมินผลการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลงานซึ่งกันและกัน ($\bar{X} = 3.62$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือผู้บริหารสถานศึกษาบริหารงานโดยให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนทุกด้าน ($\bar{X} = 3.50$)

ตารางที่ 16 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลัก
 ธรรมชาติของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส ในด้านหลักความรับผิดชอบ จำแนกเป็น
 รายข้อ

ข้อ ที่	การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมชาติ ของผู้บริหารในด้านหลักความรับผิดชอบ	$\bar{X}$	S.D	ระดับความ คิดเห็น	อันดับ ที่
43	ผู้บริหารดำเนินการพัฒนาระบบการนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอนของสถานศึกษาอย่างดี	3.47	1.27	ปานกลาง	1
44	ผู้บริหารดำเนินการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผล ประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณอย่างต่อเนื่อง	2.98	1.26	ปานกลาง	5
45	ผู้บริหารปฏิบัติงานเสร็จสิ้นตามกำหนดเวลาและบรรลุ ตามวัตถุประสงค์	3.15	1.33	ปานกลาง	3
46	ผู้บริหารควบคุมติดตามให้บุคลากรปฏิบัติงานให้เสร็จ สิ้นตามกำหนดเวลาและมีประสิทธิภาพ	3.07	1.38	ปานกลาง	4
47	ผู้บริหารดำเนินการตรวจสอบ ติดตามและประเมิน ประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณ	3.46	1.33	ปานกลาง	2
48	ผู้บริหารดำเนินงานเป็นไปตามแผนพัฒนาการศึกษา และ แผนปฏิบัติการประจำปีอย่างมีคุณภาพ	2.64	1.19	ปานกลาง	7
49	ผู้บริหารดำเนินการ บริหารบุคลากรด้วยความ รับผิดชอบให้ทุกฝ่ายมีขวัญและกำลังใจในการทำงาน	2.95	1.37	ปานกลาง	6
50	ผู้บริหารสนับสนุนให้บุคลากรมีความรับผิดชอบ ต่อการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและมุ่งให้ นักเรียน ปฏิบัติจริง	2.60	1.23	ปานกลาง	8
รวม		3.04	0.64	ปานกลาง	

จากตารางที่ 16 พบว่าระดับการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมชาติของผู้บริหาร
 ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัด
 นราธิวาส ในด้านหลักความรับผิดชอบจำแนกเป็นรายข้อ ภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปาน

กลาง ($\bar{X} = 3.04$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีการการปฏิบัติมากที่สุด คือ ผู้บริหารดำเนินการพัฒนาระบบการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนของสถานศึกษาอย่างดี ($\bar{X} = 3.47$) รองลงมา ผู้บริหารดำเนินการตรวจสอบ ติดตามและประเมินประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณ ($\bar{X} = 3.46$) และผู้บริหารปฏิบัติงานเสร็จสิ้นตามกำหนดเวลาและบรรลุตามวัตถุประสงค์ ($\bar{X} = 3.15$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสนับสนุนให้บุคลากรมีความรับผิดชอบต่อการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและมุ่งให้นักเรียน ปฏิบัติจริง ($\bar{X} = 2.60$)

ตารางที่ 17 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส ในด้านหลักความคุ้มค่า จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ ที่	การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหารในด้านหลักความคุ้มค่า	$\bar{X}$	S.D	ระดับ ความ คิดเห็น	อันดับ ที่
51	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอน ผลิตรายการการเรียนการสอน โดยใช้วัสดุที่เหลือใช้ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้ง่ายขึ้น	2.85	1.32	ปานกลาง	3
52	ผู้บริหารดำเนินการพัฒนาสถานที่ในบริเวณสถานศึกษา เพื่อใช้เป็น แหล่งเรียนรู้ของนักเรียนอย่างเพียงพอและสอดคล้องกับ การจัดการเรียนการสอน	2.46	1.24	น้อย	9
53	ผู้บริหารดำเนินการส่งเสริมให้บุคลากรช่วยกัน ประหยัดไฟฟ้า และนำรวมทั้งวัสดุที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน	2.79	1.38	ปานกลาง	5
54	ผู้บริหารดำเนินการให้มีกระบวนการวิจัยมาพัฒนาและแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอน	2.61	1.36	ปานกลาง	7
55	ผู้บริหารดำเนินการให้มีกระบวนการควบคุม ตรวจสอบ ดูแล บำรุงรักษา และจำหน่ายพัสดุอย่าง ต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน	2.35	1.21	น้อย	10

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ข้อ ที่	การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหารในด้านความคุ้มค่า	$\bar{X}$	S.D	ระดับ ความ คิดเห็น	อันดับ ที่
56	ผู้บริหารดำเนินการมอบหมายการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลหน้าที่โดยคำนึงถึงความสามารถของบุคลากร	2.68	1.24	ปานกลาง	6
57	ผู้บริหารดำเนินการนำผลการประเมินการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลงานของบุคลากรมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนางาน	2.57	1.33	ปานกลาง	8
58	ผู้บริหารดำเนินการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการทำงานและเปิดโอกาสให้บุคลากรประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน	2.83	1.31	ปานกลาง	4
59	ผู้บริหารสถานศึกษาบริหารงานโดยมีการลดขั้นตอนการปฏิบัติงานหรือการให้บริการ	2.94	1.17	ปานกลาง	2
60	ผู้บริหารดำเนินการบริหารโดยการระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆของชุมชนมาสนับสนุนและใช้อย่างประหยัดคุ้มค่า	3.36	1.13	ปานกลาง	1
รวม		2.74	0.42	ปานกลาง	

จากตารางที่ 17 พบว่าระดับการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส ในด้านหลักความคุ้มค่าจำแนกเป็นรายชื่อ ภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.74$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือ ผู้บริหารดำเนินการบริหารโดยการระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆของชุมชนมาสนับสนุนและใช้อย่างประหยัด คุ้มค่า ($\bar{X} = 3.36$) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาบริหารงานโดยมีการลดขั้นตอนการ ปฏิบัติงานหรือการให้บริการ ($\bar{X} = 2.94$) และผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอน ผลิตรายการการเรียนการสอนโดยใช้วัสดุที่เหลือใช้เพื่อให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้ง่ายขึ้น ($\bar{X} = 2.85$) ตามลำดับส่วนข้อที่มีการปฏิบัติ

น้อยที่สุด คือผู้บริหารดำเนินการให้มีกระบวนการควบคุม ตรวจสอบ ดูแล บำรุงรักษา และจำหน่ายพัสดุอย่างต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน ($\bar{X} = 2.35$)

ตารางที่ 18 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส จำแนกตามตัวแปรเพศ

การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลัก ธรรมาภิบาลของผู้บริหาร	เพศ				T	Sig.
	ชาย		หญิง			
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		
1. หลักนิติธรรม	3.80	0.56	3.86	0.57	-0.99	0.32
2. หลักคุณธรรม	3.63	0.70	3.72	0.68	-1.33	0.19
3. หลักความโปร่งใส	3.46	0.71	3.49	0.69	-0.41	0.69
4. หลักการมีส่วนร่วม	3.62	1.16	3.65	1.12	-0.31	0.75
5. หลักความรับผิดชอบ	3.04	0.65	3.04	0.64	-0.11	0.92
6. หลักความคุ้มค่า	2.74	0.40	2.75	0.44	-0.03	0.97
รวม	3.37	0.47	3.41	0.46	-0.76	0.45

จากตารางที่ 18 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส จำแนกตามตัวแปรเพศ ภาพรวมและรายหลักไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 19 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานางาจิหวัดนราธิวาส จำแนกตามตัวแปรอายุ

การบริหารสถานศึกษา โดยใช้หลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหาร	อายุ						F	Sig.	คู่ที่ แตกต่าง กัน
	ต่ำกว่า 30 ปี		30-50 ปี		สูงกว่า 50 ปี				
	(1)		(2)		(3)				
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D			
1. หลักนิติธรรม	3.90	0.60	3.78	0.53	3.83	0.56	1.78	0.17	-
2. หลักคุณธรรม	3.80	0.70	3.64	0.65	3.55	0.72	3.80	0.02	(1,3)
3. หลักความโปร่งใส	3.57	0.75	3.44	0.65	3.38	0.66	2.37	0.10	-
4. หลักความรับผิดชอบ	3.71	1.12	3.69	1.15	3.41	1.09	2.03	0.13	-
5. หลักการมีส่วนร่วม	3.08	0.68	3.11	0.61	2.83	0.59	5.88	0.00	(1,3), (2,3)
6. หลักความคุ้มค่า	2.71	0.41	2.80	0.42	2.69	0.43	2.54	0.08	-
รวม	3.46	0.49	3.40	0.46	3.27	0.41	4.10	0.02	(1,3)

จากตารางที่ 19 ผลการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานางาจิหวัดนราธิวาส จำแนกตามตัวแปรอายุ ภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 (sig.= 0.02) เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Test) พบคู่ที่แตกต่างกัน 1 คู่ คือ ข้าราชการครูที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี กับ อายุสูงกว่า 50 ปี เมื่อเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย พบว่า ข้าราชการที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี ($\bar{X}$ = 3.45) มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมา คือ อายุ 30-50 ปี ($\bar{X}$ = 3.40) และอายุมากกว่า 50 ปี ($\bar{X}$ = 3.27) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายหลักพบว่า

หลักคุณธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 (sig.= 0.02) เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method) พบ คู่ที่แตกต่างกัน 1 คู่ คือ ข้าราชการที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี กับ อายุสูงกว่า 50 ปี เมื่อเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย พบว่า ข้าราชการที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี ($\bar{X}$ = 3.80) มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมา คือ อายุ 30-50 ปี ($\bar{X}$ = 3.64) และ อายุมากกว่า 50 ปี ($\bar{X}$ = 3.55) ตามลำดับ

หลักการมีส่วนร่วม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 (sig= 0.00) เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Test) พบ คู่ที่แตกต่างกัน 2 คู่ คู่แรก คือ ข้าราชการที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี กับอายุสูงกว่า 50 ปี คู่ที่สองคืออายุ 30-50ปี กับอายุสูงกว่า 50 ปี เมื่อเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย พบว่า ข้าราชการที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี ($\bar{X} = 3.08$) มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาคืออายุ 30-50 ปี ($\bar{X} = 3.11$) และอายุมากกว่า 50 ปี ($\bar{X} = 2.83$) ตามลำดับ

ตารางที่ 20 ผลการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส จำแนกตามตัวแปร วุฒิการศึกษาสูงสุด

การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลัก ธรรมาภิบาลของผู้บริหาร	วุฒิการศึกษาสูงสุด				T	Sig.
	ปริญญาตรี		ปริญญาโท			
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		
1. หลักนิติธรรม	3.85	0.57	3.80	0.54	0.66	0.51
2. หลักคุณธรรม	3.66	0.70	3.73	0.65	-0.81	0.42
3. หลักความโปร่งใส	3.49	0.70	3.43	0.68	0.69	0.49
4. หลักการมีส่วนร่วม	3.58	1.11	3.79	1.16	-1.64	0.10
5. หลักความรับผิดชอบ	3.02	0.65	3.09	0.63	-1.00	0.32
6. หลักความคุ้มค่า	2.74	0.42	2.75	0.43	0.02	0.99
รวม	3.38	0.48	3.44	0.42	-1.07	0.29

จากตารางที่ 20 ผลการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส จำแนกตามตัวแปร วุฒิการศึกษาสูงสุด ภาพรวม และรายหลัก ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 21 ผลการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส จำแนกตามตัวแปร ประสิทธิภาพในการทำงาน

การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลัก ธรรมาภิบาลของผู้บริหาร	ประสบการณ์ในการทำงาน						F	Sig.
	ต่ำกว่า		10-20 ปี		สูงกว่า			
	10 ปี				20 ปี			
	(1)		(2)		(3)			
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		
1. หลักนิติธรรม	3.84	0.59	3.84	0.52	3.67	0.56	0.47	0.62
2. หลักคุณธรรม	3.71	0.70	3.64	0.68	3.43	0.64	1.13	0.33
3. หลักความโปร่งใส	3.51	0.73	3.43	0.65	3.16	0.47	1.65	0.19
4. หลักความรับผิดชอบ	3.58	1.14	3.75	1.12	3.43	1.12	1.14	0.32
5. หลักการมีส่วนร่วม	3.05	0.68	3.04	0.58	2.81	0.55	0.66	0.52
6. หลักความคุ้มค่า	2.75	0.43	2.72	0.39	2.94	0.53	1.36	0.26
รวม	3.40	0.48	3.39	0.45	3.21	0.50	0.78	0.46

จากตารางที่ 21 ผลการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส จำแนกตามตัวแปรประสพการณ์ในการทำงาน ภาพรวมและรายหลักไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 22 ผลการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามตัวแปร ขนาดของสถานศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่

การบริหารสถานศึกษา โดยใช้หลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหาร	ขนาดของสถานศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่						F	Sig.	คู่ที่ แตกต่าง
	เล็ก		กลาง		ใหญ่				
	(1)		(2)		(3)				
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D			กัน
1. หลักนิติธรรม	4.13	0.43	3.93	0.55	3.64	0.55	16.63	0.00	(1,3), (2,3)
2. หลักคุณธรรม	4.11	0.60	3.82	0.67	3.37	0.62	26.95	0.00	(1,3), (2,3)
3. หลักความโปร่งใส	4.15	0.60	3.51	0.62	3.27	0.72	23.22	0.00	(1,2),(1,3), (2,3)
4. หลักความรับผิดชอบ	3.73	1.18	3.59	1.15	3.68	1.10	0.37	0.69	-
5. หลักการมีส่วนร่วม	3.02	0.64	3.07	0.69	2.99	0.57	0.65	0.52	-
6. หลักความคุ้มค่า	2.80	0.47	2.77	0.40	2.69	0.43	1.80	0.17	-
รวม	2.63	0.50	3.44	0.47	3.28	0.42	9.72	0.00	(1,3), (2,3)

จากตารางที่ 22 ผลการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามตัวแปรขนาดของสถานศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ ภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (sig.= 0.00) เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method) พบคู่ที่แตกต่างกัน 2 คู่ คู่แรก คือข้าราชการที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดใหญ่ และคู่ที่สองคือขนาดกลางกับขนาดใหญ่ เมื่อเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย พบว่า ขนาดกลาง ($\bar{X} = 3.44$) มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาคือขนาดใหญ่ ($\bar{X} = 3.28$) และขนาดเล็ก ($\bar{X} = 2.63$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายหลักพบว่า

หลักนิติธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01(sig.= 0.00) เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Test) พบคู่ที่แตกต่างกัน 2 คู่ คู่แรก คือ ขนาดเล็กกับขนาดใหญ่ และคู่ที่สองคือขนาดกลางกับขนาดใหญ่ เมื่อเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย

พบว่า ขนาดเล็ก ($\bar{X} = 4.13$) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือขนาดกลาง ($\bar{X} = 3.93$) และขนาดใหญ่ ($\bar{X} = 3.64$) ตามลำดับ

หลักคุณธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 (sig.= 0.00) เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Test) พบคู่ที่แตกต่างกัน 2 คู่ คู่แรกคือ ขนาดเล็กกับขนาดใหญ่ และคู่ที่สองคือขนาดกลางกับขนาดใหญ่ เมื่อเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยพบว่า ขนาดเล็ก ($\bar{X} = 4.11$) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือขนาดกลาง ($\bar{X} = 3.82$) และขนาดใหญ่ ($\bar{X} = 3.37$) ตามลำดับ

หลักความโปร่งใส แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 (sig.= 0.00) เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Test) พบคู่ที่แตกต่างกัน 3 คู่ คู่แรกคือ ขนาดเล็กกับขนาดกลาง คู่ที่สองคือขนาดเล็กกับขนาดใหญ่ และคู่สุดท้ายคือขนาดกลางกับขนาดใหญ่ เมื่อเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยพบว่า ขนาดเล็ก ($\bar{X} = 4.15$) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือขนาดกลาง ($\bar{X} = 3.51$) และขนาดใหญ่ ($\bar{X} = 3.27$) ตามลำดับ

ตารางที่ 23 ผลการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามตัวแปร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่

การบริหารสถานศึกษา โดยใช้หลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหาร	สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ที่ปฏิบัติหน้าที่						F	Sig.	คู่ที่ แตกต่าง กัน
	สพป.นธ 1		สพป.นธ 2		สพป.นธ 3				
	(1)		(2)		(3)				
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D			
1. หลักนิติธรรม	4.19	0.41	3.66	0.58	3.46	0.40	76.78	0.00	(1,2),(1,3), (2,3)
2. หลักคุณธรรม	4.11	0.55	3.58	0.58	3.02	0.50	103.29	0.00	(1,2),(1,3), (2,3)
3. หลักความโปร่งใส	3.80	0.63	3.45	0.68	2.91	0.42	55.56	0.00	(1,2),(1,3), (2,3)
4. หลักความรับผิดชอบ	3.52	1.17	3.76	1.10	3.66	1.11	1.68	0.19	-

ตารางที่ 23 (ต่อ)

การบริหารสถานศึกษา โดยใช้หลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหาร	สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ที่ปฏิบัติหน้าที่						F	Sig.	คู่ที่ แตกต่างกัน
	สพป.นธ 1		สพป.นธ 2		สพป.นธ 3				
	(1)		(2)		(3)				
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D			
5. หลักการมีส่วนร่วม	3.06	0.65	3.09	0.68	2.90	0.56	2.48	0.09	-
6. หลักความคุ้มค่า	2.78	0.43	2.78	0.41	2.61	0.39	5.50	0.00	(1,2),(2,3)
รวม	3.56	0.45	3.39	0.44	3.09	0.38	29.53	0.00	(1,2),(1,3), (2,3)

จากตารางที่ 23 ผลการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส จำแนกตามตัวแปรสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 (sig.= 0.00) เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Test) พบคู่ที่แตกต่างกัน 3 คู่ คู่แรกคือ สพป.นธ. 1 กับ สพป.นธ. 2 คู่ที่สอง คือ สพป.นธ.1 กับสพป.นธ. 3 และคู่สุดท้ายคือ สพป.นธ. 2 กับ สพป.นธ. 3 เมื่อเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย พบว่า สพป.นธ 1 ($\bar{X} = 3.56$) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือสพป.นธ. 2 ($\bar{X} = 3.39$) และสพป.นธ. 3 ($\bar{X} = 3.09$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายหลักพบว่า

หลักนิติธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 (sig.= 0.00) เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Test) พบคู่ที่แตกต่างกัน 3 คู่ คู่แรกคือ สพป.นธ. 1 กับ สพป.นธ. 2 คู่ที่สอง คือ สพป.นธ. 1 กับ สพป.นธ. 3 และคู่สุดท้าย คือ สพป.นธ. 2 กับสพป.นธ. 3 เมื่อเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย พบว่า สพป.นธ. 1 ($\bar{X} = 4.19$) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือสพป.นธ. 2 ($\bar{X} = 3.66$) และสพป.นธ. 3 ($\bar{X} = 3.46$) ตามลำดับ

หลักคุณธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 (sig.= 0.00) เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Test) พบคู่ที่แตกต่างกัน 3 คู่ คู่แรกคือ สพป.นธ. 1 กับ สพป.นธ. 2 คู่ที่สอง คือ สพป.นธ. 1 กับ สพป.นธ. 3 และคู่สุดท้าย คือ สพป.นธ. 2 กับสพป.นธ. 3 เมื่อเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย พบว่า สพป.นธ. 1 ($\bar{X} = 4.11$) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือสพป.นธ. 2 ($\bar{X} = 3.58$) และสพป.นธ. 3 ($\bar{X} = 3.02$) ตามลำดับ

หลักความโปร่งใส แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 (sig.= 0.00) เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Test) พบคู่ที่แตกต่างกัน 3 คู่ คู่แรก คือ สพป.นธ 1 กับ สพป.นธ 2 คู่ที่สอง คือ สพป.นธ 1 กับ สพป.นธ 3 และคู่สุดท้าย คือ สพป.นธ 2 กับ สพป.นธ 3 เมื่อเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย พบว่า สพป.นธ 1 ($\bar{X} = 3.80$) มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาคือ สพป.นธ 2 ($\bar{X} = 3.45$) และ สพป.นธ 3 ($\bar{X} = 2.91$) ตามลำดับ

หลักความคุ้มค่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 (sig.= 0.00) เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Test) พบคู่ที่แตกต่างกัน 2 คู่ คู่แรก คือ สพป.นธ 1 กับ สพป.นธ 2 คู่ที่สอง คือ สพป.นธ 2 กับ สพป.นธ 3 เมื่อเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย พบว่า สพป.นธ 1 ($\bar{X} = 2.78$) และ สพป.นธ 2 ($\bar{X} = 2.78$) มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน และ สพป.นธ 3 ($\bar{X} = 2.91$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ประมวลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส ทั้ง 6 หลัก

ในส่วนนี้ผู้ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส ตอบกลับมา 196 ชุด จากแบบสอบถาม 368 ชุด คิดเป็นร้อยละ 53.26 โดยผู้วิจัยนำเสนอปัญหาและข้อเสนอแนะที่ได้มาสังเคราะห์โดยเรียงลำดับตามความถี่จากมากไปหาน้อย ดังนี้

ตารางที่ 24 แสดงความถี่ของข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส ในด้านหลักนิติธรรม

หลักนิติธรรม	ความถี่
1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถานศึกษาอย่างเคร่งครัดและต้องมีการลงโทษผู้ที่ทำผิดกฎระเบียบ ข้อบังคับอย่างจริงจัง	15
2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสนใจในการปรับปรุง กฎระเบียบที่กำหนดขึ้นให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา	14
3. ผู้บริหารควรมีการประชุมเพื่อแนะนำและให้ความรู้แก่คณะกรรมการสถานศึกษาเกี่ยวกับ กฎระเบียบ และข้อบังคับของสถานศึกษา	13

จากตารางที่ 24 แสดงความถี่ของข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาสในด้านหลักนิติธรรม พบว่าข้าราชการครูได้ให้ข้อเสนอแนะซึ่งเรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อยดังนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถานศึกษาอย่างเคร่งครัดและต้องมีการลงโทษผู้ที่ทำผิดกฎระเบียบ ข้อบังคับอย่างจริงจัง รองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสนใจในการปรับปรุง กฎระเบียบที่กำหนดขึ้นให้ เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา และน้อยที่สุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการประชุมเพื่อแนะนำและให้ความรู้แก่คณะกรรมการสถานศึกษาเกี่ยวกับ กฎระเบียบ และข้อบังคับของสถานศึกษา ตามลำดับ

ตารางที่ 25 แสดงความถี่ของข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส ในด้านหลักคุณธรรม

	หลักคุณธรรม	ความถี่
1	ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการสั่งการต่อผู้ใต้บังคับบัญชา โดยเลือกพิจารณาจากความรู้ ความสามารถของบุคลากรเป็นหลัก	20
2	สถานศึกษาควรมีจัดทำโครงการยกย่องบุคคลกรที่มีปฏิบัติงานที่มีคุณธรรม จริยธรรมที่ดีเด่นในแผนปฏิบัติงานประจำปีเพื่อเป็นขวัญและกำลังใจต่อผู้ใต้บังคับบัญชา	18
3	ผู้บริหารสถานศึกษาควรรับฟังความคิดเห็นส่วนใหญ่มาใช้ในการตัดสินใจ	15

จากตารางที่ 25 แสดงความถี่ของข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส ในด้านหลักคุณธรรม พบว่า ข้าราชการครูได้ให้ข้อเสนอแนะซึ่งเรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อยดังนี้ คือผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการสั่งการต่อผู้ใต้บังคับบัญชาโดยเลือกพิจารณาจากความรู้ ความสามารถของบุคลากรเป็นหลัก รองลงมา คือสถานศึกษาควรมีจัดทำโครงการยกย่องบุคคลกรที่มีปฏิบัติงานที่มีคุณธรรม จริยธรรมที่ดีเด่นในแผนปฏิบัติงานประจำปี เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจต่อผู้ใต้บังคับบัญชา และน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรรับฟังความคิดเห็นส่วนใหญ่มาใช้ในการตัดสินใจ ตามลำดับ

ตารางที่ 26 แสดงความถี่ของข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส ในด้านหลักความโปร่งใส

	หลักความโปร่งใส	ความถี่
1	ผู้บริหารสถานศึกษาควรชี้แจงให้กับบุคลากรทุกคนทราบเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณของสถานศึกษา	23
2	ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการตรวจสอบการใช้งบประมาณของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ	19
3	ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการตรวจสอบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลงานของผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้รับผิดชอบเกี่ยวกับงบประมาณอย่างต่อเนื่อง	17

จากตารางที่ 26 แสดงความถี่ของข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส ในด้านหลักความโปร่งใส พบว่า ข้าราชการครูได้ให้ข้อเสนอแนะ ซึ่งเรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อยดังนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรชี้แจงให้กับบุคลากรทุกคนทราบเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณของสถานศึกษา รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการตรวจสอบการใช้งบประมาณของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ และน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการตรวจสอบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลงานของผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้รับผิดชอบเกี่ยวกับงบประมาณอย่างต่อเนื่องตามลำดับ

ตารางที่ 27 แสดงความถี่ของข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส ในด้านหลักการมีส่วนร่วม

หลักการมีส่วนร่วม		ความถี่
1	ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้บุคลากรและนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน	30
2	ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้คณะกรรมการ การสถานศึกษา เข้าร่วมประชุมร่วมกับคณะครูเพื่อให้มีส่วนร่วมในการรับรู้ ในการจัดกิจกรรมของสถานศึกษา	27
3	ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา	24

จากตารางที่ 27 แสดงความถี่ของข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส ในด้านหลักการมีส่วนร่วม พบว่า ข้าราชการครูได้ให้ข้อเสนอแนะ ซึ่งเรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อยดังนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้บุคลากรและนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้คณะกรรมการ การสถานศึกษา เข้าร่วมประชุมร่วมกับคณะครูเพื่อให้มีส่วนร่วมในการรับรู้ ในการจัดกิจกรรมของสถานศึกษา และน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา ตามลำดับ

ตารางที่ 28 แสดงความถี่ของข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส ในด้านหลักความรับผิดชอบ

	หลักความรับผิดชอบ	ความถี่
1	ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการกำหนดหน้าที่รับผิดชอบงานต่างๆให้เหมาะสมกับความสามารถและความถนัดของบุคลากร	27
2	ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการกำหนดขั้นตอนในการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลหน้าที่ของบุคลากรอย่างชัดเจน	25
3	ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการนิเทศการสอนของครูอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ	24

จากตารางที่ 28 แสดงความถี่ของข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาสในด้านหลักความรับผิดชอบ พบว่า ข้าราชการครูได้ให้ข้อเสนอแนะซึ่งเรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อยดังนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการกำหนดหน้าที่รับผิดชอบงานต่างๆให้เหมาะสมกับความสามารถและความถนัด รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการกำหนดขั้นตอนในการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลหน้าที่ของบุคลากรอย่างชัดเจน และน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการนิเทศการสอนของครูอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ตามลำดับ

ตารางที่ 29 แสดงความถี่ของข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส ในด้านหลักความคุ้มค่า

	หลักการความคุ้มค่า	ความถี่
1	ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการใช้งบประมาณในการจัดการศึกษาให้เป็นตามวัตถุประสงค์	32
2	ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีวิสัยทัศน์ และมีทักษะความรู้ เกี่ยวกับการบริหารจัดการการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า	30
3	ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการจัดให้มีการรณรงค์การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นและนำมาบูรณาการใช้กับการจัดการศึกษา	25

จากตารางที่ 29 แสดงความถี่ของข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส ในด้านหลักความคุ้มค่า พบว่า ข้าราชการครูได้ให้ข้อเสนอแนะซึ่งเรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อยดังนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการใช้งบประมาณในการจัดการศึกษาให้เป็นตามวัตถุประสงค์ รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องควรมีวิสัยทัศน์ มีทักษะความรู้ เกี่ยวกับการบริหารจัดการการใช้ทรัพยากรในชุมชนมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างคุ้มค่า และน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการจัดให้มีการรณรงค์การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นและนำมาบูรณาการใช้กับการจัดการศึกษา ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การนำเสนอในบทนี้ ผู้วิจัยจะกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย สมมติฐานของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะในการวิจัย ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ วุฒิการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ในการทำงาน ขนาดของสถานศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ และสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่
3. เพื่อประมวลข้อเสนอแนะการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส

สมมติฐานการวิจัย

1. ข้าราชการครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารแตกต่างกัน
2. ข้าราชการครูที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารแตกต่างกัน
3. ข้าราชการครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารแตกต่างกัน
4. ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารแตกต่างกัน

5. ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษา ที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารแตกต่างกัน

6. ข้าราชการครูที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2555 จำนวน 4,667 คน จากสถานศึกษา 342 แห่ง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2555 ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Simple Size) โดยใช้สูตรของยามานะ (Yamane) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 369 คนจากนั้นใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นอย่างเป็นสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) แล้วทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยการจับฉลากแบบไม่คืนกลับ (Without Replacement)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้แบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) โดยจำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ วุฒิการศึกษา สูงสุด ประสบการณ์ในการทำงาน ขนาดของสถานศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ และสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ตามหลักการของลิเคิร์ท (Likert Scale) ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ดังนี้ รวมทั้งสิ้น จำนวน 60 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด (Open-ended Questionnaire) เกี่ยวกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา ทั้ง 6 หลัก คือ

หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม และ หลักความคุ้มค่า

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ขออนุญาตรับรองจากสำนักงานบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา เพื่อขอความร่วมมือจากผู้บริหารสถานศึกษาต่าง ๆ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเครื่องมือการวิจัยโดยผู้วิจัยดำเนินการนำไปส่งตัวแทนครูแกนนำของสถานศึกษาต่าง ๆ เพื่อช่วยดำเนินการอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. นำแบบสอบถามจำนวน 369 ชุด กระจายกลุ่มตัวอย่างไปตามสถานศึกษาต่าง ๆ โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บด้วยตนเองบางส่วนและนำไปส่งตัวแทนครูแกนนำของสถานศึกษาต่าง ๆ เพื่อช่วยดำเนินการอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วดำเนินการเก็บคืนภายใน 2 สัปดาห์

3. รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากสถานศึกษา จำนวน 369 ชุด ได้รับกลับคืนที่อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ จำนวน 368 ชุด คิดเป็นร้อยละ 99.70

4. ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้ข้อมูลครบถ้วนตามที่ต้องการแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามแนวทางการวิจัยเชิงปริมาณ คือ ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อวิเคราะห์หาค่าสถิติต่างๆ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยการแจกแจงความถี่ (frequency) และร้อยละ (Percentage) โดยจำแนกตามตัวแปรเพศ อายุ วุฒิการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ในการทำงาน ขนาดของสถานศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ และสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่นำเสนอเป็นตารางประกอบการบรรยายผล

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส โดยวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้ คือ

1. ระดับการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) นำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

2. เปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ วุฒิการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ในการทำงาน ขนาดของสถานศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ และสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติทดสอบ t - test แบบ Two Independent Sample Test และ F-test โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Anova) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยจะมีการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

ตอนที่ 3 ประมวลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส ทั้ง 6 หลัก คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม และหลักความคุ้มค่า นำมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำเสนอข้อมูลเป็นความเรียง

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส ซึ่งสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการวิจัยพบว่า พบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวนทั้งสิ้น 368 คน จำแนกตามตัวแปรเพศ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 54.10 และเพศชายคิดเป็นร้อยละ 45.90 จำแนกตามตัวแปรอายุ ส่วนใหญ่อายุ 30-50 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.20 รองลงมาอายุต่ำกว่า 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 38.00 และสูงกว่า 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 21.70 ตามลำดับ จำแนกตามตัวแปรวุฒิการศึกษาสูงสุด ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 72.30 และวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 27.70 จำแนกตามตัวแปรประสบการณ์ในการทำงาน ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 62.50 รองลงมา มีประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 10-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 34.80 และมีประสบการณ์ในการสูงกว่า 20 ปี คิดเป็น

ร้อยละ 2.70 ตามลำดับ จำแนกตามตัวแปร ขนาดของสถานศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ ส่วนใหญ่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาขนาดกลาง คิดเป็นร้อยละ 54.30 รองลงมาสถานศึกษาขนาดใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 37.20 และสถานศึกษาขนาดเล็ก คิดเป็นร้อยละ 8.40 ตามลำดับ จำแนกตามตัวแปรสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ส่วนใหญ่ ปฏิบัติหน้าที่ สพป.นธ 1 คิดเป็นร้อยละ 41.30 รองลงมา สพป.นธ 2 คิดเป็นร้อยละ 37.20 และ สพป.นธ 3 คิดเป็นร้อยละ 21.50 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส

ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส

จากการวิจัย ภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายหลัก พบว่าหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม และหลักการมีส่วนร่วม มีการอยู่ในระดับมาก ส่วนหลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยหลักที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ หลักนิติธรรม รองลงมา คือหลักคุณธรรม และหลักการมีส่วนร่วม ตามลำดับ ส่วนหลักที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ หลักความคุ้มค่า

หลักนิติธรรม ภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือ ผู้บริหารดำเนินการบริหารพัสดุและสินทรัพย์โดยมีแนวปฏิบัติที่ชัดเจน และเป็นไปตามกฎระเบียบทางราชการ รองลงมา คือ ผู้บริหารดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขึ้น พื้นฐานของสถานศึกษาอย่างถูกต้องตามระเบียบ และผู้บริหารมีการมอบหมายงานให้บุคลากรได้ทำงานตามความรู้ ความสามารถที่เหมาะสมเป็นไปตามระเบียบของทางราชการ ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติ น้อยที่สุด คือ ผู้บริหารดำเนินการจัดทำและเสนอของบประมาณต่อเขตพื้นที่การศึกษาตามระเบียบทางราชการ

หลักคุณธรรม ภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือ ผู้บริหารมีการพิจารณาการรับนักเรียนเข้าเรียนเป็นไปด้วย ความเสมอภาค และทั่วถึงตามแผนที่กำหนด รองลงมาคือ ผู้บริหารดำเนินการจัดโครงการที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ด้านคุณธรรมจริยธรรมให้บุคลากรในสถานศึกษา และผู้บริหารดำเนินการประเมินผลการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลงานของบุคลากรด้วยความถูกต้องและเป็นธรรมตามลำดับ ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติ น้อยที่สุดคือ ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้จัดกิจกรรมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยยึดมั่นใน 3 D คือ ประชาธิปไตย คุณธรรมจริยธรรม และห่างไกลยาเสพติด

หลักความโปร่งใส ภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองสามารถตรวจสอบข้อมูล การทำงานและผลการจัดการศึกษาได้ รองลงมา คือ ผู้บริหารดำเนินการใช้จ่ายงบประมาณเป็นไปอย่างเปิดเผย และสามารถตรวจสอบได้ และผู้บริหารบริหารงานการจัดซื้อจัดจ้าง และการงบประมาณ เป็นไปตามแผนที่กำหนดอย่างเป็นระบบสามารถตรวจสอบได้ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติ น้อยที่สุด คือ ผู้บริหารดำเนินการให้ครูผู้สอนตัดสินผลการเรียนด้วยความ ถูกต้อง เป็นปัจจุบัน และสามารถตรวจสอบได้

หลักการมีส่วนร่วม ภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการพัฒนา หลักสูตร และประเมินผลการใช้หลักสูตร รองลงมาคือ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชน มีส่วนร่วม ในการสนับสนุนการพัฒนาวิชาการและการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและผู้บริหารดำเนินการให้ บุคลากรมีส่วนร่วมในการ ประเมินผลการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลงานซึ่งกัน และกัน ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือผู้บริหารสถานศึกษาบริหารงานโดยให้ทุก ฝ่ายมีส่วนร่วมในการสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนทุกด้าน

หลักความรับผิดชอบ ภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีการการปฏิบัติมากที่สุด คือ ผู้บริหารสนับสนุนให้บุคลากรมีความรับผิดชอบต่อการจัดการ เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและมุ่งให้นักเรียน ปฏิบัติจริง รองลงมาผู้บริหารดำเนินงานเป็นไป ตามแผนพัฒนาการศึกษาและ แผนปฏิบัติการประจำปีอย่างมีคุณภาพและผู้บริหารดำเนินการ บริหารบุคลากรด้วยความรับผิดชอบให้ทุกฝ่ายมีขวัญและกำลังใจในการทำงาน ตามลำดับ ส่วนข้อ ที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารดำเนินการพัฒนาระบบการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการ สอนของสถานศึกษาอย่างดี

หลักความคุ้มค่า ภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือ ผู้บริหารดำเนินการบริหาร โดยการระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ ของชุมชนมาสนับสนุน และใช้อย่างประหยัด คุ้มค่า รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาบริหารงาน โดยมีการลดขั้นตอนการ ปฏิบัติงานหรือการให้บริการ และ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอน ผลิต สื่อการเรียนการสอนโดยใช้วัสดุที่เหลือใช้ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้ง่ายขึ้น ตามลำดับ ส่วน ข้อที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือผู้บริหารดำเนินการให้มีกระบวนการควบคุม ตรวจสอบดูแล บำรุงรักษา และจำหน่ายพัสดุอย่างต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน

ผลการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส

1. จำแนกตามตัวแปรเพศ ภาพรวมและรายหลักไม่แตกต่างกัน
2. จำแนกตามตัวแปรอายุ ภาพรวม หลักคุณธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method) พบคู่ที่แตกต่างกัน 1 คู่ คือ ข้าราชการที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี กับ สูงกว่า 50 ปี ส่วนหลักการมีส่วนร่วม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method) พบ คู่ที่แตกต่างกัน 2 คู่ คู่แรก คือ ข้าราชการที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี กับ อายุสูงกว่า 50 ปี และคู่ที่สอง คือ อายุ 30-50 ปี กับ อายุสูงกว่า 50 ปี เมื่อเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย ภาพรวม หลักคุณธรรม และหลักการมีส่วนร่วม พบว่า ข้าราชการที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมา คือ อายุ 30-50 ปี และ อายุมากกว่า 50 ปี ตามลำดับ
3. จำแนกตามตัวแปรวุฒิการศึกษาสูงสุด ภาพรวม และรายหลักไม่แตกต่างกัน
4. จำแนกตามตัวแปรประสบการณ์ในการทำงาน ภาพรวม และรายหลักไม่แตกต่างกัน
5. จำแนกตามตัวแปร ขนาดของสถานศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ ภาพรวม หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม และหลักความโปร่งใส แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Test) ภาพรวม พบคู่ที่แตกต่างกัน 2 คู่ คู่แรก คือ ข้าราชการที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดใหญ่ และคู่ที่สองคือขนาดกลางกับขนาดใหญ่ เมื่อเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย พบว่า ขนาดกลาง มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาคือขนาดใหญ่ และขนาดเล็ก ตามลำดับ หลักนิติธรรมและหลักคุณธรรม พบคู่ที่แตกต่างกัน 2 คู่ คู่แรก คือ ขนาดเล็กกับขนาดใหญ่ และคู่ที่สองคือขนาดกลางกับขนาดใหญ่ เมื่อเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย พบว่า ขนาดเล็ก มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาคือขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ตามลำดับ ส่วนหลักความโปร่งใส พบคู่ที่แตกต่างกัน 3 คู่ คู่แรก คือ ขนาดเล็กกับขนาดกลาง คู่ที่สองคือขนาดเล็กกับขนาดใหญ่ และคู่สุดท้ายคือขนาดกลางกับขนาดใหญ่ เมื่อเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย พบว่า ขนาดเล็ก มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาคือขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ตามลำดับ
6. จำแนกตามตัวแปรสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ ภาพรวมหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส และหลักความคุ้มค่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Test) ภาพรวมหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม และหลักความโปร่งใสพบคู่ที่แตกต่างกัน 3 คู่ คู่แรกคือ สพป.นธ 1 กับ สพป.นธ 2 คู่ที่สอง คือ สพป.นธ 1 กับ สพป.นธ 3 และคู่สุดท้ายคือ สพป.นธ 2 กับ สพป.นธ 3 เมื่อเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย พบว่า สพป.นธ 1 มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมา คือ สพป.นธ 2 และ

สพป.นร 3 ตามลำดับ ส่วนหลักความคุ้มค่า พบคู่ที่แตกต่างกัน 2 คู่ คู่แรก คือ สพป.นร 1 กับ สพป.นร 2 คู่ที่สอง คือ สพป.นร 2 กับ สพป.นร 3 เมื่อเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย พบว่า สพป.นร 1 และ สพป.นร 2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน และ สพป.นร 3 มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดตามลำดับ

ตอนที่ 3 ประมวลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส ทั้ง 6 หลัก

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส ซึ่งได้จากแบบสอบถามที่ตอบกลับมา 196 ชุด จากแบบสอบถาม 368 ชุด คิดเป็นร้อยละ 53.26 ซึ่งผู้วิจัยได้วิเคราะห์ผลแล้วนำมาเขียนเป็นความเรียงได้ดังนี้

หลักนิติธรรม

จากการที่ข้าราชการครูได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส ด้านหลักนิติธรรม ซึ่งเรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อยดังนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติตาม กฎระเบียบของสถานศึกษาอย่างเคร่งครัดและต้องมีการลงโทษผู้ที่ทำผิดกฎระเบียบ ข้อบังคับอย่างจริงจัง รองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสนใจในการปรับปรุง กฎระเบียบที่กำหนดขึ้นให้ เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา และน้อยที่สุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการประชุมเพื่อแนะนำและให้ความรู้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาเกี่ยวกับ กฎระเบียบ และข้อบังคับ ของสถานศึกษา ตามลำดับ

หลักคุณธรรม

จากการที่ข้าราชการครูได้ระบุข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส ด้านหลักคุณธรรม ซึ่งเรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อยดังนี้ คือผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการสั่งการต่อผู้ใต้บังคับบัญชาโดยเลือกพิจารณาจากความรู้ความสามารถของบุคลากรเป็นหลัก รองลงมา คือ สถานศึกษาควรมีนโยบายยกย่องบุคคลกรที่มีปฏิบัติงานที่มีคุณธรรม จริยธรรมที่ดีเด่น เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจต่อผู้บังคับบัญชา และน้อยที่สุด

คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาให้เป็นที่ยอมรับของชุมชนและ
น่าเชื่อถือได้ตามลำดับ

หลักความโปร่งใส

จากการที่ข้าราชการครูได้ระบุข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลัก
ธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส ด้านหลักความโปร่งใส ซึ่งเรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย
ดังนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรชี้แจงให้กับบุคลากรทุกคนทราบเกี่ยวกับ การจัดสรรงบประมาณ
ของสถานศึกษา รองลงมา คือ สถานศึกษาควรตรวจสอบการใช้งบประมาณของสถานศึกษา
และน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรการชี้แจง และเปิดเผยให้ประชาชนได้ทราบ และ
สามารถตรวจสอบเกี่ยวกับการใช้งบประมาณของสถานศึกษา ตามลำดับ

หลักการมีส่วนร่วม

จากการที่ข้าราชการครูได้ระบุข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลัก
ธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ซึ่งเรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อย
ดังนี้คือผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้บุคลากรและนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน
รองลงมา คือผู้บริหารสถานศึกษาควรให้คณะกรรมการสถานศึกษา เข้าร่วมประชุมร่วมกับคณะครู
เพื่อให้มีส่วนร่วมในการรับรู้ ในการจัดกิจกรรมของสถานศึกษา และน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษา
ควรสนับสนุนให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาตามลำดับ

หลักความรับผิดชอบ

จากการที่ข้าราชการครูได้ระบุข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลัก
ธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส ด้านหลักความรับผิดชอบ ซึ่งเรียงลำดับความถี่จากมากไปหา
น้อยดังนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรชี้แจงให้กับบุคลากรทุกคนทราบเกี่ยวกับ การจัดสรร
งบประมาณของสถานศึกษา รองลงมา คือ สถานศึกษาควรตรวจสอบการใช้งบประมาณของ
สถานศึกษา และน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรการชี้แจง และเปิดเผยให้ประชาชนได้ทราบ
และสามารถตรวจสอบเกี่ยวกับการใช้งบประมาณของสถานศึกษา ตามลำดับ

หลักความคุ้มค่า

จากการที่ข้าราชการครูได้ระบุข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส ด้านหลักความคุ้มค่า ซึ่งเรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อยดังนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการใช้งบประมาณในการจัดการศึกษาให้เป็นตามวัตถุประสงค์ รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องควรมีวิสัยทัศน์ มีทักษะความรู้ เกี่ยวกับการบริหารจัดการ การใช้ทรัพยากรในชุมชนมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างคุ้มค่า และน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการจัดให้มีการรณรงค์การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นและนำมาบูรณาการใช้ในการจัดการศึกษา ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส ซึ่งสามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส

ผลการวิจัย พบว่า ระดับความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เฉลิม เทียงสงค์ (2549:82-84) ได้วิจัยเรื่องการศึกษาพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา มีความเห็นต่อพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 อยู่ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับ ขอหมาด ไบหมาดปั่นจ้อ และคณะ (2552 : 85) ได้ศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล ผลการวิจัยพบว่า ระดับการใช้หลัก ธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูลโดยรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของปริญญ์ สมักรการ (2551:136-162) ที่ ได้ศึกษาการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2 ตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครู และประธานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

สกลนคร เขต 2 ผลการวิจัยพบว่าการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลโดยรวมทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับมาก ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ เสริม เกื้อสังข์ (2551 : 62-75) ได้ศึกษาการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร สังกัดเทศบาลนครตรัง ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครตรังใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของบังอร จันกรม (2552 : 131-147) ได้ศึกษาการบริหารสถานศึกษา โดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารสถานศึกษา โดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายหลักพบว่าหลักที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือ หลักนิติธรรม รองลงมา คือ หลักคุณธรรม และหลักการมีส่วนร่วม ตามลำดับ ส่วนหลักที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุดคือ หลักความคุ้มค่า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อริศรา ขาวพล (2552 : 138-164) ที่ได้ศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา เอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สมุทรปราการเขต 1 ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษามีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลมากที่สุด 2 หลักคือ หลักนิติธรรม และหลักคุณธรรม แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของจำริญ บุรณกุล และคณะ (2547: 93-103) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องทัศนะของข้าราชการครู เกี่ยวกับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาพิจิตร พบว่า ข้าราชการครูมีทัศนะเกี่ยวกับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโดยหลักความคุ้มค่ามีทัศนะในการปฏิบัติสูงสุด ส่วนหลักคุณธรรม มีทัศนะในการปฏิบัติต่ำสุด ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรหมเมศวร์ คำผาบ (2549 : 69-76) ที่ได้วิจัยเรื่องการใช้หลักธรรมาภิบาลใน การบริหารงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานสถานศึกษา โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ หลักความคุ้มค่า ส่วนหลักที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ หลักนิติธรรม และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของพระปรเมศวร์ ปญญาวิชโร (แจ่มแจ้ง) (2554 : 152-160) ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ในเขตอาเภอพรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ ผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานในด้านหลักความคุ้มค่า มีค่าเฉลี่ยสูงสุดส่วนในด้านด้านหลักนิติธรรม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่า อาจเป็นเพราะว่าบริบทพื้นที่ที่ศึกษาแตกต่างกัน อาจเป็นไปได้ว่าจากเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ นับตั้งแต่ พ.ศ. 2547 เป็นต้นมา ทำให้ครูและบุคลากรทางการ

ศึกษาเกิดความไม่มั่นใจในความปลอดภัยของชีวิตและทรัพย์สิน ทำให้ครูต้องออกจากสถานศึกษา ก่อนเวลา หรืออาจต้องปิดสถานศึกษาเมื่อเกิดเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ทั้งนี้ก็เพื่อความ ปลอดภัย ดังที่ ศาสตราจารย์ เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ (2555 : 42) ได้สรุปผลกระทบจากเหตุการณ์ ความไม่สงบในพื้นที่ คือ ตั้งแต่ ปี พ.ศ.2547 ถึงปี พ.ศ. 2552 ข้าราชการครูได้ทำเรื่องขอย้ายออก เพิ่มขึ้นทุกปี อีกทั้งยังมีที่เสียชีวิตแล้ว ตั้งแต่ ปี 4 มกราคม พ.ศ.2547 ถึง 15 มกราคม พ.ศ. 2553 จำนวน 138 คน โดยจังหวัดที่มีการเสียชีวิตมากที่สุดคือ จังหวัดปัตตานี นราธิวาส และยะลา ตามลำดับ นอกจากนั้นสถานศึกษายังถูกเผา ตั้งแต่ มกราคม ปี พ.ศ. 2547 ถึง 6 ธันวาคม พ.ศ.2553 จำนวน 290 แห่ง โดยจังหวัดปัตตานีมีจำนวนมากที่สุด รองลงมา คือ นราธิวาส และยะลา ในการนี้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2553,ช-ท) ได้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาในเขตจังหวัดชายแดน ได้ เพื่อบูรณาการการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ สร้างโอกาสในการประกอ วิชาชีพและพัฒนาพื้นที่ โดยยึดแนวทางพระราชทานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและ “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” โดยมีโครงการพัฒนาศักยภาพด้านการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร สถานศึกษาในจังหวัดชายแดนได้ เป็นหนึ่งในโครงการที่จัดขึ้นเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพการ บริหารจัดการ เนื่องจากการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลนั้นเป็นเรื่องสำคัญที่ผู้บริหารและ ครูผู้สอนในสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญกับหลักการบริหารงานที่ดีทำให้จำเป็นต้องมีการพัฒนา ตนเองในการหาความรู้เพิ่มเติมโดยการศึกษาด้วยตนเองและการอบรมเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลมีการ นำมาใช้ปฏิบัติในสถานศึกษาของตนเพื่อให้การบริหารงานในสถานศึกษามีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีต่อการใช้หลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส จำแนก ตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ในการทำงาน ขนาดของสถานศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ และ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่

ผลการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตาม ความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส

1. จำแนกตามตัวแปรเพศ ภาพรวมและรายหลักไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตาม สมมุติฐานที่ได้ตั้งไว้ แต่สอดคล้องกับงานวิจัยของสันถวันท์ พยาเลียข (2552 : 73-93) ที่ได้ศึกษา การบริหารโรงเรียนตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ผลวิจัยพบว่าเมื่อจำแนกตามเพศไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ

งานวิจัยของ รินทร์ดี พิทักษ์ (2553:43) ได้ศึกษาพฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร ในทัศนะของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา ผลการศึกษาพบว่า ครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับพระมหาลา พิง ชีรปัญญา (2554: 77) ที่ได้ศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนนวมินทราชูทิศมัธยม จังหวัดนครสวรรค์ ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามธรรมาภิบาลของโรงเรียนนวมินทราชูทิศมัธยม โดยรวมและพิจารณาเป็นรายด้าน ไม่แตกต่างกัน แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของพระประเมศวร์ ปญญาวิชโร (แจ่มแจ้ง) (2554 : 152-160) ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ในเขตอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนที่มีเพศต่างกัน มีระดับความคิดเห็นว่าการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ในเขตอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ โดยรวมแตกต่างกัน

ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่า เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทและมีความสำคัญที่สุดในสถานศึกษาซึ่งหากผู้บริหารสถานศึกษา มีความเป็นผู้นำที่เข้มแข็ง เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง สามารถชักนำหรือสร้างแรงจูงใจให้ผู้ร่วมงานเกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดี และเป็นไปตามที่สถานศึกษาต้องการ ตลอดจนเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีเป้าหมายทางการศึกษาที่ชัดเจน มีการวางแผนการทำงานเป็นระบบมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความสามารถ มีทักษะการบริหารที่ดีเยี่ยม มีความตั้งใจจริงในการบริหารงาน มีความยุติธรรม มีคุณธรรมและจริยธรรมในการบริหารงาน ส่งผลให้ ผู้ร่วมงานไม่ว่าเป็นเพศหญิง หรือเพศชาย เกิดความเชื่อมั่น ศรัทธา มีทัศนคติที่ดี มีความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามเป้าหมาย

2. จำแนกตามตัวแปรอายุ จำแนกตามตัวแปรอายุ ภาพรวม หลักคุณธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Test) พบคู่ที่แตกต่างกัน 1 คู่ คือ ข้าราชการที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี กับ สูงกว่า 50 ปี ส่วนหลักการมีส่วนร่วม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Test) พบว่าคู่ที่แตกต่างกัน 2 คู่ คู่แรก คือ ข้าราชการที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี กับ อายุสูงกว่า 50 ปี และคู่ที่สอง คือ อายุ 30-50 ปี กับอายุสูงกว่า 50 ปี เมื่อเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย ภาพรวม หลักคุณธรรม และหลักการมีส่วนร่วม พบว่า ข้าราชการที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมา คือ อายุ 30-50 ปี และ อายุมากกว่า 50 ปี ตามลำดับ ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ได้ตั้งไว้ แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของเสริม เกื้อสังข์ (2551 : 62-75) ที่ได้ศึกษาการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร สังกัดเทศบาลนครตรัง

ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวม หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ ไม่แตกต่างกัน ส่วนหลักความโปร่งใส หลักความคุ้มค่า ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Test) แล้ว ไม่พบความแตกต่าง จึงไม่สามารถระบุความแตกต่าง เป็นรายคู่ได้ ไม่สอดคล้องกับพระมหาลา พิ้ง ธิรปญญา (2554 : 78) ที่ได้ศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนนวมินทราชูทิศ มัชฌิม จังหวัดนครสวรรค์ ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามธรรมาภิบาลของโรงเรียนนวมินทราชูทิศมัชฌิม โดยรวมและพิจารณาเป็นรายด้าน ไม่แตกต่างกัน กันทุกด้าน และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของพระปรเมศวร์ ปญญาชิโร (แจ่มแจ้ง) (2554:152-160) ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ในเขตอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนที่มีอายุต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ในเขตอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ โดยรวมไม่แตกต่างกัน

ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่า อาจเป็นเพราะว่าหลักธรรมาภิบาล เป็นหลักปฏิบัติในเชิงคุณธรรม ซึ่งผู้บริหารที่มีวุฒิภาวะมากอาจบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลมากกว่าผู้บริหารที่มีวุฒิภาวะน้อย หรือผู้บริหารที่มีวุฒิภาวะมากอาจบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลน้อยกว่า ผู้บริหารที่มีวุฒิภาวะน้อย ก็อาจเป็นไปได้ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก (Kohlberg 's Psychosocial Theory) เพราะว่าการที่บุคคลใช้เหตุผลในการเลือกที่จะกระทำหรือเลือกที่จะไม่กระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง จะแสดงให้เห็นถึงเหตุจูงใจหรือแรงจูงใจที่อยู่เบื้องหลังการกระทำของบุคคล หรืออาจกล่าวได้ว่า บุคคลผู้ที่มีจริยธรรมในระดับที่แตกต่างกันอาจมีการกระทำที่คล้ายคลึงกันได้ และบุคคลที่มีการกระทำที่เหมือนกันอาจมีเบื้องหลังการกระทำและระดับจริยธรรมแตกต่าง (พิชญ์สินี ดวงศรี , 2555 : ไม่ปรากฏเลขหน้า)

3. จำแนกตามตัวแปรวุฒิการศึกษาสูงสุด ภาพรวม และรายหลักไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ได้ตั้งไว้ แต่สอดคล้องกับงานวิจัยของเสริม เกื้อสังข์ (2551 : 62-75) ที่ได้ศึกษาการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร สังกัดเทศบาลนครตรัง ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษา ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารการศึกษาโดยภาพรวมและหลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของกฤษฎา คงรัตน์ และคณะ(2547 : 58-98) ที่ได้ศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 7 ผลการวิจัยพบว่า เมื่อจำแนกตามวุฒิการศึกษา ภาพรวม

ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายหลัก พบว่าส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านหลัก นิติธรรม และด้านความโปร่งใส สอดคล้องกับงานวิจัยของชอหมาดไบหมาดปันจ่อและคณะ (2552 : 91) ที่ได้ศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล ผลการวิจัยพบว่า จำแนกตามวุฒิการศึกษาสูงสุดของผู้บริหาร โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรมด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักการมีส่วนร่วมไม่มีความแตกต่างกัน และสอดคล้องกับพระมหาลา พิง ชีรปัญญา (2554: 70-95) ที่ได้ศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนนวมินทราชูทิศมัธยม จังหวัดนครสวรรค์ ผลการวิจัยพบว่า พบว่า บุคลากรที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนนวมินทราชูทิศมัธยม ภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า หลักความคุ้มค่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของรินทร์ดี พิทักษ์ (2553 :44) ที่ได้ศึกษาพฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร ในทัศนะของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดสงขลา ผลการศึกษา พบว่าครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดสงขลา โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีมีความคิดเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลสูงกว่าครูที่สำเร็จการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระประเมศวร์ ปัญญาวิโร (แจ่มแจ้ง) (2554 : 152-160) ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในเขตอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีระดับความคิดเห็นว่าการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในเขตอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ โดยรวมแตกต่างกัน และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของอัสมาน โต๊ะมี (2555:81-88) ได้ศึกษาการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของข้าราชการครูอำเภอจะนะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 3 ผลการศึกษาพบว่า ข้าราชการครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีทัศนะต่อการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมมีความแตกต่างกัน

ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่า เนื่องจากปัจจุบัน มีพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 เป็นกฎหมายคุ้มครองให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มีสิทธิอย่างเสมอภาค เท่าเทียมกัน ในเรื่องของการ

ได้รับประโยชน์ตอบแทนและการประกันความมั่นคง ทำให้ครูไม่ว่าครูมีวุฒิการศึกษาที่แตกต่างกัน ต่างก็มีขวัญกำลังใจ และมีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานเท่าเทียมกัน จึงไม่มีผลต่อความคิดเห็น ซึ่งสอดคล้องกับบังอร จันกรม (2552 : 54) ได้กล่าวสรุปว่า บริหารงานด้วยหลักธรรมาภิบาลเป็นสิ่งที่ทุกหน่วยงานและทุกองค์กรไม่สามารถปฏิเสธที่จะนำมาสู่การปฏิบัติได้ เพราะการบริหารจัดการที่ดีหรือหลักธรรมาภิบาลได้นำมาซึ่งการพัฒนาองค์กรและเป็นการทำงานที่มีระบบอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะทุกหน่วยงาน ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานเอกชน หน่วยงานรัฐบาล หรือแม้แต่ภาคประชาชน หากมีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงานแล้ว ก็จะนำองค์กรนั้นสู่การพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพและมีประสิทธิภาพ หากนำมาใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล ส่งผลให้สถานศึกษา มีหน้าที่ความรับผิดชอบที่สูงขึ้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงาน อันประกอบด้วย หลักคุณธรรม หลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า เพื่อให้การบริหารสถานศึกษามีความก้าวหน้า สามารถพัฒนาได้อย่างต่อเนื่องเต็มศักยภาพและมีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน ก่อให้เกิดความเชื่อมั่นจากภายนอก นำไปสู่การให้ความร่วมมือในการพัฒนาสถานศึกษาสืบไป

4. จำแนกตามตัวแปร ประสพการณ์ในการทำงาน ภาพรวมและรายหลักไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ได้ตั้งไว้ แต่สอดคล้องกับงานวิจัยของเกียรติศักดิ์ ศรีสมพงษ์ (2548 : 96-98) ได้ศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อสภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรีที่มีประสพการณ์ในการบริหารของผู้บริหารแตกต่างกัน ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของจำนงค์ นาหนองตูม (2550 : 78-94) ที่ได้ศึกษาการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการบริหารของผู้อำนวยการสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการครูที่มีประสพการณ์ทำงานต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการบริหารของผู้อำนวยการสถานศึกษาโดยภาพรวมไม่แตกต่าง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ซอหมาด ไบหมาดปันจ่อและคณะ (2552 : 91) ได้ศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูล ผลการวิจัยพบว่า เมื่อจำแนกตามประสพการณ์การบริหารโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักการมีส่วนร่วม ไม่มีความแตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ บังอร จันกรม (2552 : 131-147) ที่ได้ศึกษาการ

บริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า เมื่อจำแนกตามตัวแปรตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายหลัก พบว่าส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน ยกเว้น หลักความคุ้มค่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของพระปรเมศวร์ ปญญาวชิโร (แจ่มแจ้ง) (2554 : 152-160) ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ในเขตอำเภอบรรพพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนที่มีอายุราชการต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในเขตอำเภอบรรพพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ โดยรวมไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับอชมาน โตะมี (2555:81-88) ได้ศึกษาการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของข้าราชการครูอำเภอจะแนะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับมัธยมศึกษาในเขต 3 ผลการศึกษาค้นพบว่า ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกันมีทัศนะต่อการบริหารงานบุคคลตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยกฤษณา คงรัตน์และคณะ (2547 : 99-112) ที่ได้ศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 7 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่ผู้บริหารในหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม และหลักความคุ้มค่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของสามารดี อินตามูล (2548:105-121) ที่ได้ศึกษาการใช้ธรรมาภิบาลในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ผลการวิจัย พบว่า การใช้ธรรมาภิบาลในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งต่างกัน ภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายหลักแตกต่างกัน ยกเว้น หลักความคุ้มค่า ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ของเฉลิม เทียงสงค์ (2549:82-84) ที่ได้วิจัยเรื่องการศึกษาพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาพลันธุ์เขต 2 จากผลสรุปการวิจัยพบว่าข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ พฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งโดยรวมและรายด้าน และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของรินทร์ดี พิกักย์ (2553 :44) ได้ศึกษาพฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในทัศนะของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา ผลการศึกษา พบว่าครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของ

ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลาโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาลาพิง ชีรปัญญา (2554: 70-95)ที่ได้ศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนนวมินทราชูทิศมัธยม จังหวัดนครสวรรค์ ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนนวมินทราชูทิศมัธยม ภาพรวมรวม หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่ามี พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่มีระดับ .05 ส่วนด้านอื่นไม่แตกต่างกัน

ทั้งนี้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า อาจเป็นเพราะว่าการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษานั้นต้องมีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารทั้ง 4 ด้านคือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงาน บุคคล และการบริหารงานทั่วไป เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารงานที่สูงสุด ซึ่งวันเพ็ญ หรุจิตตรีวัฒน์ (2544 : 8) ได้กล่าวว่าในการบริหารสถานศึกษามัธยมศึกษาซึ่งเป็นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาประเทศให้มั่นคงและยั่งยืน เพราะเป็นการจัดการศึกษาตามมาตรฐานให้กับนักเรียนเพื่อเลือกวิถีทางในการดำเนินชีวิตและผลิตกำลังคนในระดับกลาง นับว่าเป็นภารกิจที่สำคัญในการบริหารการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษา การบริหารสถานศึกษาจะดำเนินไปด้วยดีมีความเจริญก้าวหน้า ผู้บริหารต้องใช้เทคนิคหรือหลักการบริหารต่างๆ ตลอดจน ความรู้ ความสามารถ ความชำนาญที่มีอยู่ ทำให้สถานศึกษาไปสู่เป้าหมาย การศึกษาที่กำหนดไว้ ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะเป็นผู้บริหารสูงสุดขององค์กร จะต้องให้ประโยชน์สูงสุดแก่องค์กรและมีบทบาทหน้าที่ในการบริหารงานให้บรรลุผลสำเร็จ และมีประสิทธิภาพ จึงถือได้ว่าการบริหารด้วยหลักธรรมาภิบาลมีความสำคัญอย่างยิ่งที่ผู้บริหารจะต้องสร้างขึ้นเป็น คุณสมบัติประจำตัวและของสถานศึกษา เพื่อให้เกิดซึ่งความเป็นธรรมในการบริหารงาน มีความ โปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้

5. จำแนกตามตัวแปร ขนาดของสถานศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ ภาพรวม หลักนิติธรรม หลักคุณธรรมและหลักความโปร่งใสแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Test) ภาพรวม พบคู่ที่แตกต่างกัน 2 คู่ คู่แรก คือข้าราชการที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาขนาดเล็กกับขนาดใหญ่และคู่ที่สองคือขนาดกลางกับขนาดใหญ่ เมื่อเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย พบว่า ขนาดกลาง มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาคือขนาดใหญ่ และขนาดเล็ก ตามลำดับ หลักนิติธรรมและหลักคุณธรรม พบคู่ที่แตกต่างกัน 2 คู่ คู่แรกคือ ขนาดเล็กกับขนาดใหญ่และคู่ที่สองคือขนาดกลางกับขนาดใหญ่ เมื่อเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย พบว่า ขนาดเล็ก มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาคือขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ตามลำดับ ส่วนหลักความโปร่งใส พบคู่ที่แตกต่างกัน 3 คู่ คู่แรก คือ ขนาดเล็กกับขนาดกลาง คู่ที่สองคือขนาดเล็กกับ

ขนาดใหญ่ และคู่สุดท้ายคือขนาดกลางกับขนาดใหญ่ เมื่อเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย พบว่า ขนาดเล็กมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ตามลำดับ ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ได้ตั้งไว้สอดคล้องกับงานวิจัยรับขวัญ ภาควิชา (2547 : 78-89) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับสุขภาพองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 1 พบว่าการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับสุขภาพองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ผลการวิจัย เมื่อจำแนกการบริหารตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า ภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Test) พบว่าสถานศึกษาขนาดกลางมีระดับการบริหารงานสูงกว่าสถานศึกษาขนาดใหญ่ สอดคล้องกับงานวิจัยของมณีนรีรัตน์ ภิญโญภาพสกุล (2549 :157-165) ได้ศึกษาการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม. เขต 3 พบว่าการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม. เขต 3 ของสถานศึกษาขนาดต่างๆ โดยภาพรวมแตกต่างกันที่ระดับมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของของ ชานุชัย พิงขุนทด (2552 :129-136) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจที่มีต่อการบริหารงานสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1-7 ตามทัศนะของครู ผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกัน ภาพรวมและรายหลักแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Test) พบว่า ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาที่มีขนาดเล็กแตกต่างกับข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษา ที่มีขนาดใหญ่ และข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษา ที่มีขนาดเล็กแตกต่างกับข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาที่มีขนาดกลาง ยกเว้นหลักธรรมาภิบาล ที่ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาที่มีขนาดเล็กแตกต่างกับข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาที่มีข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาที่มีขนาดกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของสมคิด มawangส์ (2554: 71-79) ได้ศึกษาการศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน ตามความคิดเห็น ของครูสังกัดโรงเรียนเทศบาล ในจังหวัดระยอง จันทบุรี จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ทั้งนี้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า อาจเป็นเพราะว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลนั้น ต้องมีการดำเนินการบริหารงานให้เป็นไปเพื่อประโยชน์แก่ทางราชการโดยไม่คำนึงถึงขนาดของ

หน่วยงานแต่ต้องคำนึงประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับหน่วยงานเป็นหลัก ซึ่งสอดคล้องกับภาวิณี ชินคำ (2548 : 18) ที่ได้สรุป ถึงความสำคัญของการบริหารงานด้วยหลักธรรมาภิบาลว่าการบริหารสถานศึกษามัธยมศึกษา นั้นเป็นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาประเทศให้มั่นคงและยั่งยืนเพราะเป็นการจัดการศึกษาตามมาตรฐานให้กับนักเรียนเพื่อเลือกวิถีทางในการดำเนินชีวิตและผลิต กำลังคนในระดับกลาง นับว่าเป็นภารกิจที่สำคัญในการบริหาร การศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา มัธยมศึกษา การบริหารของสถานศึกษาจะดำเนินไปด้วยดีมี ความเจริญก้าวหน้า ผู้บริหารต้องใช้ เทคนิคหรือหลักการบริหารต่างๆ ตลอดจน ความรู้ ความสามารถ ความชำนาญที่มีอยู่ ทำให้ สถานศึกษาไปสู่เป้าหมายของแผนการศึกษาที่กำหนดไว้ ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะเป็นผู้บริหารสูงสุด ในองค์กร จะต้องให้ประโยชน์สูงสุดแก่องค์กร และมีบทบาทหน้าที่ในการบริหารงานให้บรรลุผล สำเร็จและมีประสิทธิภาพ จึงถือว่าการบริหาร ด้วยหลักธรรมาภิบาล มีความสำคัญอย่างยิ่ง ที่ผู้บริหารจะต้องสร้างขึ้นเป็นคุณสมบัติประจำตัว และ ของสถานศึกษา เพื่อให้เกิดซึ่งความเป็นธรรม ในการบริหารงาน มีความโปร่งใส และสามารถ ตรวจสอบได้ และเป็นพลังของประเทศที่มีคุณภาพทัดเทียมกับนานาชาติ จึงเห็นได้ว่า การบริหาร สถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ไม่ว่าจะเป็นสถานศึกษาในขนาดใดก็ตามต้องมีการนำหลัก ธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารอย่างทั่วถึง ถึงแม้ว่าใน แต่ละสถานศึกษาจะมีความพร้อมที่ไม่ เหมือนกัน แต่ก็ต้องมีแนวทางการพัฒนาด้านต่างๆ อันเป็นแนวปฏิบัติเดียวกัน

6. จำแนกตามตัวแปรสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ ภาพรวม หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส และหลักความคุ้มค่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ ระดับ .01 เมื่อทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Test) ภาพรวม หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม และหลักความโปร่งใส พบคู่ที่แตกต่างกัน 3 คู่ คู่แรกคือ สพป.นธ 1 กับ สพป.นธ 2 คู่ที่สอง คือ สพป.นธ 1 กับ สพป.นธ 3 และคู่สุดท้ายคือ สพป.นธ 2 กับ สพป.นธ 3 เมื่อเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย พบว่า สพป.นธ 1 มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมา คือ สพป.นธ 2 และ สพป.นธ 3 ตามลำดับ ส่วนหลักความคุ้มค่า พบคู่ที่แตกต่างกัน 2 คู่ คู่แรก คือ สพป.นธ 1 กับ สพป.นธ 2 คู่ที่สอง คือ สพป.นธ 2 กับ สพป.นธ 3 เมื่อเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย พบว่า สพป.นธ 1 และ สพป.นธ 2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน และ สพป.นธ 3 มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดตามลำดับ

ทั้งนี้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า อาจเป็นเพราะว่า การบริหารสถานศึกษา เป็นภารกิจที่สำคัญยิ่ง ของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องกำหนดแผนงานวิธีการ ตลอดจนขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงาน ไว้อย่างมีระบบ เพราะถ้าระบบบริหารภายในสถานศึกษาไม่ดี จะกระทบกระเทือนต่อส่วนอื่นๆ ของหน่วยงานได้ ดังนั้นความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการบริหารสถานศึกษา จึงขึ้นอยู่กับ สมรรถภาพของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นสำคัญ ซึ่งจากการศึกษาค้นคว้าพบว่า สำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา นั้น เจอสภาพปัญหาที่ไม่เหมือนกันและแนวทางในการปัญหานั้น ขึ้นอยู่กับนโยบายของผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในแต่ละเขตว่าจะมีแนวทางในการแก้ปัญหาอย่างไร อีกทั้งภูมิหลังและบุคลิกภาพของผู้บริหารสถานศึกษารวมทั้งข้าราชการครูก็แตกต่างกัน จึงมีผลทำให้การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในแต่ละสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา แตกต่างกันด้วย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ประมวลข้อเสนอแนะตามความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา

ด้านหลักนิติธรรม

ข้าราชการครูได้ให้ข้อเสนอแนะว่าผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถานศึกษาอย่างเคร่งครัด ต้องมีการลงโทษผู้ที่ทำผิดกฎระเบียบ ขอบังคับอย่างจริงจัง อีกทั้งปรับปรุงกฎระเบียบที่กำหนดขึ้นให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา ควรศึกษากฎระเบียบว่าด้วยเรื่องการบริหารจัดการงบประมาณให้เข้าใจและทำตามอย่างเคร่งครัดเพื่อป้องกันความผิดพลาด และควรมีการประชุมเพื่อแนะนำและให้ความรู้แก่คณะกรรมการสถานศึกษาเกี่ยวกับ กฎระเบียบ และข้อบังคับของสถานศึกษา

ทั้งนี้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า กฎระเบียบของสถานศึกษา ทางการบริหารนั้นถือว่าเป็น วินัยของข้าราชการ ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ (2550 : 27-31) ได้ระบุไว้ในคู่มือการดำเนินการทางวินัย ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ถึงเป้าหมายที่แท้จริงในการส่งเสริมให้ครูมีวินัยนั้นมีใช้อยู่ที่ครู แต่อยู่ที่ตัวนักเรียน หากครูมีวินัยความมีวินัยของครูจะส่งผลไปถึงนักเรียนด้วยโดยเฉพาะอย่างยิ่งในทางจิตวิทยาถือว่าวัยเด็กเป็นวัยที่สามารถจดจำและเลียนแบบพฤติกรรมของผู้ที่ใกล้ชิด และผู้ที่ตนเคารพนับถือ หากเด็กที่ได้ครูมีระเบียบวินัยเด็กก็จะลอกเลียนพฤติกรรมที่ดีของครู อาจจะทำให้เป็นเด็กที่มีระเบียบวินัยเช่นเดียวกับครูด้วย ซึ่งนั่นย่อมหมายถึงความสำเร็จในการจัดการศึกษาของชาติ โดยลักษณะความผิดทางวินัยของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาดังนั้นหากผู้ได้บังคับบัญชาทำผิดวินัย ผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีการดำเนินการทางวินัย ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 สาระสำคัญประกอบด้วยคำอธิบายด้วยบทตามหมวด 6 ว่าด้วยวินัยและการรักษาวินัย องค์ประกอบความผิดกรณีต่าง ๆ หลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการทางวินัย แนวทางและวิธีการสอบสวน ตามกฎ ก.ค.ศ.ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา พ.ศ. 2550 หลักในการพิจารณาความผิดและ

กำหนดโทษ แนวทางการลงโทษ เงื่อนไขและความสมบูรณ์ของคำสั่งลงโทษ การออกจากราชการ การรายงานการดำเนินการทางวินัยและการออกจากราชการ การอุทธรณ์และการร้องทุกข์ พร้อมด้วยหลักกฎหมาย และหลักปฏิบัติราชการตามคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของรินทร์ดี พัทธ์ (2553 :50) ได้ศึกษาพฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในทัศนะของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา ซึ่งครูได้ให้ข้อเสนอแนะด้านหลักนิติธรรม เรียงลำดับตามความถี่สูงสุดคือ ควรส่งเสริมให้บุคลากรทำตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด รองลงมา คือ ผู้บริหารควรให้ความใส่ใจในการปรับปรุงกฎระเบียบ ข้อบังคับให้ เหมาะสมกับสภาพสถานศึกษา

ในส่วนของการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาในปัจจุบัน เน้นความเป็นอิสระในการบริหารให้มีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน มีการจัดผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา รวมทั้งจัดหารายได้จากการบริการมาใช้ในการบริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษาส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีต่อผู้เรียน ดังนั้น การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ มีประสิทธิผล เท่าเทียมกัน จึงส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา รวมทั้งการติดตามประเมินผลก็เป็นอีกเงื่อนไขหนึ่งที่ส่งผลให้การจัดการศึกษามีคุณภาพได้มาตรฐานตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาดังนั้นเพื่อให้การบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาบรรลุเป้าหมาย โดยพร้อมรับการกระจายอำนาจ สถานศึกษาจึงต้องมีการบริหารจัดการทางการเงินที่เข้มแข็ง โดยจัดทำแผนปฏิบัติการให้สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่สถานศึกษาของตนสังกัด มีการควบคุมการใช้จ่ายให้เป็นไปตามแผนและจัดให้มีการควบคุมภายในที่เพียงพอเหมาะสม เพื่อเป็นการสนับสนุนการดำเนินการดังกล่าว

ด้านหลักคุณธรรม

ข้าราชการครูได้ให้ข้อเสนอแนะว่าผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการสั่งการต่อผู้ใต้บังคับบัญชาโดยเลือกพิจารณาจากความรู้ ความสามารถของบุคลากรเป็นหลัก ควรมีนโยบายยกย่องบุคลากรที่มีปฏิบัติงานที่มีคุณธรรม จริยธรรมที่ดีเด่น เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจต่อผู้ใต้บังคับบัญชา ในส่วนของการมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาให้เป็นที่ยอมรับของชุมชนและน่าเชื่อถือได้ และควรโครงการมีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เป็นรูปธรรม โดยเฉพาะการให้ความรู้เกี่ยวกับโทษของยาเสพติด

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของรินทร์ดี พัทธ์ (2553 :50) ได้ศึกษาพฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในทัศนะของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ

อาชีวศึกษาจังหวัดสงขลา ซึ่งครูได้ให้ข้อเสนอแนะด้านหลักการมีคุณธรรม คือ ควรมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลและรับฟังความคิดเห็นของบุคลากรอย่างไม่เลือกที่รักมักที่ชังผู้บริหารยึดถือสัจจะจริงใจต่อผู้ร่วมงานและมีคุณธรรมประจำใจ ในการสั่งการควรพิจารณาเรื่องต่างๆอีกทั้งควรสั่งการเรื่องต่างๆ ให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน โดยพิจารณาจากความรู้ความสามารถของบุคลากรเป็นหลัก ผู้บริหารควรจัดกิจกรรมเพื่อยกย่อง เชิดชูบุคลากรที่ปฏิบัติงานดีเด่นเป็นประจำ

ทั้งนี้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า นโยบายยกย่องบุคลากรที่มีปฏิบัติงานที่มีคุณธรรม จริยธรรมที่ดีเด่น นั้นควรจัดเป็นโครงการครูดีเด่นเพื่อเป็นขวัญและกำลังใจต่อผู้ได้บังคับบัญชาและใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาความดีความชอบ โดยมีความเชื่อว่ามนุษย์เราทุกคนต่างพยายาม ดิ้นรนเพื่อต่อสู้จุดมุ่งหมายของตนเอง แต่เนื่องจากการที่มนุษย์มีความแตกต่างกัน ฉะนั้นการที่จะได้รับการตอบสนองถึงขั้นไต่ถามขึ้นอยู่กับการศึกษาของแต่ละบุคคล

หลักความโปร่งใส

ข้าราชการครูได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรชี้แจงให้กับบุคลากรทุกคนทราบเกี่ยวกับ การจัดสรรงบประมาณของสถานศึกษา มีตรวจสอบการใช้งบประมาณของสถานศึกษา และควรการชี้แจง และเปิดเผยให้ประชาชนได้ทราบ ในส่วนการแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาความดีความชอบ นั้นควรคัดเลือกจากบุคคลทุกฝ่ายยอมรับว่ามีคุณธรรมจริยธรรม ทุกครั้งที่มีการพิจารณาความดีความชอบกระทำด้วยความโปร่งใสโดยพิจารณาจากผลงานเป็นหลัก

ทั้งนี้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การพิจารณาความดีความชอบนั้นเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน อีกทั้งยังเป็นการสร้างความมั่นใจและความพึงพอใจในการปฏิบัติงานดังที่ สะรีอาแวเกอิจิ (2551:83) ที่ได้ศึกษาการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาสเขต 1 พบว่า ครูส่วนใหญ่ให้คำแนะนำว่าผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างตรงไปตรงมา มีความยุติธรรมและ โปร่งใส เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล และยังสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่ต้องดำเนินการเร่งด่วนในปีแรก ของนายกรัฐมนตรีนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ว่าด้วยเรื่องการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐอย่างจริงจังโดยยึดหลักความโปร่งใสและมีธรรมาภิบาลที่เป็นสากล เน้นการเสริมสร้างมาตรฐานด้านคุณธรรมจริยธรรมและธรรมาภิบาลของบุคลากรภาครัฐ และสอดคล้องกับงานวิจัยของรินทร์ดี พัทธ์ (2553 :51) ได้ศึกษาพฤติกรรมกรรมการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในทัศนะของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา ซึ่งครูได้ให้ข้อเสนอแนะด้านหลักความโปร่งใส คือ ผู้บริหารควรมีการตรวจสอบการใช้งบประมาณโดยจะต้องจัดระบบการตรวจสอบงบประมาณให้ชัดเจนโปร่งใสและถูกต้อง

หลักความรับผิดชอบ

ข้าราชการครูได้ให้ข้อเสนอแนะว่าผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการกำหนดหน้าที่รับผิดชอบงานต่างๆให้เหมาะสมกับความสามารถและความถนัด ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการกำหนดขั้นตอนในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรอย่างชัดเจน ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการนิเทศการสอนของครูอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

ทั้งนี้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ความรับผิดชอบเป็นบทบาทภาระหน้าที่ที่ผู้บริหารต้องปฏิบัติโดยการจัดองค์กร การกำหนดกฎเกณฑ์ที่เน้นการดำเนินงานที่สนองต่อความต้องการขององค์กรทั้งยังต้องสามารถที่จะตรวจสอบและวัดผลการดำเนินงานได้ทั้งในเชิงปริมาณ ซึ่งสอดคล้องงานวิจัยของชอหมาด ไบหมาดป็นจอ (2552 : 85) ที่ได้ศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสตูลผลการวิจัยพบว่าการใช้ธรรมาภิบาลตามหลักความรับผิดชอบโดยได้มุ่งเน้นในการกำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายนโยบายของสถานศึกษา เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายในการดำเนินงานของสถานศึกษา การวางแผนการประสานงานการบังคับบัญชาของสถานศึกษาทั้งในและนอกสถานศึกษารับฟังข้อเสนอแนะของบุคลากรร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเป็นระยะ เน้นให้บุคลากรร่วมรับผิดชอบในกระบวนการเรียนรวมถึงการจัดทำรายงานประจำปีซึ่งเป็นหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงของสถานศึกษาที่ต้องปฏิบัติเนื่องจากจะเป็นตัวกำหนดทิศทางของสถานศึกษา ผู้บริหารจะเป็นผู้ขับเคลื่อนและจะต้องเป็นผู้นำที่จะรับผิดชอบคุณภาพของสถานศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของรินทร์ดี พิกักย์ (2553 :51) ได้ศึกษาพฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในทัศนะของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดสงขลา ซึ่งครูได้ให้ข้อเสนอแนะด้านหลักความรับผิดชอบ คือ ผู้บริหารควรกำหนดแผนและขั้นตอนการรับผิดชอบงานต่างๆ โดยชี้แจงการปฏิบัติงานให้ชัดเจนและมีการติดตามอย่างต่อเนื่องผู้บริหารควรกำหนดหน้าที่รับผิดชอบของบุคลากรโดยพิจารณาจากความถนัดและความรับผิดชอบในงานของบุคคลเป็นหลักผู้บริหารต้องรับฟังความคิดเห็นของบุคลากรก่อนที่จะสรุปและตัดสินใจในเรื่องต่างๆ

ในส่วนของการนิเทศการนิเทศการสอนของครูนั้น ถือว่าเป็นหน้าที่ ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องกระทำอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับทิพย์ทิวาพร ปานทอง (2554 : 96) ที่ได้ศึกษา การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 3 โดยมีข้อเสนอแนะควรจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรเพื่อให้ครูมีความรู้ความเข้าใจเป็นแนวปฏิบัติให้กับครูผู้สอน ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาให้ครูและบุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการวางแผนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ข้อเสนอแนะดังกล่าว เป็นเพราะว่าโดยส่วนใหญ่แล้วในการจัดประชุมอบรม สัมมนา

ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา หรือเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลทางการศึกษาของหน่วยงานที่จัดอบรม ผู้บริหารสถานศึกษา จะส่งเฉพาะครูผู้รับผิดชอบหรือหัวหน้างานที่เกี่ยวข้องเป็นตัวแทนเข้ารับการอบรมโดยที่บุคลากรอื่นไม่ได้เข้ารับการอบรมส่วนผู้ที่เป็นตัวแทนในการเข้ารับการอบรมก็ไม่สามารถมาขยายผลให้กับเพื่อนครูในสถานศึกษาได้อย่างเต็มที่ ดังนั้นสถานศึกษาควรมีการประชุมครู บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องต่างๆ

หลักการมีส่วนร่วม

ข้าราชการครูได้ให้ข้อเสนอแนะว่าผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้บุคลากรและนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้คณะกรรมการสถานศึกษา เข้าร่วมประชุมร่วมกับคณะครูเพื่อให้มีส่วนร่วมในการรับรู้ในการจัดกิจกรรมของสถานศึกษาและควรสนับสนุนให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดทำแผน กลยุทธ์ของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จานิง แก้วเนื้ออ่อน (2552 : 63-71) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในอำเภอเมือง จังหวัดยะลา พบว่าภาพรวมยังอยู่ในระดับปานกลาง จึงต้องมีการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น โดยสถานศึกษาต้องเป็นผู้นำในการพัฒนาอย่างเป็นระบบและอย่างต่อเนื่องตามสภาพความจำเป็นของท้องถิ่น ทั้งนี้ต้องมีเป้าหมายในการพัฒนาที่ชัดเจน มีแนวทาง มีกลยุทธ์ในการพัฒนาและกลยุทธ์ในการป้องกันปัญหาที่ตามอย่างเหมาะสม ประการสำคัญที่สุดคือ สถานศึกษาต้องมีความเชื่อมั่นว่าพลังสังคมละชุมชน คือส่วนสำคัญที่สุดในการผลักดันในการจัดการศึกษาให้ประสบผลสำเร็จอย่างแท้จริง และสอดคล้องกับงานวิจัยของรินทร์ดี พัทธภัย (2553 :51) ได้ศึกษาพฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในทัศนะของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา ซึ่งครูได้ให้ข้อเสนอแนะด้านหลักการมีส่วนร่วม คือ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูและนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนให้มากขึ้น

ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่า จากการที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้บัญญัติไว้ในหมวด 5 มาตรา 78 ในวรรค 4 และวรรค 5 มีการบัญญัติสาระสำคัญเกี่ยวกับการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐโดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน และกรอบแนวทางของการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552-2561) ได้กำหนดกรอบแนวทางพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ ที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน ภาคเอกชนและทุกภาคส่วน มีระบบการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล (สารสนเทศกลุ่มงานเลขานุการ สพป.แพร่ เขต 2 : 1) ดังนั้นในการบริหารสถานศึกษาผู้บริหารควรให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

หลักความคุ้มค่า

ข้าราชการครูได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการใช้งบประมาณในการจัดการศึกษาให้เป็นตามวัตถุประสงค์ อีกทั้งควรมีวิสัยทัศน์ มีทักษะความรู้ เกี่ยวกับการบริหารจัดการ การใช้ทรัพยากรในชุมชนมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างคุ้มค่า และควรมีการจัดให้มีการรณรงค์การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นและนำมาบูรณาการใช้กับการจัดการศึกษา

ทั้งนี้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า หลักการนี้คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวมในการบริหารการจัดการและการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด สิ่งเหล่านี้เป็นผลในการปฏิบัติอันเกิดจากการใช้หลักธรรมาภิบาล ประกอบด้วย เช่น การทำงานและผลตอบแทนบุคลากรเป็นไปอย่างเหมาะสม การไม่มีความขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์ การมีผลผลิตหรือบริการได้มาตรฐาน การมีการตรวจสอบภายใน และการจัดทำรายงานการเงิน การมีการใช้เงินอย่างมีประสิทธิภาพ การใช้ทรัพยากรทางการศึกษาที่มีอยู่อย่างจำกัดมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ด้านหลักนิติธรรม

ผู้บริหารสถานศึกษาควรดำเนินการจัดทำและเสนอของบประมาณต่อเขตพื้นที่การศึกษาตามระเบียบทางราชการ และควรการจัดระบบการบริหารงานวิชาการสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 อีกทั้งควรมีการดำเนินการเลื่อนขึ้นเงินเดือนเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายกำหนด

1.2 ด้านหลักคุณธรรม

ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมและสนับสนุนให้จัดกิจกรรมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยยึดมั่นใน 3 D คือ ประชาธิปไตย คุณธรรมจริยธรรม และห่างไกลยาเสพติด โดยให้มีผลงานที่เป็นรูปธรรมที่ชัดเจน และควรดำเนินการจัดสรรทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการศึกษาอย่างทั่วถึงให้เพียงพอกับความต้องการ และมีความเป็นธรรม อีกทั้งควรดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรพัฒนาตนเอง เพิ่มพูนความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรมเพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนางาน

1.3 ด้านหลักความโปร่งใส

ผู้บริหารสถานศึกษาควรดำเนินการให้ครูผู้สอนตัดสินผลการเรียนด้วยความถูกต้องเป็นปัจจุบัน และสามารถตรวจสอบได้ และควรดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาความดีความชอบของบุคลากรให้เหมาะสม อีกทั้งควรดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร ด้วยความโปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้

1.4 ด้านหลักการมีส่วนร่วม

ผู้บริหารสถานศึกษาควรบริหารงานโดยให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนในทุกด้าน และควรดำเนินการให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี อีกทั้งควรเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการจัดสรร งบประมาณให้กับโครงการและกิจกรรมของสถานศึกษา

1.5 ด้านหลักความรับผิดชอบ

ผู้บริหารสถานศึกษาควรผู้บริหารสนับสนุนให้บุคลากรมีความรับผิดชอบต่อการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและมุ่งให้นักเรียนปฏิบัติจริง และผู้บริหารดำเนินงานเป็นไปตามแผนพัฒนาการศึกษาและ แผนปฏิบัติการประจำปีอย่างมีคุณภาพ อีกทั้งควรดำเนินการบริหารบุคลากรด้วยความรับผิดชอบให้ทุกฝ่ายมีขวัญและกำลังใจในการทำงาน

1.6 ด้านหลักความคุ้มค่า

ผู้บริหารสถานศึกษาควรผู้บริหารดำเนินการให้มีกระบวนการควบคุม ตรวจสอบ ดูแล บำรุงรักษา และจำหน่ายพัสดุอย่างต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน และควรดำเนินการพัฒนาสถานที่ในบริเวณสถานศึกษาเพื่อใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ของนักเรียนอย่างเพียงพอและสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอน อีกทั้งควรดำเนินการนำผลการประเมินการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลงานของบุคลากรมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนางาน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาใน 3 จังหวัดภาคใต้

2.2 ควรศึกษาวิจัยการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

2.3 ควรศึกษาวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดภาคใต้

2.4 ควรศึกษาวิจัยรูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดภาคใต้

บรรณานุกรม

- กฤษณา คงรัตน์ และคณะ. (2546). รวมบทคัดย่อ การศึกษาด้วยตนเอง ปีการศึกษา 2546 หลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. พิษณุโลก : ศูนย์วิชาการ
มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- กัลยา ณ น่าน และคณะ. (2546). รวมบทคัดย่อ การศึกษาด้วยตนเอง ปีการศึกษา 2546 หลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. พิษณุโลก : ศูนย์วิชาการ
มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- การปกครอง,กรม. (2545). มติการบริหารแนวใหม่. กรุงเทพมหานคร : อาสารักษาดินแดน.
- กำพล ฤทธิรักษา. (2545). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ในโรงเรียนแกน
นำปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันราชภัฏนครราชสีมา.
- เกษม วัฒนชัย. (2546). ธรรมชาติกับบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (หน้า 20).
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ดี.
- เกียรติยศ เอี่ยมคงเอก. (2546). การบริหารโรงเรียนตามหลักธรรมชาติของผู้บริหารสถานศึกษา ใน
ทรงสนับทูลการโรงเรียนโพธิ์นิมิตวิทยาคม. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- เกียรติศักดิ์ ศรีสมพงษ์. (2548). การบริหารตามหลักธรรมชาติของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1,สำนักงาน. (2555). แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พ.ศ.2555-2558. กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์
เขต 1.
- เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2,สำนักงาน. (2555). แผนปฏิบัติงานประจำปี
งบประมาณ พ.ศ.2555. กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
บุรีรัมย์เขต 2.

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาสเขต 3,สำนักงาน. (2555). **แผนกลยุทธ์ปีงบประมาณ พ.ศ.**

2555-2558. กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
นราธิวาสเขต 3.

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. (2549). **คู่มือการปฏิบัติงานคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน** (หน้า 89). กรุงเทพฯ ฯ : กรมศาสนา.

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ,สำนักงาน. (2541). **เส้นทางสู่โรงเรียนในอุดมคติ.** กรุงเทพฯ
: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน,สำนักงาน. (2544). **แผนปฏิรูประบบบริหารภาครัฐ** (2542). การ
สร้างธรรมาภิบาล (Good Governance) ในสังคมไทย (หน้า 13-14). กรุงเทพมหานคร :

วิญญูชน. กรุงเทพมหานคร : กองกลางสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.

คำแถลงของคณะรัฐมนตรีนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ที่ได้แถลงต่อรัฐสภาต่อรัฐสภาวันอังคารที่ 23
สิงหาคม(หน้า 40-44). (2554). [Online]. เข้าถึงได้จาก :

<http://www.rsunews.net/News/PolicyStatement/Policy-Yingluck28.pdf>. [2554, ตุลาคม 25].

คำแถลงของคณะรัฐมนตรีนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรีที่ได้แถลงต่อรัฐสภาวันจันทร์ที่
29 ธันวาคม(หน้า 31-34). (2551). [Online]. เข้าถึงได้จาก :

http://www.cabinet.thaigov.go.th/bb_main31.htm. [2554, ตุลาคม 25].

จินดา อุสมาน. (2548). **ประสิทธิภาพและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร
สถานศึกษาในโครงการหนึ่งอำเภอ หนึ่งโรงเรียนในฝัน ในสามจังหวัดชายแดนใต้.**

สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

จรัสศรี ทีปรัช. (2545). **นันทาสนะประสบการณ์ เอกสารการพัฒนาข้าราชการ**(หน้า 33).

กรุงเทพมหานคร : สถาบันพระปกเกล้า.

จันทร์านิ สงวนนาม. (2535). **ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา.** กรุงเทพมหานคร
: บัณฑิตวิทยาลัย.

จำนงค์ แก้วเนื่ออ่อน. (2552). **การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานใน**

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในอำเภอเมือง จังหวัดยะลา. สารนิพนธ์ศึกษา
ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

จำนงค์ นาหนองตูม. (2550). การนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการบริหารของผู้อำนวยการ

สถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาขอนแก่นเขต 4. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

จำริญ บุณกุลและคณะ. (2547). ทักษะของข้าราชการครูเกี่ยวกับการปฏิบัติตามหลัก

ธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาพิจิตร.

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.

เฉลิม เทียงสงค์. (2549). การศึกษาพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

ชมรมพัฒนาความรู้ด้านระเบียบกฎหมาย และพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครู. (2545). แผนพัฒนา

เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545-2549. สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนา

เศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี(หน้า 79). ชัยนาท.

ชัยอนันต์ สมุทวณิช. (2541). Good Governance กับการปฏิรูปการศึกษา-การปฏิรูปกฎหมาย.

(ม.ป.ท.).

ชัยอนันต์ สมุทวณิช. (2543). ธรรมาภิบาลการมีส่วนร่วมของประชาชนและกระบวนการ

ทางด้านสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพฯ : เดือนตุลาการพิมพ์.

ชาญชัย พิงชุมทนต์. (2552). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลใน

สถานศึกษากับความพึงพอใจที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษานครราชสีมา เขต 1-7 ตามทักษะของครู. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

ชูศักดิ์ ประเสริฐ. (2554). สารสนเทศกลุ่มงานเลขานุการฯ สวป.แพร่ เขต 2. [Online]. เข้าถึงได้จาก :

<http://chusak.iqetweb.com/index.php?mo=3&art=518285>. [2554, ตุลาคม 12].

ถวิลวดี บุรีกุลและคณะ. (2549). จัปชีพจรประเทศไทย : ตัวชี้วัดประชาธิปไตยและธรรมาภิบาล.

นนทบุรี : สถาบันพระปกเกล้า.

ทรงวิทย์ ชูวงศ์. (2550). กระบวนการบริหารจัดการของสถานศึกษาในการส่งเสริมพฤติกรรม

ด้านความปลอดภัยแก่นักเรียน : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านทุ่งเจดีย์. ภาคนิพนธ์ครุศาสตร

มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.

ธงชัย สันติวงศ์. (2537). องค์การและการบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

ชนันชัย รัตนไทรแก้ว. (2549). การประเมินการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ของโรงเรียนในจังหวัด นครสวรรค์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

ปรัชญา เวสารัชช์. (2545). หลักการจัดการศึกษา. ชุดฝึกอบรมผู้บริหาร : ประมวลสาระ. 24 (2). : 1-3.

ธีรยุทธ บุญมี. (2541). ธรรมนูญแห่งชาติดุทธศาสตร์กัญหยาณะประเทศไทย. (ม.ป.ท).

นายกรัฐมนตรี,สำนักงาน. (2550). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 (หน้า 22). [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก :

<http://www.thaichicago.net/ebook/gazette/constitution/2550.pdf>. [2554 มกราคม 12]

ธีรรัตน์ กิจจารักษ์. (2542). เอกสารคำสอนวิชาการบริหารการศึกษา . เพชรบูรณ์ : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏเพชรบูรณ์.

ธีระ รุญเจริญ. (2546). การบริหารโรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา . กรุงเทพมหานคร : แอล ที เพรส.

_____. (2550, มกราคม-มีนาคม). ประสิทธิภาพการนำธรรมาภิบาลมาใช้ใน การบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียน. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

นราภรณ์ คำหวาน. (2544). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ บริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.

นฤมล ทับจุมพล. (2541). แนวคิดและวาทกรรมว่าด้วยรัฐธรรมนูญแห่งชาติ. เอกสารประกอบการ ประชุมทางวิชาการเนื่องในวาระครบรอบ 50 ปี คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. [Online]. เข้าถึงได้จาก : http://www.kpi.ac.th/kpiuser/governance_type.asp. [2554, ตุลาคม 25].

นิกร นวโชติรส. (2550). การบริหารด้วยหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนคร ขอนแก่น. รายงานการศึกษาระดับปริญญาโทศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

นิพนธ์ กินาวงศ์. (2543). หลักการบริหารการศึกษา. พิษณุโลก : ตระกูลไทย.

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. (2542). การสร้างธรรมาภิบาล (Good Governance) ในสังคมไทย (หน้า 17-18). กรุงเทพมหานคร : วิญญูชน.

- บ้งอร จันกรม. (2552). การบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร ตามความ คิดเห็น
ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- บุญชู ราชสุวรรณ. (2548). ปัญหาการบริหารงานงบประมาณตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาชั้น
พื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
วิทยาเขตปัตตานี.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2546). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- บุญบง ชัยเจริญวัฒนะและบุญมี ลี (2544). รายงานการวิจัยตัวชี้วัดธรรมาภิบาล (Indicators of Good
Governance)(หน้า 2,7-9). สถาบันพระปกเกล้า นนทบุรี : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ประดิษฐ์ บอริจิน. (2538). กระบวนการบริหารของคณะกรรมการอาชีวศึกษาจังหวัดกลุ่มภาคเหนือ.
วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ประเวศ วสี. (2546). ธรรมาภิบาลกับการคอร์รัปชันในสังคมไทย . กรุงเทพฯ : มูลนิธิวิถีธรรม.
- _____. (2542). ยุทธศาสตร์ชาติ. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนเพื่อสังคมธนาคารออม
สิน.
- ปริญญา สมัครการ. (2551). การบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักธรรมาภิบาลที่มีผลต่อ ประสิทธิภาพของ
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลนคร เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกลนคร.
- ผ่องศรี วาณิชสุภวงค์. (2546). เอกสารประกอบการสอนระเบียบวิธีวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ ครั้งที่ 4.
ฝ่ายเทคโนโลยีทางการศึกษา สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขต
ปัตตานี.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 8
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- แผนการบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2555-2558. (2554). [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก :
[http:// www.nesdb.go.th/gov.../2555-2558/GovPlan2555-2558_final.pdf](http://www.nesdb.go.th/gov.../2555-2558/GovPlan2555-2558_final.pdf).
[2554, มกราคม 12]
- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2559. (2554). [ออนไลน์].
เข้าถึงได้จาก: <http://www.nesdb.go.th/Default.aspx?tabid=395>. [2554, มกราคม 18]

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย (พ.ศ. 2551 - พ.ศ. 2555). (2554). [ออนไลน์].

เข้าถึงได้จาก: http://www.opdc.go.th/uploads/files/Road%20show_Thosaporn.pdf.

[2554, มกราคม 12]

พนัส หันนาคินทร์. (2529). **หลักการบริหารโรงเรียน**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.

พรหมเมศวร์ คำผาบ. (2549). **การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย .

พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต). (2549). **พุทธวิธีการบริหาร**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 116 ตอนที่ 74 ก. (2554 สิงหาคม 25).

รินทร์ดี พิทักษ์. (2553). **พฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในทัศนะของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดสงขลา**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

พระประเมศวร์ ปญฺญาวชิโร. (2554). **ความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ในเขตอำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์**. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระมหาลา พิง ชีรปญฺโญ. (2554). **การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนนวมินทราชูทิศมัธยมจังหวัดนครสวรรค์**. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พะยอม วงศ์สารศรี. (2533). **องค์กรและการจัดการ**. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.

พระราชบัญญัติ (เสริมชัย ชัยมงคล). (2548). **หลักธรรมาภิบาลการบริหารงานตามแบบบูรณาการ**. กรุงเทพฯ : ธรรมสภา.

ไพศาล ตั้งสมบูรณ์. (2548). **การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทสาคร**. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ภคินี ดอกไม้งาม. (2546). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความผูกพันต่อองค์การของอาจารย์ระดับ

มัธยมศึกษาในโรงเรียนแกนนำที่มีการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเขต

กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ภาวิณี ชินคำ. (2548). รูปแบบการบริหารงานด้วยหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 1.

วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

ภิญโญ สารร. (2523). หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ส. การพิมพ์.

มณีนรัตน์ ภิญโญภาพสกุล. (2549). การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลใน

โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม. เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร

มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนัน

ทา.

มลิตา มะอักษร. (2550). ภูมิหลังและจิตลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่สัมพันธ์กับการยอมรับ

นวัตกรรมด้านหลักธรรมาภิบาล. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ

บริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

มีชัย โสกันต์. (2552). ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กับ

ความผูกพันต่อสถานศึกษาของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 .

วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

ยุทธนา ชุตทองม้วน. (2550). การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารของคณะกรรมการบริหาร

โรงเรียนโปลีเทคนิคลานนา เชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

รจนา ยศสารและคณะ. (2548). การบริหารการจัดการแบบธรรมาภิบาล กรณีศึกษา : การจัดการใน

โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.

รับขวัญ ภาณุภูมิ. (2547). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร

สถานศึกษากับสภาพองค์การของสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา

กำแพงเพชร เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.

วรภัทร โตรณะเกษม, M (2542). การสร้าง Good Governance ในองค์กร. วารสาร กสท.

[Online]. เข้าถึงได้จาก: http://www.kpi.ac.th/kpiuser/governance_type.asp.

[2554, ตุลาคม 25].

วรุณยุพา วิโนทพรรษ์. (2546). ศึกษาการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ.

วินัย สุขसार. (2551). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

วิโรจน์ สารรัตนะ. (2546). การบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ทิพย์วิสุทธิ.

วีระยศ เทียมเงิน. (2539). การบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษาดีเด่นส่วนกลางสังกัดกรมสามัญศึกษา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ศิรินาถ นันทวัฒน์ภิรมย์. (2547). การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามหลักธรรมาภิบาลอำเภอเมืองลำพูน. การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2546). คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล.

กรุงเทพมหานคร : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

สมคิด บางโม. (2544). การบริหารการศึกษา. เลข : สถาบันราชภัฏเลย.

สันถวันท์ พยาเลี้ยง. (2552). การบริหารโรงเรียนตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนประถมศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม. เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.

สมเดช สีแสง. (2544). คู่มือการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาตาม พ.ร.บ การศึกษา แห่งชาติ. ชัยนาท : ชมรมพัฒนาความรู้ด้านระเบียบกฎหมาย.

สมคิด มawang. (2554). การศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของครูสังกัดโรงเรียนเทศบาล ในจังหวัดระยอง จันทบุรีและตราด.

วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

สมศักดิ์ สิ้นธุระเวชญ์. (2543). **มุ่งสู่คุณภาพการประกันคุณภาพการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : วัฒนาพานิช.

สามารถ อินตามูล. (2548). **การใช้ธรรมาภิบาลในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่เขต 5**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สระรี อาเว็กอิจิ. (2551). **การบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอบางละมุง** สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

สุชิน เรืองบุญส่ง. (2551). **การศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

สุธี สุทธิสมบูรณ์และสมาน รังสิโยกฤษฎ์. (2536). **หลักการบริหารเบื้องต้น**. กรุงเทพฯ : สวัสดิการ สำนักพิมพ์ ก.พ.

สุพจน์ พันธุ์เพชร. (2538). **การศึกษากระบวนการบริหารงานของผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัด**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สุรัชย์ ขวัญเมือง. (2550). **ธรรมาภิบาล (Good Governance)**. วารสารครุศาสตร์.

สุวรรณ ทองคำ. (2545). **สภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนสังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันราชภัฏเทพสตรี.

เสริม เกื้อสังข์. (2551). **การศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาลนครตรัง**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.

อรทัย แสงทอง. (2552). **หลักธรรมาภิบาลกับการบริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร : กรณีศึกษาสถานศึกษาในเขตตลิ่งชัน**. พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

อริสรา ขาวพล. (2552). **การบริหารโรงเรียนตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร เขต 1**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.

อรุณ รักธรรม. (2547). **การพัฒนาองค์กร**. ประมวลสาระชุดวิชาทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3 นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช.

อานันท์ ปันยารชุน. (2542). **มุมมองนายอานันท์**. กรุงเทพฯ : มติชน.

Casey-Cooper and Marcella. (2005). **Educational governance of the Morongo Unified School District**. Ph.D., Capella University; อ้างถึงใน บังอร จันกรม. (2552). **การบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.

Clarke and Vicki Clinell Burge. (2001). **In Search of Good Governance: Decentralization and Democracy in Ghana**. PhD. Dissertation: Northern Illinois University; อ้างถึงใน บังอร จันกรม. (2552). **การบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.

Cronbach Lee J. (1974). **Essentions of Psychology Testing**. 3 rd. New York : Harper& Publisher; อ้างถึงใน ไอพี หะยีสานเม้ง. (2552). **ปัญหาการบริหารงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

Guilfoord, J.P and Fructher, Benjamin. (1981). **Fundamental Statistics in Psychology and Education**. 6 th ed. New York : McGraw-Hill.inc. ; อ้างถึงใน ไอพี หะยีสานเม้ง. (2552). **ปัญหาการบริหารงบประมาณในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

Katz, R.I. (1995, January-February). **Skill of Effective Administrator**. Havard Business Review ; อ้างถึงใน บังอร จันกรม. (2552). **การบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็น ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.

Kimmet Philip. (2005). **The Politics of Good Governance in the Asean 4**. Master Degree :

Griffith University; อ้างถึงใน บังอร จันกรม. (2552). การบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็น ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.

McMillan, Leah K. (2007). **A misguided curriculum: Decentralized education policy in**

Ghana's primary school system. M.A., Saint Mary's University (Canada). อ้างถึงใน ; บังอร จันกรม. (2552). การบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.

Ross, Glenda Jayee. (2001). **A case study of an institution of higher education in Bulgaria : The**

transition from communism to democracy. [online]. Available : <http://www.lib.> อ้างถึงใน ทวีศิลป์ กลอนภาดล. (2547). การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารกิจการที่ดีสำหรับการเป็นมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

Wang, Ying .(2001). **Higher education reform in China**. (online). Available: <http://www.lib.>

[unicom/dissertation/fullcit/3002537](http://www.lib.unicom/dissertation/fullcit/3002537). Retrieved 2002 November ; อ้างถึงใน ทวีศิลป์ กลอนภาดล. (2547). การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารกิจการที่ดีสำหรับการเป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

Yamane, Taro. (1973). **Statistic and Introduction Analysis**. 3 rd ed. New York : Harper and

Row; อ้างถึงใน ผ่องศรี วาณิชยสุภวงศ์. (2546). เอกสารประกอบการสอนระเบียบวิธีวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. ฝ่ายเทคโนโลยีทางการศึกษา สำนักวิทยบริการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

- (1) หาค่าความเชื่อมั่น(Reliability)ของแบบสอบถามโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach,1990 ; อ้างถึงในไอพี หะยิสาแม็ง, 2552 : 120)

$$\text{โดยใช้สูตร } \alpha = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{\sum s_t^2} \right]$$

เมื่อ α แทนค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา

K แทนค่าจำนวนข้อของเครื่องมือ

$\sum s_t^2$ แทนค่าผลรวมของความแปรปรวนของคะแนนรวม

$\sum s_i^2$ แทนค่าผลรวมของความแปรปรวนในแต่ละข้อ

- (2) หาค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content validity) โดยใช้สูตรของโรวินลลีและแฮมเบิลตัน (Rovinelli and Hambleton, 1978 : 34-37 ; อ้างถึงในฟองศรี วานิชย์สุทวรงค์, 2546 : 140)

$$\text{โดยใช้สูตร } IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทนค่าดัชนีความสอดคล้องเชิงเนื้อหา

$\sum R$ แทนค่าผลรวมของคะแนนของผู้เชี่ยวชาญ

N แทนจำนวนของผู้เชี่ยวชาญ

เมื่อหาค่า IOC ในแต่ละข้อแล้ว นำค่าที่ได้ไปใส่ในแบบฟอร์ม การรายงานค่าความสอดคล้องเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามเป็นรายข้อโดยผู้เชี่ยวชาญ ค่า IOC จะต้องมามีค่า ≥ 0.5 ขึ้นไป จึงจะใช้ได้

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

- (1) ค่าร้อยละ (Percentage) (Guilford, 1981 : 18 ; อ้างถึงในไอพี หะยิสาแม็ง, 2552 : 120)

$$\text{โดยใช้สูตร } P = \frac{f}{n}$$

เมื่อ P แทนค่าร้อยละ

f แทนค่าจำนวนหรือความถี่ที่ต้องการหาค่าร้อยละ

n แทนค่าจำนวนของข้อมูล

(2) ค่ามัชฌิมเลขคณิตหรือค่าเฉลี่ยเลขคณิต(Arithmetic Mean) (Guilford, 1981 : 18 ; อ้างถึงในไอพี หะยิสานเม็ง, 2552 : 120)

โดยใช้สูตร $\bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$

เมื่อ $\bar{X}$ แทนค่ามัชฌิมเลขคณิต หรือค่าเฉลี่ย
 $\sum fx$ แทนค่าผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 N แทนค่าจำนวนข้อของแบบสอบถาม

(3) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (พิสนุ ฟองศรี, 2549 : 163-164)

โดยใช้สูตร $S.D = \sqrt{\frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$

เมื่อ S.D แทนค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum x^2$ แทนค่าผลรวมของคะแนนแต่ละข้อยกกำลังสอง
 $(\sum x)^2$ แทนค่าผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
 N แทนค่าจำนวนในกลุ่มตัวอย่าง

(4) ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ใช้ t - test แบบ Two Independent Sample Test (ฟองศรี วาณิชยศุภวงศ์, 2546 : 199)

โดยใช้สูตร $t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}}$

เมื่อ t แทนค่า t - test
 $\bar{x}_1, \bar{x}_2$ แทนค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2
 s_1^2, s_2^2 แทนค่าความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2
 n_1, n_2 แทนค่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2

(5) ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม ใช้ F-test โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Anova) (ฟองศรี วาณิชยศุภวงศ์, 2546 : 180)

โดยใช้สูตร $F = \frac{MS_b}{MS_w}$

เมื่อ F แทนอัตราความแปรปรวนทางเดียว

MS_b แทน Mean Square between Groups

MS_w แทน Mean Square within Groups

เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยจะมีการทดสอบรายคู่ด้วย

วิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Test) (ผ่องศรี วาณิชศุภวงศ์, 2546 : 182)

$$\text{โดยใช้สูตร } F = \frac{(\bar{X}_1 - \bar{X}_2)^2}{MS_w(1/n_1 + 1/n_2)(k-1)}$$

เมื่อ $\bar{X}_1, \bar{X}_2$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1 และ 2

MS_w แทน ค่า Mean Square ภายในกลุ่ม

n_1, n_2 แทน จำนวนในกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และ 2

k แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

ภาคผนวก ข
ค่า IOC ในการวิจัย

ค่า IOC ในการวิจัย

ค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content validity) ของแบบสอบถาม

ผลการพิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างจากผู้เชี่ยวชาญ

แบบสอบถามเกี่ยวกับเรื่อง การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา

การบริหารงาน สถานศึกษา	ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ					$\sum R$	IOC	ผลการ พิจารณา
	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่			
	1	2	3	4	5			
ด้านหลักนิติธรรม								
ข้อที่ 1	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
ข้อที่ 2	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
ข้อที่ 3	0	1	1	1	1	4	0.8	ใช้ได้
ข้อที่ 4	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
ข้อที่ 5	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
ข้อที่ 6	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
ข้อที่ 7	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
ข้อที่ 8	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
ข้อที่ 9	0	1	1	1	1	4	0.8	ใช้ได้
ข้อที่ 10	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
ข้อที่ 11	1	1	1	0	1	4	0.8	ใช้ได้
ข้อที่ 12	0	1	1	1	1	4	0.8	ใช้ได้
ด้านหลักคุณธรรม								
ข้อที่ 13	1	1	-1	1	1	3	0.6	ใช้ได้
ข้อที่ 14	0	1	1	1	1	4	0.8	ใช้ได้
ข้อที่ 15	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
ข้อที่ 16	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
ข้อที่ 17	1	1	-1	1	1	3	0.6	ใช้ได้
ข้อที่ 18	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
ข้อที่ 19	1	0	1	1	1	4	0.8	ใช้ได้

ค่า IOC ในการวิจัย (ต่อ)

การบริหารงาน สถานศึกษา	ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ					$\sum R$	IOC	ผลการ พิจารณา
	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่			
	1	2	3	4	5			
ด้านหลักคุณธรรม (ต่อ)								
ข้อที่ 20	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
ข้อที่ 21	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
ข้อที่ 22	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
ข้อที่ 23	0	1	1	1	1	4	0.8	ใช้ได้
ข้อที่ 24	-1	1	1	1	1	3	0.6	ใช้ได้
ด้านหลักความโปร่งใส								
ข้อที่ 25	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
ข้อที่ 26	1	1	1	0	1	4	0.8	ใช้ได้
ข้อที่ 27	1	1	1	0	1	4	0.8	ใช้ได้
ข้อที่ 28	-1	1	1	1	1	3	0.6	ใช้ได้
ข้อที่ 29	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
ข้อที่ 30	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
ข้อที่ 31	0	1	1	1	1	4	0.8	ใช้ได้
ข้อที่ 32	1	1	-1	1	1	3	0.6	ใช้ได้
ข้อที่ 33	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
ด้านหลักความมีส่วนร่วม								
ข้อที่ 34	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
ข้อที่ 35	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
ข้อที่ 36	1	1	1	1	0	4	0.8	ใช้ได้
ข้อที่ 37	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้

ค่า IOC ในการวิจัย (ต่อ)

การบริหารงานสถานศึกษา	ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ					$\sum R$	IOC	ผลการพิจารณา
	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่			
	1	2	3	4	5			
ด้านหลักความมีส่วนร่วม(ต่อ)								
ข้อที่ 38	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
ข้อที่ 39	0	1	1	1	1	4	1	ใช้ได้
ข้อที่ 40	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
ข้อที่ 41	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
ข้อที่ 42	1	1	1	0	1	4	0.8	ใช้ได้
ด้านหลักความรับผิดชอบ								
ข้อที่ 43	1	1	-1	0	1	3	0.6	ใช้ได้
ข้อที่ 44	1	1	1	0	1	4	0.8	ใช้ได้
ข้อที่ 45	1	1	1	0	1	4	0.8	ใช้ได้
ข้อที่ 46	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
ข้อที่ 47	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
ข้อที่ 48	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
ข้อที่ 49	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
ข้อที่ 50	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
ด้านหลักความคุ้มค่า								
ข้อที่ 51	1	1	-1	1	1	3	0.6	ใช้ได้
ข้อที่ 52	1	1	1	0	1	4	1	ใช้ได้
ข้อที่ 53	1	1	-1	1	1	3	0.6	ใช้ได้
ข้อที่ 54	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
ข้อที่ 55	1	1	1	0	1	4	1	ใช้ได้

ค่า IOC ในการวิจัย (ต่อ)

การบริหารงานสถานศึกษา	ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ					$\sum R$	IOC	ผลการพิจารณา
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
	1	2	3	4	5			
ด้านหลักความคุ้มค่า (ต่อ)								
ข้อที่ 56	1	1	-1	1	1	3	0.6	ใช้ได้
ข้อที่ 57	1	1	-1	1	1	3	0.6	ใช้ได้
ข้อที่ 58	1	1	1	-1	1	3	0.6	ใช้ได้
ข้อที่ 59	1	1	-1	1	1	3	0.6	ใช้ได้
ข้อที่ 60	1	1	1	0	1	4	0.8	ใช้ได้

ภาคผนวก ค
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของ
ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้จัดทำขึ้นเพื่อสำรวจความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร ใช้สำหรับเก็บข้อมูลเพื่อทำการวิจัยเท่านั้น การวิเคราะห์ข้อมูลจะกระทำในภาพรวมจึงไม่มีผลกระทบใดๆ แก่ท่าน โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริง คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างยิ่ง

2. แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู จำนวน 60 ข้อ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนตามหลักธรรมาภิบาลทั้ง 6 หลัก คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม และหลักความคุ้มค่า โดยใช้คำถามปลายเปิด

3. ผู้ตอบแบบสอบถามฉบับนี้ คือ ข้าราชการครูผู้ปฏิบัติหน้าที่ในสายการสอน

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความกรุณาตอบแบบสอบถามด้วยดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณในความร่วมมือ

นางสาวรอชี๊ะ เสง

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

ตอนที่ 1

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย **V** ลงใน () หน้าข้อความซึ่งตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ
 - () ชาย
 - () หญิง
2. อายุ
 - () ต่ำกว่า 30 ปี
 - () 30-50 ปี
 - () มากกว่า 50 ปี
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด
 - () ปริญญาตรี
 - () ปริญญาโท
4. ประสบการณ์ในการทำงาน
 - () ต่ำกว่า 10 ปี
 - () 10-20 ปี
 - () มากกว่า 20 ปี
5. ขนาดของสถานศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่
 - () ขนาดเล็ก (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1-120 คน)
 - () ขนาดกลาง (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 121-300 คน)
 - () ขนาดใหญ่ (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 301 คนขึ้นไป)
6. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่
 - () สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาสเขต 1
 - () สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาสเขต 2
 - () สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาสเขต 3

ตอนที่ 2

การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามมีทั้งหมด 60 ข้อ โดยศึกษาการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ทั้ง 6 ด้าน ดังนี้

1.1	หลักนิติธรรม	จำนวน	12	ข้อ
1.2	หลักคุณธรรม	จำนวน	12	ข้อ
1.3	หลักความโปร่งใส	จำนวน	9	ข้อ
1.4	หลักความมีส่วนร่วม	จำนวน	9	ข้อ
1.5	หลักความรับผิดชอบ	จำนวน	8	ข้อ
1.6	หลักความคุ้มค่า	จำนวน	10	ข้อ

2. โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องสภาพการปฏิบัติที่ท่านเห็นว่าเหมาะสม โดยมีหลักเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

5	หมายถึง	มีการปฏิบัติมากที่สุด
4	หมายถึง	มีการปฏิบัติมาก
3	หมายถึง	มีการปฏิบัติในปานกลาง
2	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อย
1	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อยที่สุด

ข้อ	การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร	สภาพการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
หลักนิติธรรม 12 ข้อ (ข้อที่ 1-12)							
1	ผู้บริหารมีการจัดระบบการบริหารงานวิชาการสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551						()
2	ผู้บริหารดำเนินการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา โดยเป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด						()
3	ผู้บริหารมีการมอบหมายงานให้บุคลากรได้ทำงานตามความรู้ความสามารถที่เหมาะสมเป็นไปตามระเบียบของทางราชการ						()
4	ผู้บริหารดำเนินการจัดทำและเสนอของบประมาณต่อเขตพื้นที่การศึกษาตามระเบียบทางราชการ						()
5	ผู้บริหารดำเนินการวิเคราะห์แผนกลยุทธ์ โดยพิจารณาแผนงานโครงการของฝ่ายต่างๆเพื่อนำไปจัดตั้งเป็นแผนงบประมาณของสถานศึกษา						()
6	ผู้บริหารดำเนินการงานการบริหารพัสดุและสินทรัพย์โดยมีแนวปฏิบัติที่ชัดเจนและเป็นไปตามกฎระเบียบทางราชการ						()
7	ผู้บริหารดำเนินการเลื่อนขั้นเงินเดือนเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายกำหนด						()
8	ผู้บริหารดำเนินการจัดทำมาตรฐาน ภาระงานสำหรับบุคลากรในสถานศึกษาเป็นไปตามสายงาน และมีความชัดเจน						()
9	ผู้บริหารส่งเสริมให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ปฏิบัติตามระเบียบวินัย ตลอดจนประพฤติตามแบบแผนของทางราชการและจรรยาบรรณวิชาชีพครู						()
10	ผู้บริหารดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาอย่างถูกต้องตามระเบียบ						()
11	ผู้บริหารดำเนินการพัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ สอดคล้องกับระบบฐานข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา						()

ข้อ	การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร	สภาพการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
หลักคุณธรรม 12 ข้อ (ข้อที่ 13-24)							
12	ผู้บริหารดำเนินการจัดระบบควบคุมภายในสถานศึกษาโดยมีแนวปฏิบัติที่ชัดเจนและถูกต้องตามระเบียบ						()
13	ผู้บริหารส่งเสริมให้ข้าราชการครูได้นำหน่วยการเรียนรู้ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงลงสู่ห้องเรียน						()
14	ผู้บริหารดำเนินการจัดโครงการที่ส่งเสริมการเรียนรู้คุณธรรมจริยธรรมให้บุคลากร						()
15	ผู้บริหารดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรพัฒนาตนเองเพื่อเพิ่มพูนความรู้ด้านคุณธรรมเพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนางาน						()
16	ผู้บริหารดำเนินการจัดสรรงบประมาณเหมาะสมกับโครงการหรือกิจกรรม ที่เป็นสัดส่วน ทัวถึง และเป็นธรรม						()
17	ผู้บริหารดำเนินการกำกับติดตาม ไม่ให้บุคลากรมีการทุจริตในการใช้จ่ายงบประมาณ						()
18	ผู้บริหารดำเนินการพิจารณาและจัดสรรทุนการศึกษาให้แก่นักเรียนที่เรียนดี ประพฤติดี เพื่อให้โอกาสทางการศึกษาเป็นไปอย่างเหมาะสมและเป็นธรรม						()
19	ผู้บริหารดำเนินการจัดสรร บัณฑิตพื้นฐานและงบอาหารกลางวัน อย่างเพียงพอและเป็นธรรม						()
20	ผู้บริหารดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรด้วยความถูกต้องและเป็นธรรม						()
21	ผู้บริหารดำเนินการพิจารณาความดีความชอบของบุคลากรด้วยความถูกต้องและเป็นธรรม						()
22	ผู้บริหารมีการพิจารณาการรับนักเรียนเข้าเรียนเป็นไปด้วย ความเสมอภาคและทั่วถึงตามแผนที่กำหนด						()
23	ผู้บริหารดำเนินการจัดสรรทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการศึกษาอย่างทั่วถึง เพียงพอและเป็นธรรม						()

ข้อ	การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร	สภาพการปฏิบัติ					สำหรับผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
หลักความโปร่งใส (ต่อ)							
24	ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้จัดกิจกรรมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยยึดมั่นใน 3 D คือ ประชาธิปไตย คุณธรรมจริยธรรม และห่างไกลยาเสพติด						()
25	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองสามารถตรวจสอบข้อมูล การทำงาน และผลการจัดการศึกษาได้						()
26	ผู้บริหารจัดให้มีคณะกรรมการตรวจสอบภายใน โดยมอบหมายให้มีผู้ปฏิบัติด้านการเงิน การบัญชี และพัสดุด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้						()
27	ผู้บริหารดำเนินการให้ครูผู้สอนตัดสินผลการเรียนด้วยความ ถูกต้อง เป็นปัจจุบัน และสามารถตรวจสอบได้						()
28	ผู้บริหารดำเนินการใช้จ่ายงบประมาณเป็นไปอย่างเปิดเผย และสามารถตรวจสอบได้						()
29	ผู้บริหารเสนอการใช้จ่ายงบประมาณต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและประชาชนให้ทราบ						()
30	ผู้บริหารดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร ด้วยความโปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้						()
31	ผู้บริหารดำเนินโดยการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาความดีความชอบของบุคลากร ด้วยความโปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้						()
32	ผู้บริหารบริหารงานการจัดซื้อจัดจ้าง และการงบประมาณเป็นไปตามแผนที่กำหนดอย่างเป็นระบบ สามารถตรวจสอบได้						()
33	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้วัดและประเมินผลการเรียนด้วยความโปร่งใส ไม่ให้มีการทุจริตในการสอบ						()
หลักความมีส่วนร่วม 9 ข้อ (ข้อที่ 34-42)							
34	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการพัฒนา หลักสูตรและประเมินผลการใช้หลักสูตร						()
35	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชน มีส่วนร่วมในการ สนับสนุน การพัฒนาวิชาการและการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน						()

ข้อ	การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร	สภาพการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
หลักความมีส่วนร่วม 9 ข้อ (ต่อ)							
36	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการจัดสรรงบประมาณให้กับโครงการและกิจกรรม						()
37	ผู้บริหารดำเนินการให้สถานศึกษา และชุมชนมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรเพื่อพัฒนาการศึกษา						()
38	ผู้บริหารดำเนินการให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการ ประเมินผลการปฏิบัติงานซึ่งกันและกัน						()
39	ผู้บริหารดำเนินการให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการพิจารณาความดีความชอบ						()
40	ผู้บริหารดำเนินการให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี						()
41	ผู้บริหารดำเนินการบริหารงานงบประมาณด้านการเงินและพัสดุ งานธุรการ โดยเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ในการวางแผนและการใช้งบประมาณต่างๆของสถานศึกษา						()
42	ผู้บริหารดำเนินการบริหารงานโดยให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนในการพัฒนาสถานศึกษาในทุกด้าน						()
หลักความรับผิดชอบ 8 ข้อ (ข้อที่ 43-50)							
43	ผู้บริหารดำเนินการพัฒนาระบบการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนของสถานศึกษาอย่างดี						()
44	ผู้บริหารดำเนินการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณอย่างต่อเนื่อง						()
45	ผู้บริหารปฏิบัติงานเสร็จสิ้นตามกำหนดเวลาและบรรลุตามวัตถุประสงค์						()

ข้อ	การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร	สภาพการปฏิบัติ					สำหรับผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
หลักความรับผิดชอบ (ต่อ)		5	4	3	2	1	
46	ผู้บริหารสนับสนุนให้บุคลากรปฏิบัติงานให้เสร็จสิ้นตามกำหนดเวลาและมีประสิทธิภาพ						()
47	ผู้บริหารดำเนินการพิจารณาการย้ายเข้าย้ายออกของนักเรียนเป็นไปตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนของสถานศึกษา						()
48	ผู้บริหารดำเนินงานเป็นไปตามแผนพัฒนาการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีอย่างมีคุณภาพ						()
49	ผู้บริหารดำเนินการบริหารบุคลากรด้วยความรับผิดชอบต่อทุกฝ่ายมีขวัญและกำลังใจในการทำงาน						()
50	ผู้บริหารสนับสนุนให้บุคลากรมีความรับผิดชอบต่อการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและมุ่งให้นักเรียนปฏิบัติจริง						()
หลักความคุ้มค่า 10 ข้อ (ข้อที่ 51-60)							
51	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอน ผลิตสื่อการเรียนการสอนโดยใช้วัสดุที่เหลือใช้ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้ง่ายขึ้น						()
52	ผู้บริหารดำเนินการพัฒนาสถานที่ในบริเวณสถานศึกษาเพื่อใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ของนักเรียนอย่างเพียงพอและสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอน						()
53	ผู้บริหารดำเนินการส่งเสริมให้บุคลากรช่วยกันประหยัดไฟฟ้า และน้ำ รวมทั้งวัสดุที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน						()
54	ผู้บริหารดำเนินการวางแผนในการจัดหางบประมาณและใช้งบประมาณเป็นไปตามวัตถุประสงค์						()
55	ผู้บริหารดำเนินการให้มีกระบวนการควบคุม ตรวจสอบ ดูแลบำรุงรักษา และจำหน่ายพัสดุอย่างต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน						()
56	ผู้บริหารดำเนินการมอบหมายการปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงความสามารถของบุคลากร						()

ข้อ	การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร	สภาพการปฏิบัติ					สำหรับผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
หลักความคุ้มค่า (ต่อ)		5	4	3	2	1	
57	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผู้สอนดำเนินการทำธุรการในชั้นเรียน อย่างสม่ำเสมอ ต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน						()
58	ผู้บริหารดำเนินการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการทำงานและ เปิดโอกาสให้บุคลากรประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน						()
59	ผู้บริหารดำเนินการบริหารงานที่มีการลดขั้นตอนการ ปฏิบัติงานหรือการให้บริการ						()
60	ผู้บริหารดำเนินการบริหาร โดยการระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ ของชุมชนมาสนับสนุน และใช้อย่างประหยัด คุ้มค่า						()

ตอนที่ 3

คำชี้แจง โปรดเขียนข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาของท่านเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการวิจัย และการพัฒนาการบริหารงานในสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

1. หลักนิติธรรมกับการบริหารสถานศึกษา

.....

.....

.....

2. หลักคุณธรรมกับการบริหารสถานศึกษา

.....

.....

.....

3. หลักความโปร่งใสกับการบริหารสถานศึกษา

.....

.....

.....

4. หลักการมีส่วนร่วมกับการบริหารสถานศึกษา

.....

.....

.....

5. หลักความรับผิดชอบกับการบริหารสถานศึกษา

.....

.....

.....

6. หลักความคุ้มค่ากับการบริหารสถานศึกษา

.....

.....

.....

ขอขอบคุณทุกท่านเป็นอย่างยิ่งที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ง
ค่าความเชื่อมั่น

สรุปค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม

การบริหารสถานศึกษา	จำนวนข้อคำถาม	ค่าความเชื่อมั่น
1. ด้านหลักนิติธรรม	12	.9748
2. ด้านหลักคุณธรรม	12	.9737
3. ด้านหลักความโปร่งใส	9	.9911
4. ด้านหลักการมีส่วนร่วม	9	.9806
5. ด้านหลักความรับผิดชอบ	8	.9766
6. ด้านหลักความคุ้มค่า	10	.9749
ภาพรวม	50	.9761

ภาคผนวก จ
หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการวิจัย

ที่ ศธ ๐๕๕๙/ว ๑๑๕๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
อำเภอเมือง จังหวัดยะลา
๙๕๐๐๐

๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขออนุญาตตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

เรียน นายมนัส ดาโอะ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวรอซิดะ เอ็ง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา กำลังดำเนินการเพื่อทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็น ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส” โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ดร.จรรณี แก้วเอี่ยม	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
๒. รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ บุญภิรมย์	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
๓. ดร.บุญสิทธิ์ ไชยชนะ	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์สมทบ

มหาวิทยาลัยฯ เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถในสาขาวิชาดังกล่าว จึงขออนุญาตจากท่าน ในการตรวจสอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไกรสร ศรีไตรรัตน์)
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

สำนักงานบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐๗๓ - ๒๒๗๑๖๒

โทรสาร ๐๗๓ - ๒๒๗๑๓๑

ที่ ศธ ๐๕๕๙/ว ๑๑๗๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
อำเภอเมือง จังหวัดยะลา
๙๕๐๐๐

๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

เรียน นายพันธกานต์ กะเสมสุริยะ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวรอซิดะ เอ็ง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา กำลังดำเนินการเพื่อทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็น ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพรหมคีรีราธิวาส” โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ดร.จรรณี แก้วเอียน	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
๒. รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ บุญภิรมย์	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
๓. ดร.บุญสิทธิ์ ไชยชนะ	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์สมทบ

มหาวิทยาลัยฯ เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถในสาขาวิชาดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการตรวจสอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไกรสร ศรีไทรรัตน์)
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

สำนักงานบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐๗๓ - ๒๒๗๑๖๒

โทรสาร ๐๗๓ - ๒๒๗๑๓๑

ที่ ศธ ๐๕๕๙/ว ๑๑๗๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
อำเภอเมือง จังหวัดยะลา
๙๕๐๐๐

๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขออนุญาตตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

เรียน นายวิสุทธิ์ สิทธิรักษ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวรอชีตะ เอ็ง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา กำลังดำเนินการเพื่อทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็น ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส” โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ดร.จรรณี แก้วเอียน	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
๒. รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ บุญภิรมย์	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
๓. ดร.บุญสิทธิ์ ไชยชนะ	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์สมทบ

มหาวิทยาลัยฯ เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถในสาขาวิชาดังกล่าว จึงขออนุญาตจากท่าน ในการตรวจสอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไกรสร ศรีไตรรัตน์)
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

สำนักงานบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐๗๓ - ๒๒๗๑๖๒

โทรสาร ๐๗๓ - ๒๒๗๑๓๑

ที่ ศธ ๐๕๕๙/ว ๑๑๗๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
อำเภอเมือง จังหวัดยะลา
๙๕๐๐๐

๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

เรียน นายสืบศักดิ์ ไกรนรา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวรอชีติะ เอ็ง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา กำลังดำเนินการเพื่อทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็น ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส” โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ดร.จรรณี แก้วเอียน	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
๒. รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ บุญภิรมย์	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
๓. ดร.บุญสิทธิ์ ไชยชนะ	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์สมทบ

มหาวิทยาลัยฯ เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถในสาขาวิชาดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการตรวจสอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไกรสร ศรีไตรรัตน์)
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

สำนักงานบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐๗๓ - ๒๒๗๑๖๒

โทรสาร ๐๗๓ - ๒๒๗๑๓๑

ที่ ศธ ๐๕๕๙/ว ๑๑๕๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
อำเภอเมือง จังหวัดยะลา
๙๕๐๐๐

๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขออนุญาตตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

เรียน นายอารีผิน เทพลักษณ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวรอชีติ๊ะ เอ็ง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา กำลังดำเนินการเพื่อทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็น ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส” โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ดร.จรรณี แก้วเอียน	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
๒. รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ บุญภิรมย์	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
๓. ดร.บุญสิทธิ์ ไชยชนะ	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์สมทบ

มหาวิทยาลัยฯ เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถในสาขาวิชาดังกล่าว จึงขออนุญาตจากท่าน ในการตรวจสอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไกรสร ศรีไตรรัตน์)
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

สำนักงานบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐๗๓-๒๒๗๑๖๒

โทรสาร ๐๗๓-๒๒๗๑๓๑

ที่ ศธ ๐๕๕๙/ว ๑๔๓๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
อำเภอเมือง จังหวัดยะลา
๙๕๐๐๐

ณ มิถุนายน ๒๕๕๕

เรื่อง ขออนุญาตยืมเครื่องใช้เครื่องมือในการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านละหาน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ชุด

ด้วยนางสาวรอชีติ๊ะ เอ็ง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา กำลังดำเนินการเพื่อทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็น ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา รือเสาะวิทยานิพนธ์” โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ดร.จรรณี เก้าเอี้ยน	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
๒. รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ บุญภิรมย์	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
๓. ดร.บุญสิทธิ์ ไชยชนะ	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์สมทบ

ในการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดกรอกข้อมูลในแบบสอบถามเพื่อทดลองเครื่องมือในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไกรสร ศรีไตรรัตน์)
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

สำนักงานบัณฑิตศึกษา
โทร. ๐๗๓ - ๒๒๗๑๖๒
โทรสาร ๐๗๓ - ๒๒๗๑๓๑

ที่ ศธ ๐๕๕๙/ว ๑๕๒๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
อำเภอเมือง จังหวัดยะลา
๙๕๐๐๐

๗ มิถุนายน ๒๕๕๕

เรื่อง ขออนุมัติครุภัณฑ์ทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนดือแยหะยี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ชุด

ด้วยนางสาวรอซิด๊ะ เอ็ง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา กำลังดำเนินการเพื่อทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็น ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส” โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ดร.จรูณี เก้าเอี้ยน	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
๒. รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ บุญภิรมย์	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
๓. ดร.บุญสิทธิ์ ไชยชนะ	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์สมทบ

ในการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดกรอกข้อมูลในแบบสอบถามเพื่อทดลองเครื่องมือในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไกรสร ศรีไทรรัตน์)
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

สำนักงานบัณฑิตศึกษา
โทร. ๐๗๓ - ๒๒๗๑๖๒
โทรสาร ๐๗๓ - ๒๒๗๑๓๑

ที่ ศธ ๐๕๕๗/ว ๖๔๓๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
อำเภอเมือง จังหวัดยะลา
๙๕๐๐๐

๘ มิถุนายน ๒๕๕๕

เรื่อง ขออนุญาตเคราะห้ทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนประชาพัฒนา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ชุด

ด้วยนางสาวรอชีติะ เอ็ง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา กำลังดำเนินการเพื่อทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็น ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส” โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ดร.จรรณี เก้าเอี้ยน	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
๒. รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ บุญภิรมย์	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
๓. ดร.บุญสิทธิ์ ไชยชนะ	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์สมทบ

ในการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาใคร่ขออนุญาตเคราะห้จากท่านได้โปรดกรอกข้อมูลในแบบสอบถามเพื่อทดลองเครื่องมือในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห้ และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไกรสร ศรีไตรรัตน์)
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

สำนักงานบัณฑิตศึกษา
โทร. ๐๗๓ - ๒๒๗๑๖๒
โทรสาร ๐๗๓ - ๒๒๗๑๓๑

ที่ ศธ ๐๕๕๙/ว ๑๕/๒๗/

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
อำเภอเมือง จังหวัดยะลา
๙๕๐๐๐

๗ มิถุนายน ๒๕๕๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านมะนังปันยัง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ชุด

ด้วยนางสาวรอชีติะ เอ็ง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา กำลังดำเนินการเพื่อทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็น ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปักษ์ใต้ตอนล่าง” โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ดร.จรรณี เก้าเอี้ยน	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
๒. รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ บุญภิรมย์	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
๓. ดร.บุญสิทธิ์ ไชยชนะ	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์สมทบ

ในการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดกรอกข้อมูลในแบบสอบถามเพื่อทดลองเครื่องมือในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไกรสร ศรีไตรรัตน์)
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

สำนักงานบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐๗๓ - ๒๒๗๑๖๒

โทรสาร ๐๗๓ - ๒๒๗๑๓๑

ที่ ศธ ๐๕๕๙/ว ๒๓๖๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
อำเภอเมือง จังหวัดยะลา
๙๕๐๐๐

๔ สิงหาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ชุด

ด้วยนางสาวรอชีติ๊ะ เอ็ง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา กำลังดำเนินการเพื่อทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชนราธิวาส” โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. ดร.จรรณี แก้วเอียน	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
๒. รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ บุญภิรมย์	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
๓. ดร.บุญสิทธิ์ ไชยชนะ	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์สมทบ

ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ นักศึกษาจะต้องเก็บข้อมูลแบบสอบถามจากหน่วยงานของท่าน จึงขอความอนุเคราะห์ได้โปรดให้บุคลากรในหน่วยงานของท่านตอบแบบสอบถาม ดังรายละเอียดที่ส่งมาด้วยแล้วนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไกรสร ศรีไตรรัตน์)
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

สำนักงานบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐๗๓ - ๒๙๙๖๔๔

โทรสาร ๐๗๓ - ๒๒๗๑๓๑

ภาคผนวก ซ
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. นายอารีผิน เทพลักษณ์

วุฒิการศึกษาสูงสุด	(ศษ.ด.) ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต
จากมหาวิทยาลัย	สงขลานครินทร์
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 1
วิทยฐานะ	-
สถานที่ทำงาน	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 1

2. นายสืบศักดิ์ ไกรนรา

วุฒิการศึกษาสูงสุด	(ศษ.ม.) ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
จากมหาวิทยาลัย	สงขลานครินทร์
ตำแหน่ง	ผู้อำนวยการสถานศึกษา
วิทยฐานะ	-
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนบ้านตะมะยูง 15/2 หมู่ที่ 2 ตำบลตะมะยูง อำเภอศรีสาคร จังหวัดนราธิวาส

3. นายมนัส ดาโอะ

วุฒิการศึกษาสูงสุด	(ศษ.ม.) ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
จากมหาวิทยาลัย	สงขลานครินทร์
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 3
วิทยฐานะ	ชำนาญการพิเศษ
สถานที่ทำงาน	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 3

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ (ต่อ)

4. นายวิสุทธิ สิทธิรักษ์

วุฒิการศึกษาสูงสุด	(ศษ.ม.) ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
จากมหาวิทยาลัย	สุโขทัยธรรมมาธิราช จังหวัดนนทบุรี
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	ผู้อำนวยการสถานศึกษา
วิทยฐานะ	ชำนาญการพิเศษ
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนบ้านยาแลเปาะ อำเภอรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส

5. นายพันธกานต์ กะเส็มสุริยะ

วุฒิการศึกษาสูงสุด	(กศ.ม.) การศึกษามหาบัณฑิต
จากมหาวิทยาลัย	ทักษิณ จังหวัดสงขลา
ตำแหน่ง	ผู้อำนวยการสถานศึกษา
วิทยฐานะ	ชำนาญการ
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนบ้านสาวอ หมู่ที่ 6 ตำบลสาวอ อำเภอรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส

ประวัติผู้ทำวิทยานิพนธ์

ชื่อ-นามสกุล

นางสาวรอชี๊ะ เสง

วัน เดือน ปีเกิด

21 กุมภาพันธ์ 2522

ที่อยู่ปัจจุบัน

189 หมู่ที่ 5 ตำบลกาลิซา อำเภอร่องแงะ จังหวัดนราธิวาส 96130

ประวัติการศึกษา

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านกาหน๊ะ

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านกาหน๊ะ

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนคารุสสาลาม

ระดับอุดมศึกษา

- ปริญญาตรี สาขาวิชาฟิสิกส์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
วิทยาเขตหาดใหญ่

- บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ประสบการณ์การทำงานในอดีต

- ปี 2546 ครูผู้สอนโรงเรียนมุสลิมสันติธรรมมูลนิธิ
อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

- ปี 2548 ครูผู้สอนโรงเรียนคารุสสาลาม
ตำบลตันหยงมัส อำเภอร่องแงะ จังหวัดนราธิวาส

- ปี 2552 ครูอัตราจ้างชั่วคราว (ครู โอบาย)
โรงเรียนบ้านกาหน๊ะ ตำบลกาลิซา อำเภอร่องแงะ
จังหวัดนราธิวาส

- ปี 2552 พนักงานราชการ โรงเรียนบ้านกาหน๊ะ
ตำบลกาลิซา อำเภอร่องแงะ จังหวัดนราธิวาส

- ปี 2553 ครูผู้ช่วยโรงเรียนประชาพัฒนา อำเภอรือเสาะ
จังหวัดนราธิวาส

ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน

ครูผู้ช่วย

สถานที่ทำงานในปัจจุบัน

ช่วยราชการ โรงเรียนบ้านละหาน อำเภอรือเสาะ
จังหวัดนราธิวาส